

Plodno delo komunistov

Povzetek poročila o delovanju OK ZKS Ravne v obdobju 1973—1977

Pred volitvami je komite občinske konference ZK pripravil obsežno politično poročilo o delovanju zveze komunistov v občini Ravne. Poročilo objektivno obravnava slabosti in uspehe delovanja komunistov v preteklem mandatnem obdobju 1973—1977. Iz njega povzemamo nekaj bistvenih sestavin.

Delovanje zveze komunistov se je v preteklih štirih letih odražalo v krepitvi samoupravnih in delegatskih odnosov. Komunisti, organizirani v svojih osnovnih organizacijah, so svoje idejne in akcijske usmeritve črpali iz resolucij 7. kongresa ZKS in 10. kongresa ZKJ. V ospredje političnega delovanja so postavljali uresničevanje nove ustave in zakona o združenem delu.

Skozi uresničevanje omenjenih dokumentov pa so naši komunisti dosegli naslednje:

- ustrezno samoupravno organiziranost delavcev v združenem delu, kjer se je povečalo število temeljnih organizacij združenega dela,

- v precejšnji meri so podružbili proces samoupravnega družbenega planiranja,

- razvili so delegatske odnose in s tem omogočili delovnim ljudem, da odločajo o celotni družbeni reprodukciji,

- odpravili so nekatere socialne razlike, ki so se odražale v delitvi OD, stanovanj, štipendij, politiki, regresih itd.,

- zgradili so veliko število družbenih stanovanj in pospešili izgradnjo individualnih hiš (novo naselje Javornik, Dobja vas, Janeče, Kotlje itd.),

- z združevanjem sredstev in s samopriskupki je omogočena gradnja šol, vrtcev, telovadnic in drugih objektov družbenega standarda,

- s svobodno menjavo dela so omogočili vzajemni odnos razvoja družbenih dejavnosti, ki se realizirajo skozi samoupravne interesne skupnosti,

- čeprav še ne dovolj, vendar pa so odprli precej novih delovnih mest (tovarna konfekcije, TOZD farmacevtske proizvodnje Prevalje, železarna je zgradila sodobno tovarno industrijskih nožev, postala proizvajalec kovinskih, hidravličnih in raznovrstnih stiskalnic ter strojev, izboljšani so pogoji dela itd.),

- veliko bolj so podružbili kadrovsko politiko, splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito,

- uspeli so približati kulturne stvaritve ljudem in jih vključili v oblikovanje kulturne politike itd.

URESNIČEVANJE ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU

Ugotovljeno je, da je družbeno-politična aktivnost zveze komunistov vzpodbudila delavce v organizacijah združenega dela in ustanovah, da so začeli spreminjati obstoječe stanje skladno z zakonom o združenem delu. Pomemben rezultat so dosegli na področju samoupravnega organiziranja delavcev. Podatki kažejo, da je kar 86 % vseh zaposlenih v občini v TOZD ali DS in je povprečno 105 delavcev v eni TOZD oz. DS.

Oblike osebnega izjavljanja so razgibale samoupravno in politično življenje v temeljnih in drugih OZD. Delavci so ga sprejeli za svojega. Ugodno za delavce je, ker osebno izjavljanje mnogo prispeva k obveščanju delavcev, k javnosti dela, odpira vrata kritiki in kontroli.

Kljub dobrim rezultatom na področju samoupravnega organiziranja pa ni mogoče reči, da so urejeni tudi dohodkovni odnosi, ki pa jih zakon vendarle postavlja v ospredje.

Viden napredek sta dosegla železarna Ravne in Rudnik Mežica, drugod pa to spreminjanje odnosov prepočasno teče, poraja se

celo »podjetniško« obnašanje nekaterih TOZD. Na kratko pa je ocena taka: družbenoekonomski položaj delavcev ne bo v skladu s sprejetimi dokumenti vse dotlej, dokler ne bomo dosledno uveljavili dohodkovnih odnosov.

RAZVOJ DELEGATSKIH ODNOSOV

Za razliko od odbornika ali poslanca delegat ni prepuščen samemu sebi. Pa vendar je kljub

(Nadaljevanje na 2. strani)

Kako izpolnjujemo gospodarski načrt

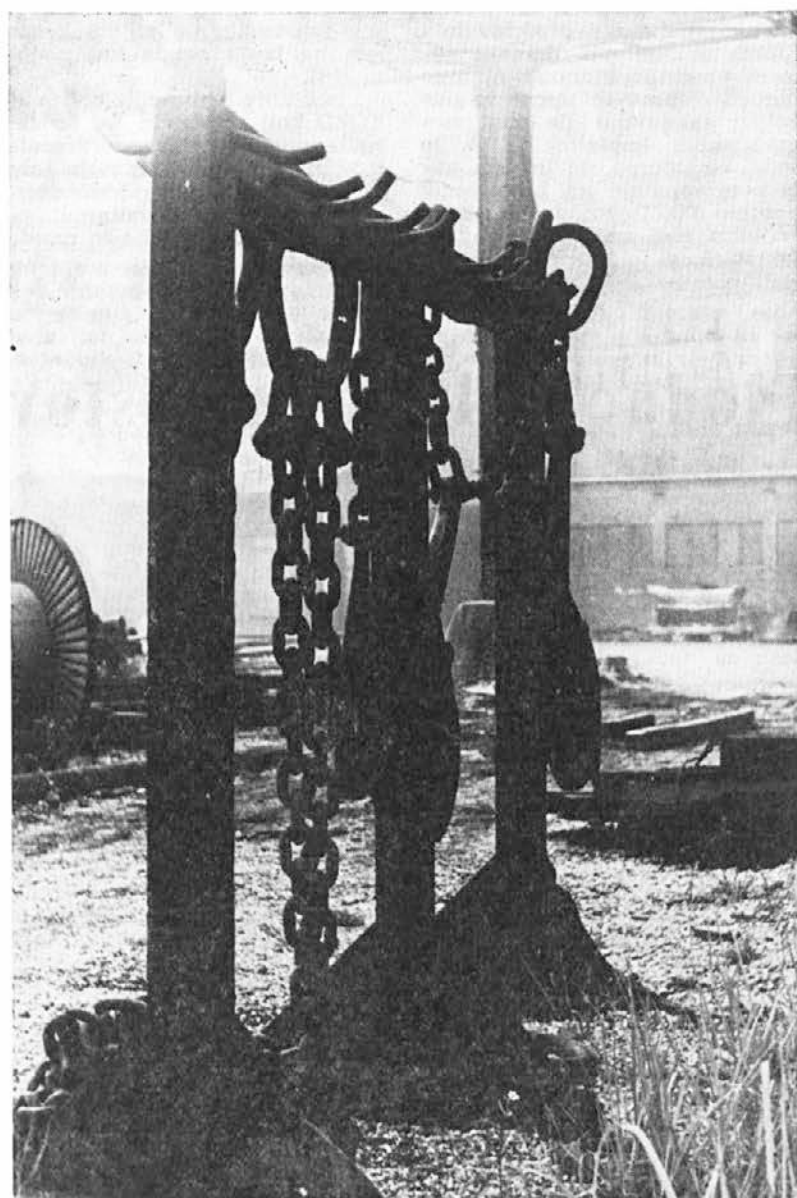
Le dva meseca nas ločita od konca leta, zato že sedaj lahko ocenimo, koliko nam bo letos uspelo uresničiti sprejete planske obveznosti. Pričakujemo, da bo skupna planirana proizvodnja delovne organizacije dosežena,

vendar bo večina TOZD zaostala za načrtovanimi količinami. Takšno oceno potrjujejo oktobrski dosežki in desetmesečna proizvodnja.

(Nadaljevanje na 2. strani)

IZ VSEBINE

- Gibanje na svetovnem železarskem trgu
- Komunisti smo navzoči v vseh sredinah našega življenja
- Sindikalni občni zbori
- Odgovornost delavcev za kršitev delovnih obveznosti
- Tehnične izboljšave
- Mnenja delavcev: Naš prosti čas
- Stanovanjskim problemom po robu
- KS Ravne — naloge so izpolnjene
- Kaj in zakaj kupujemo v Avstriji
- Naš intervju: Številne naloge svetov potrošnikov
- Koroški knjižničarji ob mesecu knjige
- Zmeraj beremo že odbrano
- Kako poceni do knjig
- Rekreativna in šport
- Mladi fužinar

Kmalu le spomin

(Nadaljevanje s 1. strani)

Večletni pregled podatkov o proizvodnji sicer kaže, da je v oktobru običajno proizvodnja večja kot v ostalih mesecih, toliko izdelkov kot letos pa doslej še nismo izdelali. Zaslugo za to imata TOZD valjarna, ki je potolkla vse dosedanje rekorde in za 22 % presešla mesečni načrt, in jeklarna, ki je v vseh letih doslej le dvakrat imela večjo mesečno proizvodnjo, kot je bila oktobrska. Prvič letos je presegel načrtovano proizvodnjo tudi jeklovlek, vse ostale TOZD pa so bolj ali manj zaostale za načrtom. Celotna delovna organizacija je presešla mesečni načrt skupne

proizvodnje za 11,6 %, izdelkov za prodajo je bilo izdelanih 17,6 % več, dejansko pa smo jih odpremili 13,1 % več. Večje količine so povečale tudi vrednost prodanih izdelkov, tako da je bila planirana mesečna realizacija presežena za 9,6 %.

Oktobrski uspeh se odraža tudi v kumulativnih rezultatih. Približali smo se planirani desetmesečni skupni proizvodnji in le še za 0,8 % zaostajamo za načrtom, plan desetmesečne realizacije pa smo celo presegli za 5,3 %.

Koliko posamezne TOZD presega ali pa se približujejo načrtu, kaže pregled.

Proizvodnja v TOZD	% doseganja mesečnega načrta		% doseganja kumulativnega načrta	
	skupne proizvodnje	eksterne realizacije	skupne proizvodnje	eksterne realizacije
jeklarna	108,7	—	100,7	—
jekloličvarna	84,0	86,9	77,3	88,2
valjarna	122,0	137,2	101,4	114,9
kovačnica	83,5	108,4	91,6	107,4
jeklovlek	103,1	98,7	83,7	87,5
stroji in deli	76,5	85,4	90,6	92,2
industrijski noži	40,0	76,5	77,8	73,1
pnevmatični stroji	91,7	103,3	86,9	96,2
vzmetarna	92,3	100,7	83,2	86,0
rezalno orodje	77,3	128,7	95,0	110,7
Skupaj	111,6	109,6	99,2	100,8

Na zaostanek predelovalnih TOZD so vplivale delno spremembe asortimenta, pomanjkanje naročil (čeprav se stanje že nekoliko popravlja) pa tudi neusklajenost kapacitet. Zato je sedaj že sigurno, da letnega načrta proizvodnje ne bo dosegla nobena TOZD mehanske obdelave, pa tudi ne jekloličvarna in jeklovlek, ki imata predvsem zaradi pomanjkanja naročil tolik-

šen zaostanek, da ga do konca leta ne bosta mogla več nadomestiti.

Planirani realizaciji se bodo TOZD bolj približale, saj so zaradi spremenjenega asortimenta izdelkov bile dosežene višje cene na enoto, dosegle pa bodo načrt realizacije le TOZD valjarna, kovačnica, rezalno orodje in morda pnevmatični stroji.

Z. I.

Plodno delo komunistov

(Nadaljevanje s 1. strani)

uspehom tu še mnogo nedorečenega, brez natančnejših opredelitev, kar pa nujno vodi k takemu delovanju delegatskega sistema, ki si ga nismo zamišljali.

Med osnovne subjektivne razloge za ugotavljanje slabosti v delegatskih odnosih lahko štejejo neaktiven odnos družbenopolitičnih organizacij do prakse in razvoja delegatskega sistema. Obveščanju, ki je temeljni pogoj za delovanje delegatskega sistema, ni bila posvečena ustrezna pozornost.

Vsebin, oblik in metod obveščanja nismo prilagodili ustavni vlogi delavca oz. TOZD, saj podrobnejša analiza obveščanja pokaže, da delavci sploh ne prejmejo obvestil o stanju v družbenopolitični skupnosti, v SIS, o usodi oz. stanju združenih sredstev v banko, o sredstvih, združenih za skupna vlaganja itd. Tudi oblike se niso dovolj spremenile oz. dopolnile. Še vedno prevladuje glasilo o okviru delovne organizacije in pomembna oblika je še vedno oglasna deska. Osnovna slabost pa je v tem, da je še vedno osnovno obveščanje o spre-

jetih sklepih, ne pa o predlogih, variantah itd., da obveščanje ni namenjeno vsem delavcem ampak le izvoljenim delegatom, pogosto pa še tistim ne. Obveščanje torej danes ni dejavnik, ki bi sam po sebi razvijal delegatske odnose, javnost dela, kontrolo in kritiko. Predvsem pa obveščanje še ne prispeva k večji odgovornosti izvoljenih delegatov in nosilcev družbenih funkcij, med drugim tudi zato, ker delo ni dovolj javno, ker delavci in tudi družbenopolitične organizacije marsikdaj ne vedo, o čem v organih odločajo, kakšna stališča zastopajo itd.

Tudi metode dela še niso jasne, saj večina članov delegacij in stalnih delegatov ne ve, na kakšen način naj vzpostavijo stik s temeljno delegatsko ravni, s samoupravnim organom, s drugimi delegacijami itd. Nismo odgovorili na vprašanje, ali naj ta stik vzpostavi sam delegat ali naj bo to sodelovanje bolj organizirano itd. Zelo zanemarljivo je načrtovanje samoupravnega dela, saj ni programov dela posameznih organov.

Obstoječe metode dela v bistvu vsiljujejo sprejem predlogov po-

slovnih in strokovnih organov. Gradivo je namreč praviloma preobsežno, nerazumljivo, brez različnih variant in opredeljenih posledic. Praviloma je predlog v eni varianti, gradivo pa je naravnano v njen zagovor.

To pa med delavci in delegati povzroča nezainteresiranost, apatičnost, občutek nemoči in občutek, da služi delegatski sistem samemu sebi, ne pa njim za uresničevanje njihovih interesov. Do sedaj tudi ni bilo zaslediti dovolj vzpodbude delegatom, da dajo iniciative, da prosto, izven dnevnih redov in predlaganih stališč, spregovorijo o odprtih problemih posameznih področij in s tem oblikujejo svoj interes in iniciative.

SVOBODNA MENJAVA DELA

Odnosi med delavci TOZD in delavci delovnih skupnosti skupnih služb v materialni proizvodnji so še v glavnem proračunski in odmaknjeni od vsakodnevnih problemov delavcev. Družbenopolitične organizacije v temeljnih organizacijah in samoupravnih skupnostih so v tej smeri premalo delovale, zato se ti odnosi prepogasi spreminjajo. 8. seja CK ZKS je na to še posebej opozorila in bi se morali komunisti v teh sredinah bolj organizirano lotiti teh problemov. Tudi sindikalne organizacije bodo morale več storiti pri premagovanju zastarelih odnosov.

Sprejemanje sporazumov o temeljnih srednjeročnih planov za obdobje 1976—80 je za nami. Kako daleč pa smo pri izvajanju, kje smo v pripravi za ukrepanje, če ne bo vse tako, kot smo se sporazumeli? Ne bo dovolj ugotavljati pa morda večkrat iskati za lase privlečenih opravičil, temveč pošteno in odkrito bomo morali spregovoriti o resnosti, ki je bila ali ni bila prisotna na samem začetku. Tolikokrat napisana odgovornost bo morala biti »pod lupo« ravno pri aktivnem vključevanju ZK v zaposlovanje in pri ukrepanju. Samo kritizirati ob posledicah ni naš namen. Še manj pa delovna smerica. Umik v kritiko lahko pomeni tudi pomanjkanje samokritike. Ali je res dovolj ugotovitev, da delavci v TOZD nimajo zadostnega vpliva na delo DS v DO, interesnih in družbenopolitičnih skupnostih? Kdo pa je kriv, da je še danes tako? Prav gotovo obe strani sporazumevanja. In zakaj? Zato, ker nismo osvojili pomena neprestanega sodelovanja, spreminjanja in dogovarjanja v trenutnih in dolgoročnih predvidenih situacijah, ker še vedno precejšnja večina gleda sporazumevanje kot dodatno delovno obremenitev in napor, ne pa kot edino možno obliko razčiščevanja in s tem reševanja vedno spremljajočih in trenutno nastalih problemov.

Uveljavljanje načela svobodne menjave dela med delavci v TOZD materialne proizvodnje in delavci TOZD družbenih dejavnosti je sicer v letošnjem letu dosegel boljše kvaliteto raven s podpisom samoupravnih sporazumov o osnovah srednjeročnih planov in letnih programov tekoče dejavnosti. To pa je praviloma tudi vse. Pri svobodni menjavi dela so izredno pomembne povratne informacije. Če pa tega ni, ostane človeku slab okus o tem, da so odločitve morda bolj

odraz glasovanja posameznikov kot pa delegatske baze.

Brez dvoma bo treba v prihodnje navedene slabosti odpraviti in doseči višjo stopnjo sporazumevanja pri reševanju vprašanj družbenega razvoja.

DOHODEK IN OD PO VLOŽENEM DELU

Skupni prihodek je najpomembnejša novost ZZZ, ki bo predvsem omejila »podjetniško obnašanje posameznikov TOZD in s tem pomembno prispevala k uveljavljanju družbenega značaja proizvodnje. Udeležba v skupnem prihodku se načeloma pojavi šele takrat, ko je skupen proizvod kot rezultat dela vseh med seboj povezanih TOZD tržno realiziran. Pogoj za takšno ugotavljanje dohodka pa je vsekakor dobra organiziranost DO, TOZD, in sicer po tistih delih, ki so tehnološko povezani v celoto. Nadalje je nujno, da za vsak proizvod ugotovimo prispevek delavca z minulim delom, gospodarjenjem ter upravljanjem z družbenimi proizvodnimi sredstvi k prispevanju skupnega prihodka TOZD oz. DO. To pa so osnove in obenem pogoji, da pospešimo proces »prenašanja« dohodka na TOZD in s tem odločanje delavcem, da bodo čutili svojo objektivno sodelovanje in odgovornost z vsemi delavci, povezanimi v procesu družbene reprodukcije. S tem se krepi materialna baza ne samo združenega dela, ampak tudi položaj delavca in zadovoljevanje njegovih osebnih potreb, interesov družbe, v kateri živi in dela.

Za nagrajevanje po vložnem delu oz. delovnem prispevku daje zakon o združenem delu jasna stališča. V času uresničevanja ZZZ pa se ugotavlja, da še merila za nagrajevanje po vložnem delu niso izdelana v vseh DO. To je akcija, v katero moramo vključiti najširši krog delavcev že pri izdelavi predlogov.

Delitev OD je eden temeljnih odnosov, za katerega ZZZ postavi odločno zahtevo, da ga uredimo tako, da bo dohodek delavca sorazmeren rezultatu njegovega dela. To niso nova načela, ampak zahteva že sprejetega načela. Posamezne DO se vse preveč izgubljajo v malenkostih, osnovne usmeritve z ZZZ pa zanemarijo. To je primer ukinitve delovnega mesta (kot org. pojem še ostane) kot temelj za OD. Zakon želi prvenstveno poudariti, da ima vsak delavec pravico do OD zato, ker dela in s tem ustvarja, ne pa zato, ker je na takšen ali drugačen delovnem mestu.

URESNIČEVANJE KADROVSKE POLITIKE

Izvajanje kadrovske politike je ena od osrednjih nalog zveze komunistov, kajti kadrovanje ni običasna naloga, temveč stalen proces na vseh področjih družbenopolitičnega življenja. Da pa bi dosegli pravilno kadrovanje, je treba zagotoviti demokratičnost kot najvažnejšo sestavino, ki omogoča, da evidentiranje in oblikovanje predlogov o kandidatih poteka v čim širšem krogu delovnih ljudi. Če teh izhodišč ne upoštevamo, se lahko kaj hitro zgodi, da se bodo v ozkih krogih pojavile samovoljne kombinacije in odločitve, ki lahko negativno

vplivajo in s tem store veliko likodo politični akciji in sploh ljudem ter članstvu.

Kriteriji zveze komunistov pa se odražajo v naslednjem:

1. Dosedanji prispevek posameznika za politični in akcijski opredeljenost pri razvoju socialističnega samoupravljanja v sredini, kjer živi in dela.
2. Prispevek v konkretnih prizadevanjih proti nesamoupravnim in nesocialističnim tendencam, v boju proti nezakonitosti in drugim negativnim pojavom.
3. Konkretno uresničevanje zakonov o združenem delu.
4. Uresničevanje stališč in načelov, sprejetih v OO ZKS in višjih organih.
5. Skrb za odpravljanje socialnih in drugih razlik.
6. Sposobnost — strokovna in politična za opravljanje zaupane dolžnosti, funkcije in opravila.
7. Lastna politična angažiranost in zavzetost pri dosedanjem političnem delu.

Seveda so to le osnovna merila, toda če se zavedamo njihove važnosti, lahko pričakujemo uspešno in dosledno izvajanje kadrovske politike, s tem pa zagotovimo tudi tvorno delo izvoljenega kandidata.

DRUŽBENA SAMOZAŠČITA IN LJUDSKA OBRAMBA

Po 10. kongresu ZKJ se je na podlagi sklepov in na temeljih ustave pričela široka družbena akcija za uresničevanje DSZ. Danes je varnostno politična situacija v občini dobra. Z doseženo stopnjo organiziranosti smo zagotovili solidno osnovo za preprečevanje delovanja vseh vrst opozicijskih in sovražnih skupin ter posameznikov in kriminalitete. Z odgovornejšim odnosom vseh delovnih ljudi in občanov ter subjektov DZS bomo z aktivnim angažiranjem članov ZK in vseh, naši družbi predanih ljudi odstranjevali in preprečevali vse vzroke, možnosti in oblike vsem vrstam delovanj, ki so tuje naši samoupravni družbi.

Prepočasno izvajanje DZS se kaže v tem, da še ni dovolj vpletena v družbenopolitično, ekonomsko, vzgojno — izobraževalno dejavnost. Ne razume se še njena kompleksna povezanost v vseh oblikah družbenega delovanja. Doselej je še preveč forumskih obravnav, vse premalo pa je napredov, da prek konkretnih oblik delovanja za podružbljanje DSZ postane delovni človek njen polnopravni nosilec. V ta namen bo treba organizirati akcijo, s katero bi vse delovne ljudi in občane usposobili za aktivno varstvo naših družbenih vrednot.

KULTURA IN POLITIKA

Dveletni razvoj kulturne skupnosti je dokazal, da je mogoče na demokratičen način uresničevati interese delovnih ljudi, čeprav še v omejenem obsegu. Mnogo je bilo povedanega o kulturnih animatorjih v delovnih organizacijah. O sklepih konference zveze komunistov se je sicer mnogo govorilo, tudi večje delovne organizacije so se obvezale, da tu storijo vidnejše premike, vendar v tem pogledu ni bilo naredjenega kaj prida. Imamo de-

lovne organizacije, ki se ponašajo z nekaterimi izrednimi kulturnimi akcijami, njihovi člani pa se tudi vključujejo v kulturno življenje širše sredine. Pri tem pa ne gre samo za omogočanje kvalitetne kulturne akcije in razvijanje kulturnih navad in potreb svojih članov, temveč, kar je še pomembnejše, gre za udeleževanje delovnih ljudi v definiranju kulturne politike. Na drugi strani pa bi to pomenilo orientacijo kulturnih ustanov, da v svoje redne programe vnašajo tudi kulturne akcije za delovne organizacije.

V nadaljnji borbi za demokratizacijo kulturne politike ima pomembno vlogo ustvarjanje pogojev, da bodo delovni ljudje neposredni udeleženci v vse bolj bogatem kulturnem življenju in ustvarjanju kulturnih vrednosti. Posebnega pomena je reafirmiranje prakse masovnega ustvarjanja v kulturnih aktivnostih.

IDEJNOPOLITIČNO USPOSABLJANJE

Idejnopolitično izobraževanje na nivoju občine je potekalo bodisi v sodelovanju z delavsko univerzo ali pa smo brez njene pomoči organizirali nekatere izobraževalne oblike. Pridobitev lanskega »tedna komunista« —

marksistične bralnice v okviru SK, predstavlja bistveno izboljšavo osnove za IPU komunistov in drugih občanov. Razveseljivo je, da se je povpraševanje po 3500 knjigah družboslovne in marksistične literature, ki so zbrane v novih prostorih, v enem letu šestkratno povečalo, tako da so zabeležili po enoletnem delovanju marksistične bralnice več kakor 4000 izposoj omenjene literature.

Da v mnogih OO interne oblike IPU in samoupravljanja še niso zaživele v zadostni meri, je vzrok tudi ta, da smo doslej bolj težili k ekstenzivnim oblikam izobraževanja, kjer je bila npr. delavska univerza glavni nosilec, zanemarjali pa smo potrebo in nujnost idejnopolitičnega dela in usposabljanja bodisi znotraj OO bodisi kar zadeva individualno izobraževanje komunistov. Razen tega smo tudi ugotovili, da je v tistih OO, kjer je aktiv predavatelj že oblikovan ali pa pred oblikovanjem, idejno politično delo mnogo boljše.

V eni izmed naslednjih števil Fužinarja bomo obširneje poročali o kadrovskih spremembah in smernicah delovanja občinske konference ZK.

Povzetek pripravila:

Z. Strgar

Svetovni železarski trg in mi

Poznavalci svetovnega trga ježarskih izdelkov so napovedovali, da se bo po neuresničenih predvidevanjih v preteklem, 1976. letu, stanje v 1977. letu že v drugi polovici občutno izboljšalo. Podobno, kot se napovedi niso uresničile v preteklem letu, se ne bodo niti v letošnjem in najnovejši napovedi pravijo, da bistvene spremembe stanja ne bo vse do leta 1980. Letošnja svetovna proizvodnja jekla bo po vsej verjetnosti celo nekaj nižja, kot je bila leta 1976. Ocena proizvodnje v državah zahodnjeevropskega trga pravi, da bodo proizvedle okoli 4% manj kot leta 1976. Poleg angleške državne železarske industrije in italijanske, za kateri napovedujejo najvišje izgube v letošnjem poslovnem letu, je še cela vrsta železarn v Evropi in po svetu, ki bodo letošnje poslovno leto zaključile z izgubo.

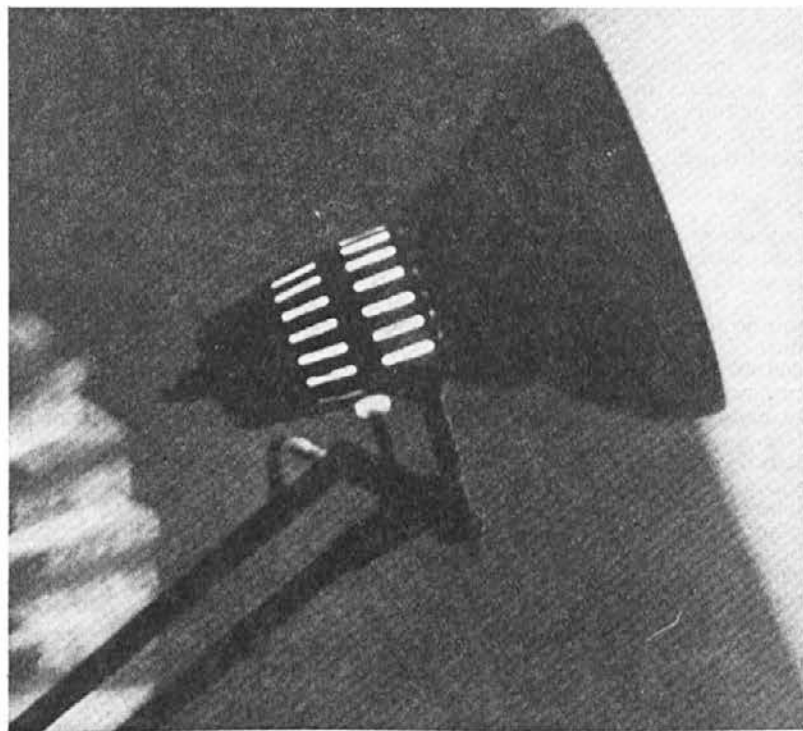
Takšno stanje in predvidevanja se odražajo seveda tudi v raznih dogodkih in gibanjih, ki so značilni za krizna obdobja. Države, velike proizvajalke jekla, skušajo z zapiranjem domačega trga zaščititi lastno proizvodnjo. Proizvajalci, usmerjeni na izvoz, žele z zniževanjem cen prodati svoje proizvode in zagotoviti vsaj minimalno ekonomsko še opravičljivo izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti. Posledice takih gibanj so po eni strani določitve uvoznih količin, po drugi strani pa si zapored sledijo prijave mednarodnim gospodarskim sodiščem zaradi dumpingškega zniževanja cen. V okviru držav zahodnjeevropskega trga so ostro nastopili proti proizvajalcem betonskega železa iz okolice Brescie v Italiji, proti dum-

alne probleme, zaradi katerih so državne administracije primorane posegati v dogajanje na tržišču jekla. Takšno stanje predstavlja tudi za naše trgovanje v izvozu, predvsem na področju konvertibilnih deviz, izjemne težave zaradi depresiranih cen, ki so posledica večje ponudbe od povpraševanja. Del naše proizvodnje, predvsem proizvodnih sortimanskih viškov moramo izvažati, da si zagotovimo potrebne devize za najnujnejši uvoz.

Analize sedanjega stanja na svetovnem trgu ježarskih izdelkov kažejo, da med najmočnejše vzroke lahko prištevamo občutno zmanjšano gradbeno dejavnost in na drugi strani povečano proizvodnjo jekla v razvoju, predvsem v Južni Ameriki, Afriki, Indiji in drugod. Velike investicije, ki so že v teku v deželah v razvoju in imajo namen zagotoviti pokrivanje lastnih potreb po jeklu in v večini primerov sosednjega področja, napovedujejo, da se proizvajalcem jekla v industrijsko razvitih deželah močno zapirajo nekatera področja za njihov izvoz, s čimer bodo morali računati že v bližnji prihodnosti.

Kriza v železarski industriji je zavrla nekaj že napovedanih podražitev in povzročila tudi padec cen, kot je to primer za staro železo. Skoraj neverjetno je, da je cena za prvo kvaliteto starega železa padla od najvišje, ki je bila dosežena v letu 1974 z okoli 130 \$t, na sedanjo, ki se giblje okoli 50 \$t. Samo v zadnjih dveh mesecih, tj. v septembru in oktobru, je zdrknila od okoli 70 na 50 \$ in manj.

Že pred več kot dvema letoma so napovedali občutne podražitve železove rude. Zahtevki so bili celo 60% in tudi več kot 100% na obstoječe cene. Podražitve so sicer nastopile, vendar zaradi nastajajoče krize nižje, kot bi sicer. Sedaj napovedujejo sestanek dežel, proizvajalk železove rude, predvsem dežel v razvoju, ki napovedujejo zahteve za občutne podražitve. Proizvajalci surovega železa uporabljajo vse več bogatih železovih rud zaradi potreb

Sij tehnike

Dvigaj!

obogatitve vsipa in s tem izboljšanja ekonomike proizvodnje z višjo proizvodnostjo in prihrankom koks. Pravijo, da bo že prvo četrtletje prihodnjega leta prineslo to podražitev.

V Jugoslaviji bomo letos prvič presegli že za pred leti napovedovano mejo 3 milijone ton surovega jekla, in če bo vse po sreči in bo proizvodnja novih kapacitet proti koncu leta stekla, bo ob koncu leta doseženo okoli 3,3 milijona ton. To je skoraj 20% več, kot je znašala proizvodnja leta 1976, in 13% več kot leta 1975, doslej največje proizvodnje jekla pri nas, ko je ta znašala 2,9 milijona ton.

Že prihodnje, 1978. leto, lahko v Jugoslaviji izdelamo nad 4 milijone ton surovega jekla. Zmogljivosti obstoječih naprav to gotovo dopuščajo in možnosti predelave so še daleč večje. Predvsem moramo pričakovati, da se bo povečala proizvodnja v novih LD jeklnah železarn Smederevo in Zenica in da se bo z novo 60 t elektro pečjo železarni Nikšić povečala tudi proizvodnja elektro jekla.

V slovenskih železarnah je znašala doslej najvišja proizvodnja jekla 1975. leta 795.000 ton. Letos je ne bomo dosegli in zopet bo minilo leto, pa ne bomo prišli čez našo doslej nedoseženo mejo 800.000 ton. Prva zasnova plana proizvodnje za prihodnje 1978. leto napoveduje, da te meje še eno leto ne bomo presegli. Prihodnje leto bo težko, ker neuravnane devizne bilance ne dopuščajo, da bi pokrili vse želje za uvozne surovine. Težave bodo z zagotovitvijo bogate železove rude za obogatitev vsipa pri proizvodnji belega surovega železa, težave bodo pri zagotovitvi potrebnih količin starega železa iz uvoza, posebno še, ker se bodo vsi potegovali za uvozno staro železo, ki je sedaj precej cenejše kot domače. Težava bo tudi z zagotovitvijo manjkajočega vložka za valjarne, ker

izkazane potrebe znašajo za jugoslovanske železarnice in predelavo izven združenja jugoslovanskih železarn okoli 1,7 milijona ton. Del teh potreb bodo seveda lahko pokrivala železarnice, gotovo bo pa ostalo nad 1,2 milijonov ton nepokritih. Vsem željam ne bo zadosteno in predvsem se bo treba nasloniti na domače vire in še posebej na lastne zmogljivosti proizvodnje jekla.

Potrebe domačega trga bodo tudi v letu 1978 po sedanjih napovedih za okoli 700.000 ton večje od načrtovane lastne proizvodnje. V tej predvideni količini uvoza so predvsem izdelki, ki se v Jugoslaviji ne izdelujejo ali v nezadostni količini. Ker bo ob težavah z oskrbo z osnovnimi surovinami in vložkom domača proizvodnja jek-

la in gotovih izdelkov verjetno nižja od predvidevanj, bo na domačem trgu še vedno manjkalo posameznih izdelkov.

Ne samo v jeklnah, tudi v valjarnah so zgrajene nove kapacitete za žico in profile, ki bodo že v prihodnjem letu precej spremenile odnose na domačem trgu, predvsem pri trgovskih kvalitetah. Nova elektro peč v Nikšiću pa odpira tudi na področju elektro jekla novo poglavje v trgovini na jugoslovanskem trgu. Neoporečna in stalna kvaliteta naših izdelkov ter izpolnjevanje pogodbenih obveznosti so poleg prisotnosti na trgu prvi pogoji, da bomo obdržali dosedanje kupce in pridobili nove.

Milan Marolt, dipl. inž.

Komunisti smo navzoči v vseh sredinah našega življenja

Poročilo organizacijskega sekretarja o delu OO, komiteja in konference ZKS železarn Ravne

Marca 1976 smo imeli komunisti v železarni ustanovno konferenco, na kateri je bila sprejeta organizacija skladno s statutom ZKS in primerno naši samoupravni organiziranosti. Gre za kratko časovno obdobje, v katerem smo sprejeli precejšnje organizacijske spremembe, torej naredili določen kvaliteten korak naprej. Pa vendar je bilo obdobje prekratko, vsega postoriti ni bilo mogoče. Naše moči moramo vložiti v bazo, tja, kjer še nismo prisotni z osnovnimi organizacijami ZK.

DELO KONFERENCE

Med nedorečeno naše delo spada sestajanje konference komunistov železarn. V tem obdobju se konferenca četrtič sestaja, vendar pravih problemskih sej konference do sedaj nismo imeli, čeprav praksa kaže potrebo po takšnem načinu dela. V bodoče jih bomo vsekakor morali uvesti. Za primer nam je lahko uspešno delo občinske konference Ravne. Smo pa dali več poudarka delu osnovnih organizacij in komiteju.

Konferenca bi lahko obravnavala npr. naslednje teme:

— samoupravni sporazum za osebne dohodke,

— posojilo za ceste,

— nova samoupravna organiziranost v železarni,

— srednjeročni plani, sklad skupne porabe, investicije in še kaj. Za take dogodke moramo sklicevati seje konference, ker bo le tako odigrala svoje poslanstvo. Na tretji seji konference smo izvolili 79 članov konference, ki deluje na delegatskem principu. Konferenca ima svoj izvršni organ komite, ki šteje 13 članov. Pri njej deluje idejnopolitična komisija, ki ima 9 članov in se je sestala trikrat. Izdelala je program idejnopolitičnega izobraževanja za članstvo, poseben poudarek se daje izobraževanju novo sprejetih članov v ZK. Ta program so obravnavale vse OO ZK in komite. Sprejet je bil z nekaterimi korekturami. Reči je treba, da sta komisija in komite prema-

lo naredila za organizirano izobraževanje članstva, kar pa že predolgo samo ugotavljamo. To se mora vnesti v program in tudi realizirati.

Glede številčnega stanja konference je v zadnjem času nastala sprememba. Določeni partijski organi so preštevilni, tako je bilo z našo konferenco. Sporazumno s komitejem občinske konference smo predlagali našim OO ZK zmanjšanje, kar so te sprejele in izvolile 55-člansko konferenco. Vsaka OO ZK ima 2 člana in 13 članov komiteja.

DELO KOMITEJA KONFERENCE

Komite je izvršilni organ konference in šteje 13 članov. Delo je bilo zelo razgibano in živahno, saj je komite imel 18 sej in 3 skupne seje s člani sveta sindikata, predsedniki OO sindikata, ZB in mladino. Med mandatom smo morali zaradi službene funkcije tovariša Javornika namesto njega izvoliti za sekretarja tovariša Lepeja. Ta je komite uspešno vodil do konca mandata. V bodoče mora namestnik sekretarja opravljati svojo funkcijo v kreativnem smislu, sicer je sekretar komiteja preveč obremenjen.

Na vse seje komiteja vabimo sekretarje OO ZK in predstavnike ostalih DPO. Ker prostorskih problemov ni, se nam je tak način sestajanja pokazal zelo koristen. Možna je takojšnja izmenjava mnenj, sekretarji in člani komiteja lahko dobijo informacije, ki so najnovejše ali s terena najbolj verodostojne. S tem odpade dvojno obveščanje in tudi marsikateri sestanek. Komite se redno sestaja popoldne. Nekaj važnejših tem, ki jih je obravnaval komite na svojih sejah:

— uveljavljanje samoupravnega družbenega planiranja v TOZD, DO, SOZD,

— uveljavljanje ustavne vloge in položaja delavca v TOZD,

— preobrazba srednjega šolstva v usmerjeno izobraževanje,

— izvedba razprave osnutka zakona o združenem delu,

— razprava o novem sistemu delitve osebnih dohodkov,

— potrditev akcije posojila za slovenske ceste,

— akcije razprav srednjeročnih programov družbenopolitičnih skupnosti in železarn Ravne,

— aktivnosti in naloge DPO v železarni v fazi konstituiranja TOZD in priprave na volitve delegatov,

— teden Komunist z geslom »človek, delo, kultura«,

— ocena razmer v družbeni samoupravi,

— razprava osnutka samoupravnega sporazuma o združitvi v DO železarn Ravne,

— prilagoditev družbene samouprave novemu zakonu,

— zaključni račun in razdelitev sklada skupne porabe,

— seznanitev z elaboratom o združitvi Kovinarstvo Ljubno z železarno Ravne,

— razprava o samoupravnem sporazumu o razdelitvi sredstev, pravic in obveznosti med TOZD,

— razprava o varstvu družbenega premoženja v železarni Ravne,

— razprava o polletnih rezultatih poslovanja TOZD in DS,

— priprave na volilne konference OO ZK in konference komunistov v železarni,

— informacija o temeljnih in internih bankah.

Nakazanih je samo nekaj izvečkov dela komiteja, sicer je komite sproti obravnaval vso tekočo partijsko, samoupravno, kulturno in gospodarsko problematiko v železarni. V lanskem letu se je komite še posebej angažiral in temeljito zastavil akcijo v tednu Komunist »človek, delo, kultura«. Poseben namen je bil dati temi vsebino in obliko. Menim, da je akcija uspela, saj je kulturna klima v železarni kakor tudi v kraju porastla. Za uspeh lahko štejemo že to, da se je sestalo vseh 21 OO ZK, ki so ocenjevale naše kulturno življenje v sredinah, kjer živijo in delajo.

Precej drugače ugotavljamo za letošnjo akcijo tedna Komunist, ki govori o inovacijah, izboljšavah, torej o temi, ki mora živeti v naših sredinah. Toda žal dalje od izvolitve koordinacijske komisije nismo prišli. Res je, v letošnjem letu smo prezaposleni na drugih področjih, res je tudi, da komisija pri občinskem komiteju ni sprožila kakšne širše organizirane akcije na tem področju. Ne sme pa nam to biti zagovor, da smo za to akcijo tako malo naredili, čeprav je še čas, da stvar nekoliko izboljšamo.

Komite navezuje stike z ostalimi DPO in samoupravnimi organi v železarni. V glavnem novi sprejemi in naše članstvo gredo prek predlogov od mladine (tam, kjer je mladina angažirana) in moramo reči, da so sprejemi uspešnejši. Tudi drugače skušamo najti skupne poti organiziranja, kako bi bila mladina bolj uspešna pri tako velikem številu zaposlenih mladih in naši delovni organizaciji. 1700 jih je, v mladinsko organizacijo vključenih 700, od tega 125 komunistov, pa vendar je aktivna le peščica teh ljudi. Komunisti nosimo tukaj svojo odgovornost. Morda bo boljše sedaj, ko smo v vseh OO ZK izvolili mentorje za delo z mla-

dino. Seveda imajo mladi svoje težave, veliko jih je izven Raven. Sicer je treba reči, da se vodstvo mladine zelo trudi poživiti delo mladih v železarni; za sedaj so nemočni.

Povezava dela med sindikatom in partijo dobro kaže. Pri važnejših odločitvah, enotnih akcijah, smo našli skupen jezik sodelovanja. Predvsem sodelujemo pri važnejših odločitvah, ki so širšega pomena za našo delovno organizacijo. Vseh možnosti sodelovanja še nismo izkoristili, vendar je začeto delo dobro zastavljeno. Sindikati in partija imamo veliko skupnega, komunisti se moramo uveljaviti tudi v delu sindikata.

Komite ima dve komisiji:

1. komisijo za kadrovska vprašanja in
2. komisijo za delo z drugimi DPO.

Kadrovska komisija se je sestajala po potrebi in je imela veliko sej. Opravljala je zelo odgovorno nalogo, saj je bila velikokrat v težavah in dilemah. Srečevala se je z vsakokratnimi problemi našega družbenega življenja in dilemami, ki so pa žal velikokrat tudi nepravilne. Obnašamo se včasih neskladno z obstoječimi družbenimi normami. Take postopke ljudje hitro registrirajo in nepravilno usmerjeni jih uporabijo v svoje namene. Na take pojave bomo morali biti še posebej pozorni.

Komisija dela za potrebe komiteja, daje tudi moralnopolitične ocene za vodilna delovna mesta v železarni. S podružbljanjem kadrovske politike se je ta praksa spremenila. Za ravnatelje TOZD je kadrovalo tako, da so dale svoje mnenje OO ZK in OO sindikata. S tem imajo neposredno

zaposleni vpliv na kadrovanje, čeprav še veliko stvari gre mimo pravil, ki smo jih sprejeli v samoupravnem sporazumu po zares demokratični poti. V razpisnem postopku komunisti moramo biti obveščeni, kdo kandidira za odgovorno delovno mesto, le takrat lahko damo mnenje. Zato pozivamo vse komuniste, ki delajo v podobnih organih, da se ravna v duhu pravil (zato smo jih sprejeli) in da obveščajo naprej.

Komisija je dajala poštene, realne ocene za vse kandidate, naj je šlo za komunisto ali ne. V glavnem komisija ni imela izbire, saj se je za razpisano delovno mesto javljal v večini po en kandidat, razen v nekaj primerih.

Komisija za delo z drugimi DPO nima nekih posebnih rezultatov, bo pa v bodoče morala biti bolj prisotna, saj s svojim delom razbremenjuje sekretarja in članke komiteja. V bodoče bodo predsedniki komisij občasno poročali na sejah komiteja o svojem delu.

Komite dobro sodeluje s komitejem občinske konference Ravne. Pravočasno smo obveščeni o skupno načrtovanih akcijah, teh bo sedaj v pripravah na kongrese še več. Občinski komite organizira predavanja in seminarje za naše sekretarje. V zadnjem obdobju smo dobro informirani o delu komiteja in konference, saj vsi sekretarji in člani konference dobivajo obširna poročila, včasih že skoraj preobširna. Naš interes je, da te stike še poglobimo.

Pri kritičnem pregledu dela komiteja moramo reči, da smo premalo naredili za organizirano idejnopolitično izobraževanje naših članov, tistega, ki ga tudi sami zmoremo. V bodoče mora komite angažirati sile v to smer, da postanemo idejno močnejši. Velja povedati, da so vsi člani komiteja svojo funkcijo sprejeli in izvajali

zelo odgovorno. Na 19 sejah je bila udeležba 82%, medtem ko so sekretarji OO ZK svojo udeležbo izkazali kar 86,5%.

Komite doživlja za naslednjo mandatno dobo precejšnje spremembe, saj dobimo kar osem novih članov. Nekateri so člani že dve mandatni dobi, drugi zavzemajo vodilna delovna mesta, zato ne morejo biti po statutu več člani tega organa.

DELO OSNOVNIH ORGANIZACIJ ZK V ŽELEZARNI RAVNE

V novih oblikah je v razmeroma kratkem času dobro zaživelo notranje partijsko delo v 21 OO ZK, ki skupno vključujejo 450 komunistov, kar pomeni 9,5% od 4720 zaposlenih. Žena je v železarni 1070, od tega je članic ZK 42 ali 3,9%. Naš kolektiv je zelo mlad, omenili smo že 1700 mladih, vendar je od teh le 131 komunistov, torej 4,5%. Imamo pregled, da je povprečna starost komunistov v železarni 35 let, v direktni proizvodnji dela 193 komunistov, ostali so infra in vodstvena struktura. Pri bolj detajlni analizi teh števil se lahko zamislimo, saj nam povedo marsikaj. Kje so naše žene, kje je naša mladina? Med njimi moramo najti več naših članov. Saj vendar imamo veliko mladih, dobrih delavcev, predanih delovnih žena. Le če bomo delali v duhu partijskega humanizma in imeli pravičen dostop do teh ljudi, se bodo naše vrste pestile. Mladi komunisti prinašajo nov duh v naše vrste, svežino in revolucionarnost. To mnogokrat pogrešamo na naših sestankih. Kljub tako kritičnemu gledanju moramo povedati, da smo v zadnjem letu ravno na tem področju naredili največ. V tej mandatni dobi smo sprejeli 60 novih članov, od tega večino iz neposredne proizvodnje, in to mladih. V bodoče mora biti tak način sprejemanja naša permanentna naloga, pomladitev vrst iz neposredne proizvodnje.

OO so imele pri sprejemih precej stroge, vendar objektivne kriterije. To se kaže v tem, ker se ti člani uspešno vključujejo v samoupravno in družbenopolitično življenje. Po statutu bi morali pri kandidatih za članstvo imeti predkandidacijsko dobo. Nekateri OO to že uveljavljajo, druge to prakso moramo uvesti. Bodoči član naj bi v tem času spoznal partijske dokumente in način dela, katerega se poslužujemo v naši organizaciji. Odkrito moramo povedati, da imajo naši sekretarji veliko težav pri sprejemanju novih članov zaradi visoke partijske članarine. Določenim ljudem po-

meni to velik izdatek. Obstoječe članstvo velikokrat postavlja vprašanje previsoke članarine in upamo, da bo 8. kongres ZKS kaj naredil na tem.

Sekretarji se srečujejo pri svojem delu z različnimi težavami. Nekateri delajo v zelo težkih pogojih, da ne rečem v nemogočih. Vzroki so različni. Je problem tipkanja zapisnikov in vabil, ker v TOZD tega ne rešijo, zato se tako delo velikokrat naredi kar doma. Sekretarjem ta opravila jemljejo preveč energije, kajti sejo OO ZK še naredimo, glavni problem pa nastane, ko je treba dostaviti zapisnik na komite. Ni izjem, če so na vodstvih komunisti ali ne, tajnic še pač v TOZD ni.

Sedaj se dokončno oblikujejo nove TOZD, vodstva le-teh bodo morala urediti ta problem, partijski sekretarji ne bodo in ne smejo delati v takih pogojih. Komunisti in ostali moramo dojeti, da je partijsko delo sestavni del našega dela in življenja v železarni. Pri sklicevanju sestankov imajo več težav sekretarji, pri katerih je večizmensko delo. Vendar to ni pravilo. Za primer nam je valjarna, ki ima kljub težkim pogojem dobro obiskane sestanke. Je še manjši del pasivnega članstva, ta je tudi nereden pri obiskih na sestankih. Kljub temu lahko rečemo, da se je disciplina popravila, saj nesklepčnih sestankov praktično ni več. Vseh 21 konferenc je uspelo v prvem sklicu. Imamo tokrat zelo vztrajne in delovne sekretarje. Svojo obveznost so sprejeli kot partijsko dolžnost, kar se pozna v aktivnem delu vseh OO ZK in ne nazadnje v številu sestankov, čeprav to ni merilo dela. Še zmeraj velja tista: kjer je dober sekretar, tudi delo nekaj velja, kar ne bi smelo biti pravilo. Pravo partijsko disciplino so sekretarji pokazali na sejah komiteja, saj imajo 86,5% udeležbo.

Na splošno velja tudi za OO, da so za izobraževanje članov naredile premalo. Razen nekaj izjem študijskih sestankov nismo imeli. Prednjači OO ZK valjarne. Imeli so letos dva študijska sestanka, sedaj pripravljajo tretjega. Smo pa letos na komiteju in vseh OO eno sejo posvetili Titovim jubilejem in 40-letnici ustanovitve ZKS. Priporočali smo vsem članom individualno izobraževanje, vendar vidimo, da je to premalo. Sedaj je bilo ustanovljeno študijsko središče za idejnopolitično izobraževanje komunistov za koroško krajino. Domuje v študijski knjižnici na Ravnah, vodi ga profesor Jože Košuta. Uslug tega centra se bomo morali posluževati v obliki predavanj za novo sprejete komuniste, večerne politične šole in organiziranih predavanj za vse članstvo.

PO OSNOVNIH ORGANIZACIJAH SO SE SESTALI

OO ZK	Število sestankov	Število sej sekretariatov
1. Jeklarna	7	14
2. Jeklolivarna	9	10
3. Valjarna	10	15
4. Kovačnica	9	6
5. Jeklovlek	7	3
6. Kalilnica	7	3
7. Stroji in deli	10	8
8. Industrijski noži	9	6
9. Pnevmatični stroji	10	6

Iskre

OOZK	Število sestankov	Število sej sekretariata
10. Vzmetarna	12	3
11. Energija	12	8
12. ETS	5	6
13. SGV	8	6
14. Transport	6	8
15. TRO	12	12
16. Raziskave in razvoj	8	7
17. Priprava proizvodnje	7	4
18. Komerciala	10	6
19. Kontrola kakovosti	8	11
20. AOP	8	3
21. KSZ	12	9

Po številu se vidi, da že sedaj pokrivamo skoraj vse nove TOZD in DS z OOZK. Naše načelo še zmeraj mora biti, da bo v vsaki TOZD partijska organizacija, ker le tako bomo kos položaju na terenu.

Za OOZK ETS naj povemo, da je bila ustanovljena avgusta 1976, zato ima manj sestankov. V OO so bili sestanki dobro pripravljeni, glavne teme smo skupaj načrtovali. Sekretarji so dodajali reševanje sprotih zadev, proizvodno problematiko svojih sredin, partijsko disciplino in sprejeme, obveščali članstvo o zunanjepolitičnih dogodkih, podali zaupne informacije, izvedli akcije tedna Komunistične, obravnavali družbeno samozasčito, pripravili študijski sestanek o letošnjih partijskih jubilejih, se vključevali v razpravo o temeljnih in internih bankah, pripravljali se na volilne konference OO. V kratkem obdobju se je nabralo veliko tem, ki smo jih vključevali v naše sestanke. Celo preveč se je nabralo stranskih dejavnosti, zato smo morali pogosto odpraviti tisto pravo partijsko življenje. Računamo, da so temeljne organizacije usklajene z duhom zakona o združenem delu. Odslej nam bo več časa ostalo za druge partijske dejavnosti, zlasti pa še za izobraževanje.

Pri sprejemanju novih članov so bili eni bolj uspešni, drugi manj. Kot smo že omenili, je marsikje vzrok visoka članarina. Lahko je to samo izgovor, vendar dejstva so tu.

Na OO so tudi govorili, zakaj nismo komunisti bolj uspešni v samoupravnih vlogah, interesnih skupnostih, ko smo pa vendar prisotni na vseh nivojih družbenega življenja. Prave vzroke je verjetno na hitro težko izluščiti. V veliki meri gre za premajhno družbeno-partijsko zavest. Kako sicer razumeti dejstvo, da v praksi drugače delamo, kot je bilo samoupravno dogovorjeno? To so zadeve, ki nam komunistom nalagajo politično odgovornost, katere se moramo zavedati.

OOZK so postavljale vprašanje, zakaj nismo komunisti dajali na dnevne rede tem za delovno organizacijo zelo važnih odločitev, samoupravni organi so jih sprejeli in potrdili. Toda zadnji kvalitetnejši posegi v samoupravne odnose nam govore, da se stvari vidno popravljajo. Temu dajemo svoj prispevek tudi komunisti s svojim aktivnejšim vključevanjem v samoupravne odnose. Postala je ustaljena praksa, da se s samoupravnimi organi vabimo na seje, praksa, ki nas pri delu zbližuje in seznanja z obojestranskimi problemi.

OOZK nas opozarjajo na večjo doslednost pri našem delu, torej na izvrševanje zavzetih sklepov na naših sestankih. Nikakor ne smemo dovoliti mlačnosti v naših vrstah, ker to vzbuja vtis nezaupanja, to bi pa bilo nezaželeno, ker partija s svojim delom pridobiva veljavo.

Komunisti še posebej opozarjajo na precej slabo delovno disciplino, ki postaja nevzdržna. Pred koncem dela se malo pomudimo pri izhodnih poteh železarn. Sami se prepričajmo, kakšen nemoč odnosi do dela imamo. Zato ni čudno, da govorimo o stalnem padanju produktivnosti dela. Za vse drugo imamo veliko časa, le za svoje delovne zadolžitve ne. Menimo, da je treba po vodstveni liniji zavzeti radikalne mere. Mi komunisti se moramo prvi zavdati svojih delovnih dolžnosti in podpreti ideje vodstva o boljšem izkoriščanju delovnega časa. Toda o tem že govorimo nekaj časa, ukrenilo se še ni ničesar, kje smo? OO opozarjajo na ne preveč dobre medsebojne odnose. Naga-

jamo si radi, v končni fazi pa trpi delo. Radi pozabljamo, da moramo v prvi vrsti biti ljudje, potem šele strokovnjaki, nadrejeni — podrejeni. Se bi lahko naštevati, na kaj nas opozarjajo OO, vse z namenom, da bi bili pri svojem delu bolj kritični, uspešnejši.

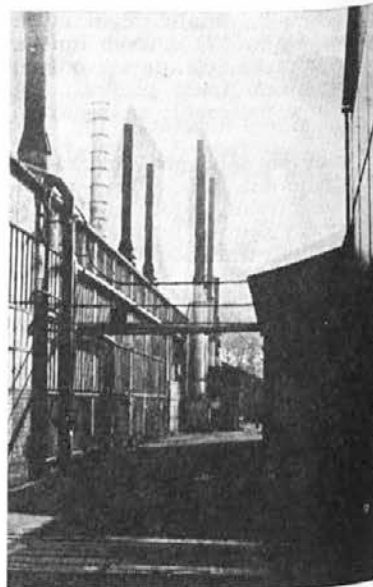
Mandatna doba je pri kraju, v OOZK so bile volitve, dobili smo nove sekretarje. Med letom je prišlo do menjav dveh sekretarjev v OO AOP in pnevmatičnih strojih iz objektivnih razlogov. Sedaj je bilo 17 sekretarjev OO izvoljenih za še eno mandatno dobo, menjali so samo v štirih OOZK, in to v jeklolivarni, ETS, stroji in deli ter v TRO Prevalje.

Komunisti pri svojem delu velikokrat rabimo pomoč in nimamo težav, kadar se obračamo na DS KSZ, DS za gospodarjenje, DS za finance, torej s strokovnimi službami, ki razpolagajo s podatki, katerih se tudi mi poslužujemo. Kljub strokovni preobremenjenosti so nam te službe že pripravljale materiale za samo partijske potrebe, kar daje vzgled dobrega sodelovanja.

Kako bi ocenili naše delo v pretekli mandatni dobi? Imamo situacijo v rokah, prisotni smo v vseh sredinah našega življenja. Trudili smo se po svojih močeh, imamo nekaj uspešnih akcij. Odstopanj v negativnem smislu nismo imeli.

Vse sekretarje in člane komiteja vabim k dobremu sodelovanju. Želim vam prijetno delo v komiteju, dobro počutje, s skupnimi močmi bomo lažje kreirali ustvarjalno politiko ZKS v železarni Ravne.

Organizacijski sekretar
komiteja ZKS
Železarne Ravne
Konrad Bezjak

»Kovaška ulica«

ganizacij. V temeljni organizaciji strojno gradbenega vzdrževanja sta že sedaj dve osnovni organizaciji. Glede na raznoliko delo predlagamo, da je gradbeno vzdrževanje samostojna organizacija sindikata.

Osnovna organizacija v TOZD TRO vključuje 324 članov v treh osnovnih organizacijah. Predlagamo združitve v dve osnovni organizaciji.

V sedmih temeljnih organizacijah bi imeli dve oziroma več osnovnih organizacij. Ob tem se postavlja vprašanje, kako zagotoviti skladno delovanje osnovnih organizacij na tistih področjih, ki so skupna članstvu posamezne temeljne organizacije. Možno je več variant, lahko na nivoju temeljne organizacije ustanovimo konferenco ali pa koordinacijski svet. Najprimernejša se nam zdi oblika koordinacijskih svetov in bi posamezna osnovna organizacija delegirala določeno število delegatov v svet. Predsednik osnovne organizacije bi bil po funkciji član koordinacijskega sveta, ostali delegati pa bi se lahko menjali glede na vsebino. Delegacija za koordinacijski svet bi bil izvršni odbor osnovne organizacije. Menimo, da je predlog o ustanovitvi koordinacijskih svetov najracionalnejši in zato predlagamo, da vnesemo takšno rešitev v dopolnjena pravila osnovnih organizacij.

Reorganizacija naj bo izvršena v smislu približevanja in aktivizacije celotne osnovne organizacije članstvu. Praksa je potrdila, da številni velike osnovne organizacije niso tako aktivne kot manjše.

Na seminarju je bila podana ocena o delu disciplinskih komisij, zato je prav, da tudi o tem spregovorimo na občini zborih. Celoten sistem delovanja disciplinskih komisij in sindikalnih organizacij v smislu izrekanja ukrepov je neobdelan. Zato je naša naloga, da tudi na tem področju vzpostavimo takšne odnose, ki bodo rezultat našega celotnega samoupravnega prizadevanja. Vsebinske spremembe s področja družbenoekonomskih in samoupravnih odnosov, ki smo jih določili v temeljnih samoupravnih listinah, moramo oceniti s stališča konkretizacije in aktivnega odnosa v posamezni osnovni

SINDIKALNI OBČNI ZBORI

Občni zbori osnovnih organizacij sindikata so praviloma vsaka štiri leta, kolikor traja tudi mandatna doba. V letošnjem letu se bodo občni zbori na podlagi skupnega dogovora pričeli v decembru, čeravno mandatna doba sedaj izvoljenim organom še ne poteče. Do skrajšanega mandata je prišlo zaradi uskladitve volitev v sindikalni organizaciji in z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami.

Zaradi bolj celovitega in objektivnejšega prikaza dela posamezne osnovne organizacije in konference sindikata je bil v novembru organiziran enodnevni seminar, kjer se je poskušalo odgovoriti na bližnje naloge sindikalnih organizacij v železarni v smislu nadaljnje konkretizacije zakona o združenem delu. Naša samoupravna praksa na področju sistema nagajevanja je pokazala nujnost nenehnega sprotne dogajevanja sistema delitve osebnega dohodka. Podloge oziroma zasnove o nagajevanju po vloženem delu so že izdelane, tako da se lahko prične javna razprava o sistemu nagajevanja po delu. Tudi o tem področju bomo morali spregovoriti na občini zborih.

Na seminarju je bil tudi govor o nadaljnji reorganizaciji nekaterih osnovnih organizacij sindi-

kata. Zavezuje nas tudi kongresno stališče, ki govori, da naj osnovne organizacije ne bi štejele več kot 300 članov, saj je sestajanje na članskih sestankih v takšnih osnovnih organizacijah skoraj nemogoče. Naša skupna želja je, da imamo takšno organiziranost, ki bo omogočala dobro delovanje organizacije kot celote. Izoblikoval se je predlog, o dokončni odločitvi pa mora odločiti članstvo na občini zborih.

V osnovni organizaciji sindikata jeklarna je možno ustanoviti dve osnovni organizaciji, in sicer v stari in novi topilnici. Sprememba je predlagana predvsem z namenom večje aktivnosti sindikata kot celote v tej temeljni organizaciji, in tudi lokacija obeh topilnic omogoča drugačno organiziranost.

V osnovni organizaciji valjarne je možno več organizacijskih rešitev. Možno je organizirati več osnovnih organizacij po zaključnem proizvodnem procesu ali po izmenah.

Osnovna organizacija stroji in deli je največja, saj šteje okoli 434 članov. Tu predlagamo dve osnovni organizaciji, in sicer stara in nova hala. Zaradi prevelikega števila članov moramo tu najti ustrezno rešitev za ustanovitev najmanj dveh osnovnih or-

Oktoberjsko jutro

organizaciji. Ni dovolj, če samo statusno spremenimo ekonomske odnose in organiziranost, temveč moramo predvsem družbenopolitične organizacije ustvariti dejansko možnost za uspešno, poglobljeno delo in življenje v posamezni TOZD. Zato je potrebno konkretno oceniti samoupravne razmere, kaj je potrebno spremeniti ali dopolniti v našem samoupravnem sistemu, da bo član sindikata resnično odločal o vseh vprašanjih.

Na občnih zborih moramo argumentirano spregovoriti tudi o delovni in tehnološki disciplini. Prav je, da to obravnavamo celovito. Ker obravnava samo nekatere elemente nas lahko hitro privede do polovičnih ugotovitev ali celo v negativno oceno.

Glavne izvršene naloge v letošnjem letu v naši organizaciji so: vodenje javne razprave o vseh samoupravnih aktih, ki so bili sprejeti v delovni organizaciji, kadrovske priprave na volitve v samoupravne organe za delovno organizacijo in za organe v sestavi delovne organizacije združenega dela, volitve v delavski svet delovne organizacije in Slovenskih železarn, obravnava pritožb na osebni dohodek posameznikov, usposabljanje sindikalnih funkcionarjev, razprava o sindikalni listi in njeni konkretizaciji,

obravnavo dokončnih programov samoupravnih interesov skupnosti in njihovo financiranje, evidentiranje za volitve 1978, razprava o štirih republiških zakonih itd.

Sindikati vse bolj postaja dejanska notranja sila samoupravljanja, orodje in sredstvo delavskega razreda za uveljavljanje samoupravnih socialističnih odnosov. Sindikati smo vgrajeni v sistem samoupravljanja, uveljavljamo svojo vlogo in odgovornost z nenehnim preverjanjem naših stališč v praksi. Za resnično odločanje delavcev in politično pravico za jačanje vsebinske vloge samoupravljanja smo v sindikatih odgovorni. Takšno delovanje pa zahteva od nas, da stalno dopolnjujemo našo organiziranost, da stališča preverjamo v praksi, da se nenehno usposabljam, da zagotovimo možnost slehernemu članu za aktivno delo v naši organizaciji.

Na občnih zborih moramo pregledati realizacijo sprejetih sklepov v lastnih osnovnih organizacijah in ostalih sredinah naše organiziranosti. Seveda ne moremo mimo sprejetih sklepov na 8. kongresu ZSS, ki so zelo konkretni in zavezujoči. Ugotoviti moramo, kako smo njihovo vsebino vtakli v našo samoupravno življenje.

Tone Polanc

ODGOVORNOST DELAVCEV ZA KRŠITVE DELOVNIH OBVEZNOSTI IN VLOGA SINDIKALNE ORGANIZACIJE

Postopek za ugotavljanje odgovornosti zaradi kršitev obveznosti v združenem delu zavzema pri urejanju medsebojnih razmerij delavcev v združenem delu govedo osrednje mesto. To velja tako glede delavca, čigar odgovornost je treba ugotoviti, kakor tudi glede delavcev temeljne organizacije združenega dela, ki morajo tako odgovornost ugotoviti, vendar na tak način, da bodo varovane vse pravice prizadetega delavca, ki mu jih daje njegov ustavno pravni položaj v združenem delu.

Sindikalna organizacija ima v OZD poseben ustavni položaj, omejimo pa se le na vlogo, ki jo ima sindikalna organizacija v postopku za varstvo pravic v OZD, torej tudi v postopku za ugotavljanje delavčeve odgovornosti. Preden namreč organ, ki odloča o odgovornosti ali preizkuša odločitev organa prve stopnje, odloča, mora o tem dobiti mnenje sindikalne organizacije.

Praksa zastavlja tu več vprašanj:

1. V zakonu ni odgovora na vprašanje, katera sindikalna or-

ganizacija naj da mnenje pred odločitvijo o preizkusu sporne pravice. Mnenje je, da bi bil namen zakona uresničen, če da mnenje OOS, ki po statutu združuje delavce tiste organizacije združenega dela, v kateri dela delavec, ki zahteva varstvo pravic.

2. Kakšna naj bo oblika mnenja, ki ga da sindikalna organizacija, pismena ali ustna, seveda ni bistveno vprašanje. Bistveno je samo to, da bo iz dokumentacije v postopku za ugotavljanje odgovornosti razvidno, da je pred odločanjem organa prve in druge stopnje dala svoje mnenje tudi sindikalna organizacija.

3. Nadalje je vprašanje, kaj takrat, če sicer takšen organ pozove sindikalno organizacijo, naj da mnenje v opisanem smislu:

— pa sindikalna organizacija mnenja sploh ne da, pač ne odgovori na poziv. Menimo, da je organ, ki vodi postopek, izpolnil svojo obveznost in za odločanje ni ovire. V nasprotnem primeru bi se lahko zgodilo, da se organ v primeru čakanja na mnenje izpostavi nevarnosti zastaralnega roka. (Ni pametno zadrževati prijav v predalih sindikalnih funkcionarjev).

— Če pa sindikalna organizacija mnenje tudi da, je s tem v zvezi odprto vprašanje, ali je organ za odločanje vezan na to mnenje. Mnenje strokovnjakov delovnega prava je, da organ ni vezan na mnenje, saj sicer odločanje organa ne bi bilo odločanje, ampak bi odločila v bistvu sindikalna organizacija.

— Pogosto pa se v praksi dogaja, da se za mnenje sindikalne organizacije sploh ne zaprosi.

Iz prakse sodišča združenega dela SRS je razvidno, da je opustitev mnenja sindikalne organizacije le relativna kršitev postopka, zato je od konkretnega primera odvisno, ali je kršitev bistvena.

Zakon o združenem delu na več mestih podrobneje opredeljuje vlogo sindikalne organizacije v zvezi z obravnavano temo: — vloga sindikalne organizacije je opredeljena že v 36. členu ZZD, in sicer v tem, da pri uresničevanju svojih, z ustavo določenih pravic in obveznosti daje sindikat pobudo za ukrepe in nastopa z ukrepi, s katerimi zagotovi, da delavci uveljavljajo svoje družbenoekonomske in druge samoupravne pravice.

Nadalje je prisotno še vprašanje, ali lahko sindikalna organizacija zahteva preizkus odločitve pred organom druge stopnje. Odgovor je pritrdilen takrat, če jo za to pooblasti prizadeti delavec, saj v takem primeru ne nastopa v svojem imenu, pač pa v imenu oziroma po pooblastilu prizadetega delavca.

Tako ima sindikalna organizacija vse pravne možnosti, da varuje samoupravne pravice delavcev tako v sami OZD, kakor tudi pred sodiščem združenega dela.

Sonja Slemnik

NESPORAZUM

Odvetnik ob ločitvi: »Vaš mož mi je rekel, da se ne ujemata.«

Žena ogorčeno: »Moj mož je idiot! Celó zelo dobro se ujemava!«

Naši hlodi

TEHNIČNE IZBOLJŠAVE

Pri obravnavanju tehničnih izboljšav je prišlo do nekaterih sprememb. Po novi samoupravni organiziranosti ni več odbora za oceno investicijskih projektov, izume in racionalizacije, tehnične izboljšave pa obravnava skupni odbor za gospodarjenje. Svojo 4. sejo, dne 18. 10. 1977, je namenil obravnavi tehničnih izboljšav in razdelil razpravo na dva dela.

V prvem delu se je odbor dogovoril o nadaljnjem delu pri obravnavi tehničnih izboljšav, v drugem pa je obravnaval pripravljene predloge. V zvezi z nadaljnjim delom pri obravnavanju predlogov je sklenil odbor naslednje:

— V prihodnje morajo predloge pred sejami skupnega odbora za gospodarjenje obravnavati še komisije za gospodarjenje v TOZD in dati o njih svoje mnenje. O večjih oziroma pomembnejših predlogih pa mora dati svoje mnenje še poslovodni svet.

— Potrebno je izdelati poslovnik, ki bo urejal postopek reševanja predlogov tehničnih izboljšav.

— Potrebno je rešiti vprašanje nagajevanja projektnih nalog.

Pri prvi obravnavi je bilo odboru dostavljenih 24 predlogov. Pri obravnavanju je bilo 16 predlogov ugodno rešenih, pri štirih se zahtevajo še dodatna pojasnila, štirje so bili zavrnjeni, pri enem pa so se avtorji pritožili, ker so menili, da jim je bila odškodnina določena na preizkusi osnovi.

Seznam nagradjenih avtorjev in kratka vsebina tehničnih izboljšav:

Alojuz Streklju iz valjarne je bila dodeljena prva odškodnina 21.277 dinarjev za spremembo kalibracije pri valjanju lahkih profilov. V prvem letu uporabe novega načina je bilo prihranjenih 1.027.700 dinarjev. Avtorju se od odškodnine odšteje že izplačana akontacija 5424 dinarjev.

Avtorjem **Lovru Gorinšku**, **Benju Jeleni** in **Filipu Nagerniku** iz TOZD toplotne obdelave je bila dodeljena dodatna odškodnina 4962,15 dinarjev za spremembo tehnologije kaljenja valjev. Pri toplotni obdelavi valjev so po uvedbi izboljšave namreč radikalno spremenili tehnologijo in se postopek avtorjev ni več uporabljal. Kljub temu pa so zaradi potreb uporabili navedeni postopek še pri 61 valjih in tako prihranili 208.226,55 dinarjev. Pri delitvi so udeleženi Gorinšek z 90 in druga dva avtorja s po petimi odstotki.

Avtorji **Karel Polanc**, **Ivan Kamenik** in **Andrej Plohl** so uvedli na krožni peči v čistilnici košare za nalaganje drobnih odlitkov. S to izboljšavo se je trikrat povečala produktivnost oziroma prihranilo 254,85 dinarjev pri toni drobnih odlitkov. Odbor je dodelil avtorjem akontacijo 8000 dinarjev, približno toliko bi namreč znašala polovična odškodnina, izračunana na osnovi prihranka, doseženega pri enoletni proizvodnji drobnih odlitkov kvalitete PK-11 in PK-12 sp. Pri delitvi so udeleženi Polanc s 50, Kamenik s 30 in Plohl z 20 odstotki.

Delovodja v TOZD industrijski noži **Ivan Arnold** je zamenjal skoblanje z rezkanjem pri izdelavi upogibnih letev. Na ta način se je skrajšal čas izdelave in zmanjšali stroški. Odbor mu je dodelil akontacijo 2000 dinarjev.

Avtorja **Andro Džura** in **Anton Džura** sta na brusilnem stroju za brušenje krožnih žag **ORLANDI** predelala glavo in sistem mazanja in tako v veliki meri zmanjšala zastoje. Odbor jima je dodelil akontacijo 2000 din, ki si jo delita na polovico.

Vodja ožbljenja in brušenja **Dominik Jelen** je izdelal pripravo za rezkanje ročajev, pripravo za rezkanje oklopov in pripravo za brušenje batov. Ekonomskega učinka pri teh izboljšavah ni bilo moč ugotoviti, zato je odbor nagradil avtorja z enkratno odškodnino 5000 dinarjev.

Avtorja **Rozalija Škalič** in **Mirko Čegovnik** iz TOZD stroji in dela sta izdelala vpenjalno pripravo za rezkanje klinov za gosenice. Z uporabo priprave se je skrajšal čas rezkanja klinov za približno 65 %. V prvem letu uporabe priprave je bilo pri rezkanju klinov prihranjenih 96.177,90 dinarjev. V prihodnje se ne bo več uporabljalo te priprave, ker se bodo obdelovale gosenice in klini na namenskih strojih. Odbor je nagradil avtorja z enkratno odškodnino 4616,25 din, ki si jo delita na polovico.

Planer v TOZD pripravi proizvodnje **Vladimir Štampah** je izboljšal tehnologijo izdelave hladnih valjev, načrt št. 626-1006, 1009, 1010. Odpravil je podaljške, ki so se prej odrezovali po toplotni obdelavi in s tem skrajšal čas obdelave oziroma pocenil obdelavo enega valja za 47,22 din. Odbor mu je dodelil akontacijo 1000 dinarjev.

Avtorja **Vinko Hroval** in **Jože Rezar** iz TOZD stroji in deli sta izdelala pripravo za zarisovanje utorov na valjih, načrt št. 100-720. Z izvirno pripravo je moč zarisovati valje, kjerkoli se nahajajo, ponavadi na stolicah, medtem ko so jih po starem zarisovali na risalni mizi. Čas zarisovanja se je skrajšal za prek 80 % in pocenilo zarisovanje enega valja za 113,00 dinarjev. Odbor jima je dodelil akontacijo 2000 dinarjev, pri delitvi pa sta udeležena Hroval s 75 in Rezar s 25 odstotki.

Fridrik Uršnik iz TOZD stroji in deli je izdelal pripravo za razrez etiket za jeklaro, ki se razrezuje na strojnih škarijah. Delo z novo pripravo je hitrejša in varnejša, letni prihranek pa znaša 30.187,34 dinarjev. Odbor je nagradil avtorja s prvo odškodnino 1759,35 dinarjev.

Avtorji **Blaž Mlakar**, **Milan Kovačec** in **Adolf Pustoslemšek** so uvedli vrtanje osi za priklopnice s pomočjo dveh horizontalnih pnevmatičnih vrtnih strojev, ki so se po starem vrtale s kotnim pnevmatičnim strojem. Delo po starem načinu je bilo dražje in napornejše. Odbor je dodelil avtorjem akontacijo 1500 dinarjev, ki si jo delijo na tri enake dele.

Avtorji **Blaž Mlakar**, **Alojz Strmčnik** in **Milan Kovačec** iz

TOZD stroji in deli so s pomočjo enakega prej navedenega vrtnega stroja izboljšali vrtanje in rezanje navojev v valje načrt št. 626-1009, 1010. Po starem so se v valje vrtale luknje in rezali navoji na pokončnem vrtnem stroju, kar je bilo počasneje in dražje kot po novem načinu. Odbor je dodelil avtorjem akontacijo 1500 dinarjev, ki si jo delijo na tri enake dele.

Avtorja iz TOZD stroji in deli **Peter Štumberger** in **Alojz Strmčnik** sta uvedla obrezovanje diskov za krožne žage na ekscentrični stiskalnici, ki so se prej obrezovali na škarijah in nato stružili na stružnici karusel. Nov način je hitrejši in cenejši od starega. Odbor je dodelil avtorjema akontacijo 2000 dinarjev, ki si jo delita na polovico.

Avtorja iz TOZD stroji in deli **Jože Ferk** in **Alojz Strmčnik** sta uvedla kalibriranje zobatih venčev na stiskalnici s pomočjo prisekanega stožca, ki so se prej ravno ročno. Ekonomskega učinka pri tej izboljšavi ni bilo moč ugotoviti, zato je odbor nagradil avtorja z enkratno odškodnino 3000 dinarjev, ki si jo delita na polovico.

Na predlog **Franca Mravljaka** iz TOZD toplotna obdelava se je

peskanje segmentov za krožne žage zamenjalo z luženjem, kar je hitreje in ceneje. V prvem letu je bilo prihranjenih 147.460,50 dinarjev. Odbor ga je nagradil s prvo odškodnino 2.474,60 dinarjev.

Predlogi avtorjev, ki so predlagali akontacijo, še niso v uporabi eno leto in še ni znano, kolikšen bo njihov učinek. Ugotovil se bo po enoletni uporabi in na njegovi osnovi določila avtorjem celotna prva odškodnina. Na osnovi doseženih učinkov izboljšav pripadajo avtorjem še dve odškodnini, in sicer po tretjem letu druga, po petem letu pa tretja odškodnina.

Pa še nekaj o načinu prijavljanja tehničnih izboljšav.

Praviloma (in tako je tudi najbolj zaželeno) se morajo predlogi prijaviti, še preden se izvedejo. Lahko se prijavi tudi po »stavljanju v pogon«, vendar ne kasneje kot eno leto po uvedbi. Tako namreč predpisuje 14. člen samoupravnega sporazuma o izumih in tehničnih izboljšavah, ki je bil dostavljen vsem članom kolektiva. Izognili bi se mnogim nevšečnostim tako za avtorje, kot za tiste, ki obravnavajo izboljšave, če jih bomo prijavljali še prej, preden zastarijo.

Franjo Krivec

PREDLOG ZA UKINITEV NOČNEGA DELA ŽENA V ŽELEZARNI

Republiški zakon o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu in o delovnih razmerjih med delavci in zasebnimi delodajalci (Ur. list SRS 18/74) prepoveduje nočno delo žena v industriji, gradbeništvu, prometu in proizvodni obrti. Le izjemoma dovoljuje zakon nočno delo žena v teh panogah, če to terjajo posebno resne družbene, ekonomske, socialne in druge okoliščine s pogojem, da temeljne organizacije združenega dela dobijo soglasje republiškega sekretarja za delo. Ta pa odloči o soglasju šele, ko dobi predhodno mnenje republiškega odbora ustreznega sindikata in gospodarske zbornice. V skladu s sklepi sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije, da se nočno delo žena popolnoma ukine z letom 1977, bo republiški odbor sindikata delavcev kovinske industrije Slovenije v letu 1977 dajal pozitivna mnenja na vloge TOZD za nočno delo žena le v izjemnih primerih, če bodo zagotovljeni naslednji pogoji poleg že sprejetih kriterijev:

1. ženi, ki dela ponoči, mora biti zagotovljeno otroško varstvo ne le ponoči, ampak tudi popoldan;
2. stanovanjske razmere morajo omogočati, da bo žena podnevi lahko počivala;
3. delavka ne sme delati na trizmenskem delu dalj kot 10 let;
4. njena starost ne sme biti več kot 40 let.

Zato je pri morebitni vlogi za nočno delo žena treba točno navesti, če so poleg ostalih izpolnjeni tudi zgoraj navedeni pogoji, ker v nasprotnem primeru republiški odbor sindikata delavcev Slovenije ne bo dal republiškem

sekretariatu za delo pozitivnega mnenja na vlogo za nočno delo žena.

Po podatkih Zavoda SR Slovenije za statistiko se število žena, zaposlenih v industriji, stopoma zmanjšuje, saj je po predpisani mednarodni konvenciji predvideno, da bo do leta 1980 v Jugoslaviji nočno delo žena popolnoma ukinjeno. Izjeme so le tista delovna mesta, ki se nanašajo na delo v gostinstvu in njemu ustreznih delovnih mestih. Železarna je v tem letu planirala deset delovnih mest, kjer naj bi bilo zaposlenih 37 žena, celo nekoliko več kot leto poprej, kar ni v skladu s stališči republiškega sindikata in po predpisani mednarodni konvenciji. V planih se je predvidevalo do konca 1977. leta ukinitve dela žena v nočni izmeni na teh delovnih mestih, tako da bi ostale žene na delu v nočnih izmenah le na delovnih mestih analitika, dispečerja, spektroskopa, bolničarke in kuharice v čajni kuhinji.

Torej problematična so samo ta delovna mesta. Obstaja vprašanje, ali ni mogoče ukinitve tudi nočnega dela žena na delovnih mestih, kot so na primer: kuharica v čajni kuhinji, katero bi ponoči po vsej verjetnosti lahko nadomestil avtomat za čaj, bolničarka ponoči pa bi lahko enakovredno nadomestil dežurni reševalec, ki mora biti tudi strokovno usposobljen za dajanje prve pomoči. Kar pa se tiče delovnih mest v kemijskem laboratoriju, kot so analitika, dispečerji, spektroskopik pa v sedanji zasedbi ne bo mogoče zagotoviti navedenih pogojev, ki jih predpisuje sindikat in bo zaradi tega tudi treba programirati ukinitve nočnega

Javna razprava in razgrnitev osnutka o urbanističnem redu na območju občine Ravne na Koroškem

Urbanistični biro Ravne je na podlagi sklepa 21. skupne seje vseh zborov SO Ravne izdelal:

— izhodišče za izdelavo novelacije urbanističnega reda.

— osnutek odloka o urbanističnem redu na območju občine Ravne.

SO Ravne je na svoji 23. seji vseh zborov dala v javno razpravo osnutek urbanističnega reda, vzporedno pa je IS SO Ravne sprejel na osnovi zakona o urbanističnem planiranju sklep o javni razgrnitvi urbanističnega reda.

Uvod

Zakon o urbanističnem planiranju (Uradni list SRS, št. 16/67) v 9. členu o urbanističnem redu določa naslednje:

»Urbanistični red predpiše občinska skupščina. Z urbanističnim redom se določijo način urejanja in sanacije naselij, namenjena uporaba zemljišč, komunalno opremljanje zemljišč, pogoji za graditev objektov, zlasti glede njihove lege, funkcije, višine in oblikovanja, velikost stavbnih zemljišč in drugi pogoji, ki jih mora investitor izpolniti v zvezi z graditvijo objektov ali z drugimi posegi, ki vplivajo na spremembe prostora.

Pri določanju namenske uporabe zemljišč je treba gledati na to, da se za zemljišča, namenjena za graditev, uporabljajo kmetijska zemljišča manjše proizvodne vrednosti.

Novelirani urbanistični red naj bi na podlagi analiziranih izhodišč, s prikazom zaščitene območja zavarovanih območij, omejitvenih faktorjev in demografskih gibov v perspektivi čim bolj smotno in zadovoljivo reševal urbanizacijo na območju urbanističnega reda. Zaustavil naj bi razseljevanje našega podeželja, še posebej z vidika obmejnega območja in SLO. Zelena »ponovna« naselitev tega območja seveda ne sme ovirati razvoja kmetijstva in ogroziti naravnih vrednosti (varstvo okolja). Vitalizacija podeželja naj upošteva vse obstoječe danosti, tako da bodo le-te postale gospodarnije (obstoječe komunalne naprave). Izogibati se je treba »rešitev«, ki bi terjale nesorazmerno visoke investicije.

Vse zainteresirane občane obveščamo, da je kartografski material, naveden v 12. členu osnutka odloka, kot sestavni del odlo-

ka na vpogled pri Krajevnih skupnostih Črna, Mežica, Prevalje in Ravne ter pri oddelku za gospodarstvo in finance — referatu za gradbene zadeve SO Ravne ter na urbanističnem biroju Ravne.

Osnutek odloka bo v javni razpravi oz. razgrnitvi 30 dni od dneva objave sklepa o javni razgrnitvi odloka o urbanističnem redu v Medobčinskem uradnem vestniku. Prosimo, da morebitne pripombe dostavite KS oz. SO Ravne ali Urbanističnemu biroju Ravne.

OSNUTEK ODLOKA O URBANISTIČNEM REDU

1. člen

Zaselki in območja, ki se po veljavnem odloku o urbanističnem programu (Medobčinski uradni vestnik, št. 8-54/69) ne urejajo po urbanističnih ali zazidalnih načrtih, se urejajo po določilih tega odloka.

2. člen

V zaselkih in na območjih je po tem odloku dovoljeno graditi, preurejati in obnavljati stanovanjske, gospodarske in ostale zgradbe ter naprave v skladu z določili urbanističnega programa in določili odloka. Urbanistični in oblikovalni pogoji se določijo z lokacijsko dokumentacijo, ki jo izdela na podlagi predhodne lokacijske razprave pooblaščen organizacija.

3. člen

Za graditev zgradb po tem odloku si mora stranka pridobiti lokacijsko dovoljenje v skladu z določili 23. člena zakona o urbanističnem planiranju (Uradni list SRS, št. 16-119/67 in 27-255/72). Lokacijsko dovoljenje izda pristojni upravni organ.

4. člen

Graditi stanovanjske, gospodarske in druge zgradbe je dovoljeno z upoštevanjem naslednjih splošnih lokacijskih pogojev:

1. Zgradbe morajo biti odmaknjene od sosednjih zgradb praviloma 8 m ter najmanj 4 m od parcelne meje. Odstopanja so možna s soglasjem sosedov oz. upravljalca sosednjega zemljišča, če so pri tem upoštevani urbanistični, sanitarno-higienski in požarnovarnostni pogoji.

2. Zgradbe morajo biti odmaknjene od javnih cest najmanj 4 m. Odstopanja so možna, če to dopušča urbanistična dokumentacija in terenske razmere.

3. Vsaka zgradba mora imeti trajno zagotovljen dostop na javno cesto.

4. V zaselkih in na območjih, kjer je že zgrajena kanalizacija, javni vodovod in nizkonapetostno električno omrežje, se morajo nove zgradbe s predhodnim soglasjem upravljalcev priključiti nanje.

5. Če ni možno zgradbe priključiti na javno kanalizacijo, morajo biti odplake speljane v greznico v skladu s predhodnim soglasjem sanitarne inšpekcije.

6. Pri gradnji lokalnega vodovoda si mora investitor pridobiti sanitarno soglasje.

7. Detajlni oblikovalni pogoji za posamezne zgradbe se določijo v lokacijski dokumentaciji, načelno pa se upoštevajo naslednja oblikovalna izhodišča:

— florisna in višinska velikost mora biti usklajena z okoljem;

— kot gradbeni material naj se uporabljajo lokalni viri — naravni kamen, les;

— strehe naj bodo dvokapne z naklonom 37—45°;

— krovni material naj bo naklonu primeren — barva se določi z lokacijsko dokumentacijo;

— balkonske ograje, okna, vrata, obloge napušev in zatreptov morajo biti leseni v naravni barvi;

— morebitne ograje okoli zgradb morajo biti odmaknjene od roba javnih cest najmanj 1 m, da ne ovirajo preglednosti, oblikovno pa se morajo prilagoditi okolju; višina ne sme presegati 1 m.

8. Funkcionalno zemljišče zgradbe naj ne presega 600 m²; v izjemnih primerih je možno povečati velikost funkcionalnega zemljišča v skladu s terenskimi razmerami. Za počitniške hišice naj funkcionalno zemljišče ne presega 250 m².

5. člen

Skupine stanovanjskih zgradb se načrtujejo na območjih, kjer obstajajo:

— javne ceste in železnice z urejenim javnim osebnim prometom (avtobusna in železniška postajališča);

— komunalna oprema (transformatorske postaje, vodovodi, kanalizacija);

— šole;

— osnovna preskrba (trgovina).

Pri lokacijah je treba upoštevati kategorizacijo kmetijskih zemljišč in uporabiti za gradnjo manjvredna zemljišča.

7. člen

Gradnja se deli v naslednje kategorije:

1. Območja zasebnih kmetijskih gospodarstev — kmetij, za

katere velja posebna ureditev dedovanja po odloku o določitvi kmetij po zakonu o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev — kmetij v občini Ravne na Koroškem (Medobčinski uradni vestnik, št. 13-239/75).

Na teh območjih je možno predvsem preurejati in dograjevati obstoječe zgradbe, graditi nadomestne zgradbe ter izjemoma s soglasjem krajevne skupnosti in kmetijske zemljiške skupnosti organizirati vzporedno gospodarstvo (za preužitkarje).

2. Območja zasebnih kmetijskih gospodarstev, ki v odloku iz prejšnje točke tega člena niso navedena.

Na teh območjih je možno preurejati in sanirati obstoječe zgradbe, graditi nadomestne zgradbe ter oživiti opuščene stanovanjske in gospodarske zgradbe za stanovanjske potrebe ali počitniške hišice (opuščene kmetije, mlini, žage, kašče, bajte). V skladu s terenskimi razmerami se lahko predvidijo tudi dodatne stanovanjske hiše ali počitniške hišice. Za stanovanjske hiše mora biti zagotovljena osnovna komunalna oprema.

3. Območja možnih zaselkov: Holmec, Podpeca, Koprivna, Javorje, Jazbina, Stražišče, Breznica, Zagrad, Brdinje in Dobrije.

Ta območja so obeležena v gospodarski karti v merilu 1:5000. Na teh območjih je treba upoštevati poseben poudarek ohranitve poseljenih obmejnih predelov.

4. Območja za gradnjo počitniških hišic: v katastrskih občinah Ludranski vrh, Javorje, Koprivna, Bistra (Jezevo), Meža Takraj (Graufovo), Leše, Strojna, Jamnica (okolica Šentanela), Podgora (okolica Rimskega vrelca in Ivarčkega jezera), Uršlja gora (Naravske ledine) in Sele.

Ta območja so obeležena na gospodarski karti v merilu 1:5000, za del k.o. Ludranski vrh pa v merilu 1:10.000.

8. člen

Graditi ni dovoljeno:

1. Na zaščiteneh-prispevnih območjih vodovodov z izjemo naprav vodovoda: zajetje, rezervoar, cevovod.

2. Na vedutno zaščiteneh območjih. Najmanjši dovoljeni odmik določa pristojni zavod za

Prižgane misli

dela žensk na teh delovnih mestih.

To naj bi bilo opozorilo organizatorjem dela in planerjem kadrov, da bi v Železnici Ravne šli po poti naprej, ne nazaj, kar se tiče nočnega dela žena in izpolnjevanja mednarodne konvencije.

Vodja socialne službe,
Fanika Korošec

spomeniško varstvo. Isto velja tudi za naravne, kulturno-zgodovinske spomenike in spomenike revolucije.

3. V cestnem in železniškem varovalnem pasu in koridorjih električnih in plinskih daljnovodov. V izjemnih primerih je možno graditi s predhodnim soglasjem pristojnih organov.

4. Na območjih gozdnih površin. Izjema so komunalne zgradbe in naprave, gozdne ceste, vlake in druge zgradbe, ki so potrebne za gojitvena in eksploatacijska dela v gozdu.

9. člen

Za dolino Tople veljajo določila odredbe o razglasitvi doline Tople na Koroškem za naravno znamenitost (Uradni list SRS, št. 32-170/66).

10. člen

Na območjih, ki se urejajo s tem odlokom, je možno graditi pastirska, gozdarska, lovška in planinska zavetišča v skladu s pogoji, ki se ugotovijo v lokacijski razpravi in s predhodnimi soglasji.

11. člen

Za investicijske in druge zgradbe, v katerih je predvidena pro-

izvodnja, ki onesnažuje okolje, je potrebno upoštevati še dodatne pogoje za varstvo okolja. Dodatni pogoji se določijo v lokacijski razpravi.

12. člen

Sestavni deli tega odloka so:

1. pregledna karta v merilu 1:25.000 — urbana naselja na območju občine;
2. pregledna karta v merilu 1:25.000 — prikaz kultur in prebivalcev po katastrskih občinah;
3. pregledna karta v merilu 1:25.000 — omejitveni faktorji;
4. pregledna karta v merilu 1:25.000 — prikaz namembnosti površin, zaščita kmetij, gozdov in prikaz važnejših infrastrukturnih objektov;
5. shema razporeda kart;
6. detajlni list v merilu 1:5000.

13. člen

Z dnem, ko začne veljati ta odlok, preneha veljati odlok o urbanističnem redu (Medobčinski uradni vestnik, št. 8-80/69 in 4-64/75).

14. člen

Ta odlok stopi v veljavo osmi dan po objavi v Medobčinskem uradnem vestniku.

ŠTUDIJ OB DELU – POPRAVEK

V zvezi z izjavo tov. Stanislava Taksa, objavljeno v članku »Študij ob delu« v Informativnem fužinarju št. 20, dne 31. 10. 1977, nam je delavski svet TOZD energija poslal naslednji popravek, ki ga objavljamo v celoti:

Kljub temu, da je tov. Taks Stanislav dobil odločbo št. 46-14/1977 — MJ/Nm z dne 27. 9. 1977, je v navedeni številki IF njegova trditev, da sta se za delovno mesto »tehnik za energetske bilance« (predvidevamo, da gre v njegovi izjavi za prijavo na imenovano delovno mesto), prijavila le on in še ena ženska kandidatka, in da je pri izbiri imela prednost kandidatka z manj izpolnjenimi pogoji. To ni točno. V

zgoraj omenjeni odločbi so točno imensko navedeni štirje prijavljeni kandidati in tudi razlog za takšno izbiro.

Obenem želimo poudariti tudi njemu lastno ugotovitev, da samoupravno dogovarjanje in začetna kadrovska politika usmerja izobraževanje predvsem tistih kadrov, ki že zasedajo določena delovna mesta.

Kandidatka, ki je bila izbrana, je komisiji za kadre pri DS TOZD energija posredovala pismo, ki jo obiskuje, o številu manjkajočih izpitov do zaključka šolanja.

Predsednik DS
Ljotje Janežič

Stanovanjskim problemom po robu

Če lahko verjamemo podatkom samoupravne stanovanjske skupnosti, bo v ravenski občini v letu 1980 primanjkovalo približno 2000 (dva tisoč) stanovanj, kolikor bomo gradili z današnjo hitrostjo pri nespremenjenih cenah gradbenega materiala.

Preprosto je potem ugotoviti, da bo približno dva tisoč družin (predvsem mladih) stanovalo v neprimernih prostorih, podnajemniško, pri starših enega od zakoncev, ločeno pri svojih starših ali v samskih sobah. Mladi, v tem vprašanju najbolj prizadeti, zelo resno obravnavajo težave s stanovanji, pa vendar ne morejo sprejeti nobenih konkretnih zaključkov.

Zakaj?

Delovni ljudje sporazumno vlagajo denar — oddvojen od osebnih

dohodkov za izgradnjo novih stanovanj po predpisani stopnji — nekateri tudi več. Delovne organizacije kupujejo stanovanja s prihranjenim denarjem, kupuje jih tudi SSS, vendar vse prepočasno.

Je vzrok za takšno stanje iskati pri usmeritvi občine ali pa so krivci samoupravljalci sami?

Najbrž oboje prispeva svoj delež k prepočasemu razvoju na področju stanovanjske izgradnje.

Mladi se čisto sprašujejo, če je tistim, ki imajo možnost odločati o nadaljnjem razvoju, hudo mar za tiste z neurejenimi stanovanjskimi razmerami, ali pa si kot uporabniki družbenih ter zasebnih stanovanj bolj malo prizadevajo uresničiti ustavno pravico tudi drugim — predvsem mlajšim rodovom.

Jutranja megla

Najbrž bi v tej smeri kazalo pričeti z akcijo prepričevanja mladih družin, da je stanovanje težka obremenitev, da v njihov krog prinaša precejšnje novo nastale stroške in se jim torej ni treba preveč gnati za dragimi kvadrati, na katere bi lahko postavili svojo ženo in otroke.

Zavedati se morajo predvsem tega, da je potrebno novo stanovanje opremiti, ga plačevati, vzdrževati, potem je treba urediti varstvo za malčke, ali pa jih v zgodnjih urah prenašati od tete do tete, ki se imajo čas ukvarjati z vzgojo njihovih otrok. Takšno razlago je možno dopolniti še z raznimi prav tako ilustrativnimi babbavi, da bi akcija dosegla svoj namen.

Mladina se brez teh dokazov prav nesramno vede.

Sključuje se na pravico iz ustave, izpostavlja dvomljive rešitve pri dodelitvi stanovanj, kritizira pravilnike in samoupravne sporazume, samo da bi se dokonala do svojega prostora in bi potem lahko še naprej kritizirala, koliko stanovanje stane, koliko je treba vlagati, ko ti počasi vodovodna pipa, pušča radiator in se dogajajo še druge svinjarije.

Pomislite — mladi obsojajo celo to, če nekdo izmed njih vloži prošnjo za stanovanje pri skladu družbene pomoči, pa je iz tega razburljivega tekmovalnega izločen, ker mu delovna organi-

zacija, kjer je zaposlen, ni dala garancije, da mu bo v desetih letih priskrbelo stanovanje — kakšen nesmisel!

Skeptični so mladi tudi takrat, ko mož v mladi družini nima nikakršnih možnosti dobiti stanovanja, pa se zato na tem področju trudi njegova žena, ki jo v delovni sredini poučijo, da mora stanovanje vendar priskrbeti mož, saj je vedno bilo tako.

No, nazadnje se mladi zgražajo, da niti v tem primeru ženska ni emancipirana; sranje.

Iz vseh ugotovitev skratka izhaja, da so mladi večni nergači, da prav nič, v kar se zabodejo, ni po njihovem okusu, da se morajo večno izpostavljati družbenim kritikam in predrzno trdijo, da nimajo možnosti javno skritizirati vsega, kar jim trenutno pride na misel.

Nočejo se zavedati, da je za vse potreben čas, da bodo vsi, ki stanujejo pri starših ali tujih ljudeh enkrat prišli na svoj račun, če ne drugače — kot dediči.

O vseh teh problemih bi jih že zdavnaj morali poučiti, saj je prav to tisto, kar imenujemo stanovanjska problematika ali z drugimi besedami — zgrešena stanovanjska politika, ki imajo o njej toliko povedati.

Pa razmislite, če ni tako!

Stane Bodner

VOLK SIT — KOZA CELA

O informiranju je bilo v železarni izrečeno že toliko besedi, da bi lahko iz njih sestavili scenarij za pravo pravcato nadaljevanje. Enkrat je to preljubo obveščanje deležno samih pohval, drugič samih kritik (odvisno, kdo informiranje komentira). Nikoli pa nisem zasledil, da bi informiranje v železarni analizirali in prikazali stanje tako, kot je.

Ta ideja je bila povod, da se nas je zbralo nekaj enako mislečih in poizkušalo ugotoviti, kam torej »pes taco moli«. Vsem nam je bilo jasno, da je informiranje eden najšibkejših členov v verigi našega samoupravljanja.

Tov. Šipek je nekoliko prelepo ocenil Korošec z besedami, da smo globokočuteči in trdobočni ljudje. Verjetno bo prav ta trdobočnost kriva, da nečemo spoznati, da je:

— informiranost posameznika ali skupine pogoj za sprožitev aktivnosti tega posameznika ali skupine. Posameznik, ki ni obveščen, da se, ali se bo nekaj dogajalo, se te dejavnosti ne more udeležiti. S tem pa seveda odpade možnost, da bi vplival na izid te dejavnosti. Ta funkcija informacij je zlasti pomembna takrat, ko zadeva njegove neposredne interese. Popolnoma znano je, da je bolj informiran posameznik ali skupina VEDNO V NADREJENEM POLOŽAJU GLEDE NA MANJ INFORMIRANEGA;

— informiranje o dejavnostih drugih je nujen pogoj za nadzor nad njihovim delom. Ta funkcija je še posebej pomembna v samoupravnih družbenih odnosih, saj le z zadostno informiranostjo lahko usposobimo delavce za ustrezen nadzor nad delovanjem voljenih organov;

— najpomembnejši aspekt obveščanja je vpliv informiranosti na odločanje. Kvaliteta odločitev je vedno neposredno odvisna od ustreznih informacij. Necelovita informiranost pri odločanju ima lahko za posledico, da odločitev upošteva in zadovoljuje le nekatere interese. Iz tega neposredno sledi, da je KVALITETA UPRAVLJANJA VEDNO ODVISNA OD KVALITETE INFORMACIJ, s katerimi delavci razpolagajo. Zelo pomembno je tudi dejstvo, da je MOŽNOST MONOPOLA NAD INFORMACIJAMI TESNO POVEZANA Z MOŽNOSTJO MONOPOLA NAD OBLASTJO tako v delovnih organizacijah kot v družbi nasploh.

Vpliv obveščenosti na sodelovanje delavcev pri upravljanju je tolikšen, da nedvomno smemo reči, da je obveščenost nujen pogoj za samoupravljanje, dokler ta pogoj ni izpolnjen. Mirno pa lahko ugotovimo, da je stopnja obveščenosti tako nizka, da že zaradi tega prihaja do težav pri samoupravljanju. In kakšne so posledice zaradi slabega informiranja?

Ce bi se o tem pogovarjal z odgovornimi oziroma vodstvenimi sodelavci, bi verjetno,

kot že nešteto do sedaj, prišli do zaključka, da je za tako stanje kriva nezainteresiranost delavcev. Del naših sodelavcev, ki se »ne zanimajo za nič«, je tako majhen, da ga lahko mirno zanemarimo. Odstotek delavcev, ki pa so se včlanili v klub nezainteresiranih, pa se je povzpел na zaskrbljujočo številko. Toda ta nezainteresiranost pomeni, da informacije, ki jih ti delavci dobijo, niso v skladu z njihovimi interesi oziroma ne zadovoljujejo njihovih potreb. Krivda je tudi ta, da imajo delavci tako majhen vpliv na odločanje, da se jim ne zdi potrebno sprejemati informacije, ker jih potem nimajo kje uporabiti. Zelo velik delež krivde nosijo tudi informacije o preteklih odločitvah, na katere je sploh težko ali pa nemogoče vplivati.

Samoupravljanje zahteva vključevanje, in sicer dejavno vključevanje vseh. Zato je nujno potrebno, da se stori vse, kar bo odstranilo vzroke nezainteresiranosti. Vsekakor pa tega ne bomo dosegli na način, da bomo v svojih diplomskih nalogah iz samoupravljanja pisali (kot je to storil neki tovariš), da nizko izobraženi delavci čutijo željo po podrejanju, da so jim informacije nerazumljive, da so prav oni resnični nosilci odpora in protestnih ustavitv del itd.

Toda, ali ne zveni resnica nekako takole:

Prav te delavce je najlaže vreči s tira pravega, zavestnega odločanja. Z njimi je najlaže manipulirati in odločati v imenu njih. Oni niso nikakršni krivci za nizko samoupravljalško kulturo in kdo razen njih bo prišel s protestno ustavitvijo dela (do danes še ni poznana neopravičena protestna ustavitv del, čeprav jih je bilo samo v zadnjih treh letih skoraj 200), saj so vendar prav oni tisti delavski razred, ki je najprej potisnjen ob zid. Pri vsem tem sem se spomnil tudi na zakon o združenem delu, ki o informiranosti ne govori po izobrazbenih stopnjah, ampak lepo razumljivo pravi, da se mora v delovnih organizacijah zagotoviti tako obveščanje delavcev, KI BO PO VSEBINI IN OBLIKI DOSTOPNO

DELAVCEM, PRILAGOJENO SREDINI, KI JIM JE NAMENJENO, TER VSEBINSKO TAKO DOKUMENTIRANO, DA DELAVCU OMOGOČA ODLOČANJE.

Zakon pa pravi tudi to, DA JE KRŠITEV DELOVNIH DOLŽNOSTI IN KRŠITEV PRAVIC DELAVCEV NAREJENA TUDI TAKRAT, KO NI ZAGOTOVLJENA DOLŽNOST GLEDE OBVEŠČANJA DELAVCEV.

Ce smo torej ugotovili, da je informiranje pogoj za dobro odločanje, potem smo ugotovili tudi to, da je zaradi slabega informiranja pri nas slabo odločanje, oziroma, da tudi pri odločanju škriplje. Vse preveč je odločanja v imenu delavcev. Preveč je na hitro pripravljenih zadev, o katerih se morajo izreči delavci, preveč je pojavov, ko ima manjšina previsok vpliv in večina premalega. Preveč je pojavov, ko delavci še na poti, ko so poklicani na zbor delovnih ljudi ali na zbor delavskih skupin, sprašujejo drug drugega, kaj je vendar na dnevnem redu. Mnogo preveč je primerov, ko zadolženi za razlago materialov teh enostavno ne znajo podati tako, kot bi morali. Mnogo preveč je samovolje, ko posamezniki uveljavljajo svojo voljo in interese tudi prek interesov absolutne večine itd.

In potem se nekateri sprašujejo, zakaj je nujno, da neprestano poudarjamo borbo delavskega razreda? Kdo je potem tisti, proti kateremu se mora boriti delovni človek v naši brezrazredni družbi? No, ker tisti in tisto, kar naši družbi ni sprejemljivo, obstaja, potem je naloga nas vseh, da tiste in tisto enkrat za vselej onemogočimo. Toda do tedaj, ko besede, izrečene v tej zvezi ne bodo postale dejanja, ne bo resničnega samoupravljanja.

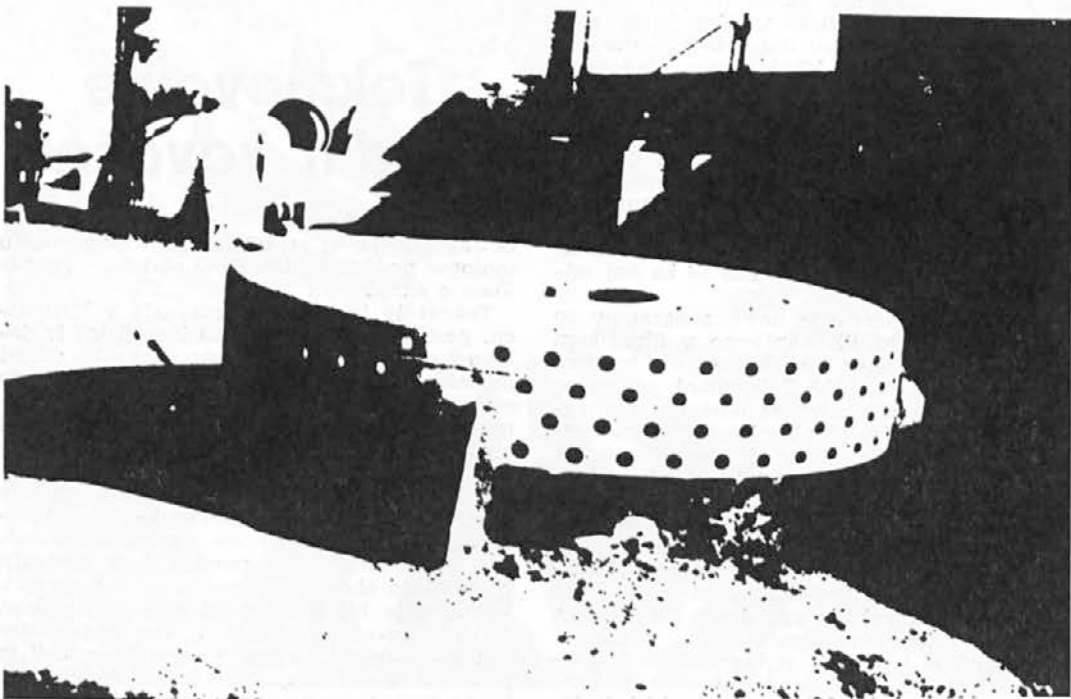
Kronična, neozdravljiva bolezen pri nas je, da nikakor ne moremo postati kvalitetnejši in produktivnejši. Od vseh mogočih strokovnih ugotavljanj pa je še najbolj sprejemljiva, razumljiva in od delavcev potrjena trditev, da je za dvig produktivnosti potrebno predvsem troje; in sicer — sposobnost, ambicija ter volja. Da vsega tega »delavskemu razredu« manjka, moramo že vsemu prej naštetemu dodati še premalo stimulacijo, izraženo v dinarjih. Imamo sistem za ugotavljanje višine osebnega dohodka, ki pa je po mnenju delavcev in po zakonu o združenem delu, popolnoma nepravilen. Zakon seveda spet stoji na

Naše naloge v mesecu decembru

Mesec december je namenjen predvsem izdelavi programov dela za 1978. leto, in to na vseh področjih delovanja nas mladih. Seveda pa je tudi nekaj drugih nalog:

— za 22. december bomo obiskali graničarje na karavli Sonjak ter jim pripravili krajši kulturni program.

— Organizirali bomo mladinski ples — za dobiček.

Sitasta belina

strani delavcev in predpisuje, da mora biti tudi to urejeno do 1. 1. 1978. Vendar se vse novosti okoli osebnih dohodkov spet pripravljajo v ozkem krogu in seveda aparat samoupravljalcev zato že sedaj upravičeno negoduje. Spomnimo se, kako smo morali na hitro sprejeti obstoječi sistem z grožnjo, da drugače ni mogoče zvišati OD.

Kljub vsemu pa samoupravljalci v naši »fabriki« še vsako leto pridelajo kak dinar ostanka dohodka. Zakon tudi lepo pravi — le tisti, ki je pridelal, naj deli. In mi ga delimo: za elektriko, luški promet, letalski promet, za PTT, ceste, samoprispevke in še bi lahko našteval. Potem ko denar razdelimo in imamo čas še za kaj drugega, začnemo razmišljati, kakšna škoda je, da pri nas nimamo še enega otroškega vrta, še ene šole, spodobnega kulturnega doma, spodobne kinodvora-

ne, da nimamo več stanovanj, zakaj lahko imajo drugod tudi otroške jasli, zakaj lahko MERX uporablja naše kegljišče za skladišče itd.

Ko na kraju nehamo razmišljati o samoupravljanju, o odločanju, o uresničevanju zakona o združenem delu, o našem družbenem standardu, o svojih osebnih dohodkih... nam enostavno ne ostane več — sposobnosti, ambicij, volje, da bi razmišljali o kvaliteti našega dela, o produktivnosti, o tem, kako bi z voza, v katerem imamo poleg ovac vpreženega tudi volka, izključili le-tega in energijo, ki jo trošimo za to, da očuvamo ovce cele in volka sitega, uporabili za resnično socialistično samoupravljanje. Mladi pravijo, da je recept sila enostaven: VOLK MORA CRKNITI!

Bojan Lesjak

Zakaj ne gremo naprej

Končuje se 1977. leto, do konca je samo še mesec dni; to je čas, ko se povsod delajo obračuni za vse leto nazaj — tudi mladina ni v tem nobena izjema. Treba je potegniti črto pod neko obdobje, treba je na osnovi rezultatov začrtati programe za v prihodnje. Ti programi so skoraj brez izjeme vedno večji, bolj zahtevni, kakor pa smo jih v stranju realizirali. Tudi leto, ki se izteka, ni bilo izjema. Vidimo, da smo od vsega, kar smo si zapisali v programe, v poprečju naredili malo več kot polovico in nikogar zaradi tega ne boli glava. To je naša normalna praksa, ki se je niti na najvišjem organu — to je na republiški konferenci ZSMS, ne drže dosledno, zakaj bi se tega držali po OK ZSMS in OO? Pa vendar smo zopet optimisti, še bolj zato, ker je leto, ki je pred nami, res nekaj izjemnega že zaradi desetega kongresa ZSMS, ki bo prihodnje leto. Tu so še številne druge zahtevne naloge, ki nam kar brez mnogo razmišljanja narekujejo programe dela. Lepo jih bomo zapisali, jih obravnavali in jih nekaj od teh tudi skozi leto realizirali. Tako smo namreč delali vseskozi.

Zakaj sem pesimist? Mogoče zato, ker sem že sam mnogokrat sestavljal programe, ki jih je doletela enaka usoda — da je od vsega napisanega zagledalo svetlo le nekaj tega. Lahko bi govorili o vsem mogočem, o objektivnih težavah in podobno, o tem, da je težko, skoraj nemogoče planirati vnaprej, pa bi vse to zanemaril, saj je poglobljena ovira za vse to — človek. Ali bolje rečeno — naš odnos do dela. Prej sem omenil, da sem tudi sam sestavljal take plane, ki niso bili urešničeni. Pozabil pa sem povedati, da programi niso bili narejeni zame, da sem jih — ali smo jih — sestavljali za širši krog ljudi, ki je v tem programu dobil točno določene zadolžitve, ki jih pa kljub temu niso vzeli dovolj resno.

Program lahko sestavi en sam človek, realizirati pa ga ne more. Zadnja leta sicer napišemo, da je nosilec ta pa ta, toda ta nosilec je le redkokdaj človek. To ne more biti Janez Jauk, ampak komisija za kulturo. To pa je spet skupina ljudi, ki zna tako spretno prekladati odgovornost z ramena na rame, da nazadnje nihče ne ve, kdo je za kaj odgovoren.

Še ena »znamenitost« naših programov so stalne naloge, ki jih napišemo v akcijskem programu. Če lahko pri le-tem — tu sem mislil organe OK ZSMS in manj programe OO — govorimo o visokem odstotku realizacije, ki se je letos gibala okrog 70 odst., neke več, druge manj, pa lahko rečemo, da smo malo, res malo napravili od teh stalnih nalog. Če si za akcijski program še zapišemo nosilce, ki določeno akcijo le nekomu nalagajo, so stalne naloge naložene nam vsem in zaradi tega se tudi odgovornost razdeli med vse nas. Sploh ne mislim, da le-te niso potrebne, mislim pa, da je res že čas, da si jih zastavimo drugače.

Sposobil si bom eno stalno nalogo iz programa KMD. Pa ne zaradi tega, da bi kakoli slabega mislil. Ker pa hočem biti dosleden, ne gre brez tega in upam, da mi kole-

gi iz predsedstva KMD tega ne bodo zamerili. Pod točko e tega programa berem: »vzpodbujanje in neposredno sodelovanje pri soustvarjanju integracijskih procesov, združevanja dela in sredstev.« Ne nameravam razčlenjevati pomena tega stavka. Nisem se pozanimal, kje je to nastalo, vem samo, da je namenjeno vsem mladim delavcem v vseh OO v KMD. Koliko jih to prav razume, ne vem, prepričan pa sem, da jih je veliko, ki tega stavka ne razumejo. Takih nalog je še pa še. Ne gre vedno posnemati višjih organov vse tja do republiške konference ZSMS, ampak se moramo proti temu boriti. Če se že pri- tožujemo nad nekaterimi članki, ki so namenjeni najširšemu krogu ljudi, pa v njih kar mrgoli nejasnosti, moramo biti prvi, ki tega ne bomo počeli.

Za zaključek. Kdor je prebral moje mišljenje, se mu sigurno vsiljujejo nekatere misli, ki bi jih kazalo uporabiti, ko bomo sestavljali nove programe ob koncu leta ali v začetku prihodnjega. Naloge in akcije naj za program prispeva kar največ ljudi. Napišimo nosilce akcij — če je le mogoče imensko! Bodimo realni — rajši manj, pa tisto res naredimo. Moramo biti razumljivi, predvsem zato, da bo vsak naš član, ki bo tako ali drugače prebral program, takoj vedel, kaj se bo delalo januarja, kaj februarja, itd.

Morda pa se le bomo premaknili naprej, in če me sedaj, na koncu ponovno prevzema optimizem, ne bom spremenil naslova tega sestavka. Prav dobro se zavedam, da je o tem mogoče še in še pisati, pa ne samo pisati, nekaj bomo morali tudi spremeniti v prakso.

Rudi Mlinar

Tekmovanje mladih kovačev

Že tretjič zapored so se srečali mladi kovači Jugoslavije, ki so tekmovali v poznavanju toplotne predelave, termične obdelave ter zakona o združenem delu.

Tokrat je tekmovanje potekalo v Kruševcu, gostitelj pa je bila tozid kovačnica iz delovne organizacije »14. oktober«. V precej močni konkurenci desetih ekip so prvo mesto osvojili Zeničani, drugo pa so si priborili domačini. Lep uspeh je dosegla tudi ekipa tozid kovačnica iz naše železarnice, ki je osvojila tretje mesto.

Včasih so bili kovači zelo cenjeni, medtem ko je ta poklic danes označen kot »manjvreden«. To se sklepa po vse manjšem zanimanju za to stroko, saj povsod po Jugoslaviji ugotavljajo občuten primanjkljaj teh kadrov. Verjetno je bil to eden od glavnih vzrokov, da so se kovači odločili širši javnosti predstaviti svoje delo in s tem pokazati, da tudi ta poklic zahteva celega človeka — strokovnjaka na svojem mestu ter ga v obliki tekmovanja tudi propagirati. Tako je prišlo do tek-

movanja, prek katerega mladi utrjujejo obstoječa ter pridobivajo nova znanja.

Vsaka OO, ki želi sodelovati s svojo ekipo na tem tekmovanju, mora najprej v svoji sredini izbrati štiri najboljše mladince, ki so vzorni in marljivi delavci in se trudijo na vseh področjih pri svojem delu, kakor tudi na področju samoupravljanja in družbenopolitičnega dela. In šele tako sestavljena ekipa lahko sodeluje na finalnem delu tekmovanja mladih kovačev Jugoslavije. Menim, da ne bo preveč, če to tekmovanje imenujem šola samoupravljalcev — dobrih gospodarjev. Se več — to je velika kovačnica, kjer se kuje bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov.

Pobuda za to tekmovanje je prišla iz Crvene zastave, ki je bila 1975. leta domačin prvega srečanja, kjer je ekipa Železarnice Ravne osvojila šesto mesto, medtem ko je leto kasneje v Novem Travniku dosegla odlično drugo mesto. Mislim, da je tudi letošnja uvrstitev na tretje mesto zelo lep uspeh. Še posebej smo lahko veseli obljube naših nadobudnih kovačev:

»Srebro in bron sta že v naših rokah, zlato pa nas še čaka!« Prepričan sem, da to niso le gola optimistična prerokovanja, ampak jasno izražena želja za še večje znanje in prizadevanje za boljše delo, želja, da bi družbi prispevali čimveč in zato je prav, da jim vsi čestitamo ter pomagamo pri nadaljnjem delu ter prizadevanju, da bi se njihovi načrti zares uresničili.

Franjo Miklavc

Pravljica za lahko noč in kar tako

Konec oktobra je beograjsko časopisno podjetje »Borba« v svojem časopisu KEKEC objavilo tako prikupno pravljico, v kateri je tudi nekaj resnice, da vam jo bom prevedeno v slovenščino kar dobesedno prepisal. Prične se nekako takole:

Obstaja brez števila mest, katerih meščani bi tudi plačali čist zrak, samo ko bi ga mogli, vendar ga ne morejo. Železarna jim grenijo življenja in njih veliki dimniki jih plašijo.

Na Ravnah, ki so 40 km oddaljene od Velenja, pa se že tri leta dogaja nekaj, kar bega tudi strokovnjake, ki se bavijo z zaščito človekove sredine. Železarna na Ravnah namreč prodaja čist zrak meščanom svojega mesta.

Nekoč je bil na Ravnah črn sneg. To je trajalo vse do tedaj, dokler železarna ni postavila specialnih filtrov, ki tako dobro čistijo dim, da je ta brezbarven in nevidljiv. Sneg je sedaj čist, bel in ptice so se vrnile v okolišne hribe.

In zdaj še drugi, nekoliko bolj resnični del zgodbe:

Toda, ko so instalirali filtrirne naprave, se je ugotovilo, da zrak na Ravnah zastrupljajo sami Ravenčani, ko uporabljajo samostojno gretje hiš s premogom, oljem in mazutom. Železarna je tudi ta problem rešila hitro in enostavno. Zgradila je na svoje stroške kotlarnico za parno gretje ter potegnila mrežo cevovodov skozi cele Ravne. Zdaj se osem tisoč, od skupno dvanajst tisoč meščanov tega mesta greje s paro iz te kotlarnice. V novo zgrajene hiše je parno gretje vgrajeno skupaj z ostalimi instalacijami. Vsaka družina je plačala samo po 7500 din, kar je veliko nižje, kot če bi si vgrajevali takšno gretje v lastni režiji.

Še veliki zaključek:

Skoraj bodo tudi ostali odvrgli sedanji način ogrevanja in potem uporabljali CISTI ZRAK. Kot pravijo prebivalci Raven, bi lahko Ravne v bližnji prihodnosti kljub železarni postale izletniško mesto.

To bi bilo tudi vse. Morda bi zapisal samo še originalni naslov tega članka, ki se glasi: »ZRAVEN DIMNIKOV ZDRAVJE«.

Pripis: mladi v železarni pa smo razmišljali in si belili glave, zakaj vendar komisija, ki se na Ravnah ukvarja z zaščito človekovega okolja, nima kaj početi.

Bojan Lesjak

Premišljanje mladega komunista

Pred nami, mladimi komunisti, so zelo velike naloge, ki terjajo od vseh prisotnost in delavnost na vseh področjih, posebno pa še v sredinah, iz katerih izhajamo. Pri tem moramo vedeti, da bomo morali prav mi, ki smo po številu (glede na člane ZKJ) maloštevilni, delati, delati in še enkrat delati. Le tako bomo mogli rešiti vse naloge, ki so pred nami. Le-te pa so velike, saj vidimo, da so funkcije, ki jih sprejemamo, iz dneva v dan zahtevnejše in številnejše. Pri tem moramo tudi skrbeti, da bomo naloge, ki so nam poverjene, opravljali in si obenem prizadevali, da bomo opravičili zaupanje. Le tako bomo mladi komunisti uspešno izpolnjevali naloge, ki so nam zadane, pa naj bo to od strani naših tovarišev in sodelavcev, kot tudi vseh članov ZK. Dobro vemo, koliko ovir so morali premagati naši predhodniki, da lahko danes s ponosom govorimo o KP. Vedno moramo biti tisti, ki bomo v določenih trenutkih stopili v prve vrste ter se borili za neodvisnost in svobodo naše Jugoslavije.

Nikakor ne smemo dopustiti, da bodo naši tovariši, ki niso člani ZK, lahko rekli: »Poglej ga, kako dela sramoto ZK!« Pri tem mislim predvsem na kršitve delovnih dolžnosti. Resnica je, da smo prav mi mladi tisti, ki jih kršimo. Zaradi navedenega se moramo boriti in delati na tem, da bomo mi, mladi komunisti vedno prisotni, kritični, samokritični. Poglejmo že enkrat resnici v oči! Skriti ni. Poglejmo tiste, ki delajo zoper pravila! Pri tem ne smemo delati razlike — tudi nadrejeni grešijo. Zavejmo se že enkrat naših pra-

vic in dolžnosti, ki jih imamo kot samoupravljalci! Ne pustimo, da odločajo o važnih stvareh drugi, odločati moramo prav vsi! Bodimo toliko pogumni in kritični, povejmo jim to ter odprimo knjigo na pravi strani!

Nemalokrat se zgodi, da zremo o kaki stvari šele takrat, ko je tako rekoč že v zaključni fazi. To pomeni, da smo ali premalo informirani ali pa ne delujemo na delegatskih mestih.

Pri uresničevanju zakona o združenem delu ter pravilniku o delitvi osebnih dohodkov bi vsekakor morali precej sodelovati.

Če bomo delali tako, kot nam narekuje statut ZKS, bomo lahko rekli, da smo vredni zaupanja in nadaljnjega dela, ki nam ga družba nalaga. Vsekakor moramo imeti pred očmi, da je ZKJ revolucionarna in enotna organizacija ter vodilna idejnopolična sila vseh delovnih ljudi v njihovem boju za socializem na temeljih samoupravljanja.

Že ko je izšel manifest KP, lahko vidimo, koliko so bili preganjani člani le-te, pa naj so bili preganjanci rimski papež, ruski car, francoski radikali ter nemški policaji.

Vprašajmo se — kdo so pravzaprav komunisti? Odgovor je zelo enostaven! Komunisti so v praksi tisti del delavskega razreda oziroma partije vseh dežel, ki je najbolj odločilen, ki stalno sili naprej, ki razume pogoje, tok in rezultate delovnega ljudstva. Komunistična partija je samo celotni izraz stvarnih odnosov v borbi proti sovražniku in celotnega gibanja, ki poteka pred našimi očmi.

Silvo Veršič

jim delom vlečejo za seboj vse ostale, ki bi sami nikoli ne prišli tako daleč. To, da nimaš ur in da je tvoje delo zaman, ni niti malo res. Teh ur, ki jih žrtvuješ za mladinsko delo, res nimaš, toda te ure niso vržene stran, koristile so tebi, še bolj pa ostalim. Skozi delo mladinske organizacije se kalite za poznejše delo v krajevnih skupnostih in na delovnem mestu, saj, če pomisliš, se le malokdo sploh še vključi v politično delo, če ni prej aktivno delal v mladinski organizaciji. Vidiš, pa tvoje delo le ni tako zaman.

Sedel sem poleg njega in ga potrepljal po rami. Videl sem, da mu ta moja kretnja ni bila všeč. V mojih besedah je iskal neiskrenost, nekaj, kar bi bilo podobno tolažbi in ne resnim besedam. Ko tega ni našel, se je prvič, odkar sva bila skupaj, nasmehnil. S pogledom je ošinil številčnico na uri in se ponovno zresnil. »Ne bo jih, zdaj bi pa že morali priti...« Kot odgovor sva slišala, da so se na hodniku odprla vrata. Po starih stopnicah je zacepetalo veliko nog, pogled sva uprla v vrata. Hip pričakovanja je minil, vrata so se odprla in v sobo so se začeli gnesti mladi. Rdeča lica in vesel nasmeh jih je krasil, zazdelo se mi je, da soba ni več tako pusta; postala je topla in domača.

»Oprosti, nismo mogli prej, doma smo morali še toliko postoriti, čas pa, saj veš, tako naglo beži.« »Prinesla sem prva plošče! Kam naj jih dam?« se zasliši od zadoj. Glasovi so prihajali z vseh strani, se med seboj mešali, stoli so ropotali, vrata škripala... Se vedno so prihajali. Po eden, dva, pa tudi več. Tisti »ta stari« so prihajali k meni in skupaj smo opazovali ta živžav. Nehote smo obujali spomine, ko smo mi prihajali na prvo, drugo Silvestrovanje. »Pet let je že, odkar sem nehal pri mladini. Pa ti?« To je veljalo meni in če sem iskren, bi mu najraje ne odgovoril. Bil je eden tistih, ki so bili prepričani, da ne smejo nikdar več pogledati v mladinsko organizacijo, potem ko se enkrat poslovijo od nje.

»Sem nekakšen mentor mladim. Kot veš, se v krajevni konferenci SZDL zavedamo pomena, ki ga ima dobro organizirana mladinska organizacija za tak kraj, kot je naš,« sem mu kratko odgovoril.

»A tako! No, vedel sem, da si še vedno mladenič. Daj no, ne glej tako strupeno. Tvoja stvar je, kaj delaš. Sediva, seja se bo vsak hip začela!« Sedla sva. Glasovi so se počasi umirjali, utihnili pa niso niti med sejo. Vsem se je videlo, da pričakujejo nekaj. Kaj — pa nisem mogel ugotoviti.

Mladi so kritično spregovorili o svojem delu, o načrtih za naprej, o slabostih, ki so zavirale delo in že se je bližala zadnja točka. Tik pred zaključkom se je iz prve vrste dvignila Milena, si z nerodno kretnjo popravila pramen las, ki ji je silil pregloboko na

Trenutek za mnogo dni

Razmišljam. Da, malo sanjam. Vidiš, kar naenkrat me je prišlo, da bi najraje vse pustil. Lepo smo se zmenili, da se člani predsedstva OO ZSMS sestanemo pol ure pred sejo, da se nanjo kar najbolje pripravimo, pa še zdaj ni nikogar.

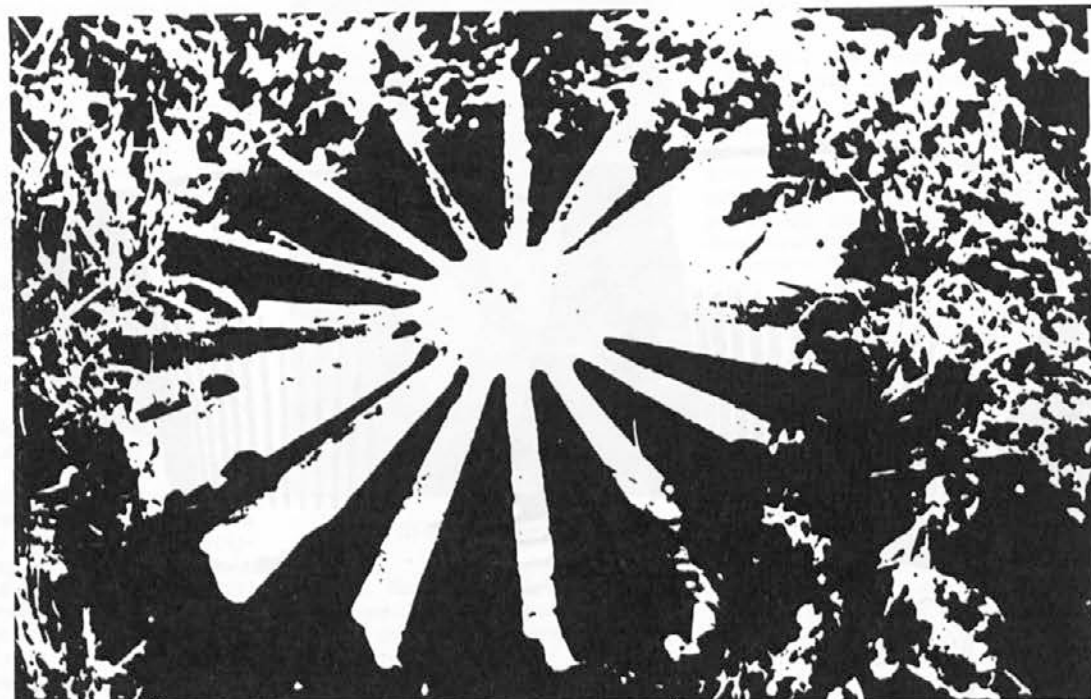
Stal sem in ga opazoval. Pred seboj na mizi je imel razporejene različne papirje, ki jih je venomer preletaval s svojimi nemirnimi očmi. Soba je bila pusta, in če ne bi iz peči v kotu prihajala prijetna toplota, bi bilo še vse skupaj bolj žalostno. Slek sem suknjo, jo položil na stol, obešalnika seveda ni bilo.

V premrle roke se mi je počasi vračala toplota, videl sem, da nekaj čaka, četudi mu nisem vedel odgovoriti, sem ga vendar spodbujal: »Pridejo, gotovo pridejo. Danes je vendar staro leto in v gostilni sem slišal, kako sta se dva mladince pogovarjala, da grede vsi na sejo, tembolj, ker ste po seji organizirali silvestrovanje. Nekateri pa bodo res manjkali. Razumeti moraš, da so odšli praznovat drugam.« Stopil sem k oknu, zunaj je bil lep zimski večer — zadnji žarki zahajajočega sonca so na bližnjih, s snegom pokritih drevesih ustvarjali na tisoče draguljev, ki so mi neke v dnu duše budili lepe sanje o vsem, kar človek premišlja na tak dan, kot je Silvestrovo. Kar nejevoljen sem postal, ko mi je v tem trenutku, ko sem s pogledom drsel po vrhovih dreves in sanjaril o tisočih malih željah, ki se pod krinko sanj tako rade bude v nas — s svojim stvarnim glasom, porušil vse kristale in tako boleče zaprl pot sanjam.

»Pridejo, praviš? Toda, če ne bi organizirali plesa, jih gotovo ne bi bilo. Dobro jih poznam! Zabavali bi se, ko pa je treba resno prijeti za delo, ostanem navadno sam. Od vsega imam samo naziv, ki me zadržuje, da opravi vse delo, ki mi ga nalože na OK ZSMS, nimam pa ur, ki jih moram žrtvovati za to, da delo v OO kolikor toliko teče. Saj ne rečem, da mi je težko. Če bi mi bilo, bi že zdavnaj vse pustil. Rad delam, ker vem, da s tem nekaj prispevam k temu, da napravimo

nekaj koristnega in ne da pohajkujemo in posedamo po lokalih. Zdi pa se mi, da je moje delo zaman, da se zgubi in da od tega nima nihče koristi, še najmanj jaz, ki bi lahko ta čas mnogo koristneje porabil za dopolnilno izobraževanje, na primer. Najbolj pa me boli, da se nekateri že kar norčujejo iz mene, ker se tako ženem.«

Hitro sem ga prekinil. »Ni tako hudo, kot ti to jemlješ. Razumeti moraš, da niso vsi taki kot ti, da pa te potrebujejo. Navadno je tako, da je potrebno nekaj ljudi, ki s svo-

Vetrnica

čelo in stopila pred predsednika, ki je najprej pogledal njo, potem pa mene. Ko je videl, da sem sam prav tako presenečen kot on, mu je postalo jasno, da nimam tu svojih prstov vmes. Glas, sprva negotov, je postajal vse jasnejši in odločnejši... »Za vse to, kar si s svojim delom skozi vse leto naredil, da je naša OO ZSMS sploh delala in živela, smo ti, mislim, vsi tu prisotni, globoko hvaležni. Vem, da ti ne moremo vrniti vseh izgubljenih ur, lahko pa ti obljubim v imenu nas vseh, da se bomo prihodnje leto bolj potrudili, da bo naše delo še uspešnejše. V znak naše iskrene zahvale ti izročam tole skromno darilo...« Kar naenkrat ji je zmanjkalo glasu. Darilo, ki ga je držala v rokah, ji je nenadoma postalo tako odveč, da ga je z nerodno kretnjo položila pred njega.

V bučnem aplavzu, ki je sledil, sem ga opazoval. Bil je presenečen in nepopisno srečen. Oči so se mu motno lesketale, roke nemirno odvijale darilo. Nehote sem se spomnil, da sem tudi sam nekoč tako sedel pred vsemi, da sem bil prav tako zmeden in srečen. Spomnil sem se, kaj je meni pomenila knjiga, ki so mi jo izročili. Vedel sem, da pomeni njemu isto. Prav gotovo sedaj ve, da ni zastoj žrtvoval svojega časa. Še več bo delal, saj sedaj ve, da ga imajo radi, da cenijo njegovo delo. Ko bo kdaj pozneje v težavah, ga bo spomin na ta trenutek grel in mu dajal voljo, da bo vztrajal in prebrodil vse težave.

Neopazno sem se izmuznil in odšel. Bilo mi je lepo, ko sem se počasi spuščal po klanecu v vas, za mano pa je še dolgo odmeval vesel smeh, ki se mu je kmalu pridružila še glasba.

Rudi Mlinar

O Vrba, srečna vas

Mesec december je pomemben tudi za širši slovenski kulturni prostor. Vsako leto se namreč spominjamo rojstva našega največjega pesnika, dr. Franceta Prešerna. In letos mineva že 177 let od njegovega rojstva.

Vrba in Prešernova rojstna hiša sta našemu narodu že zdavnaj postali simbol ter nekakšna izvoljena romarska postaja. In obisk tega kraja je posebno doživetje, ki napolni človeka s posebno čustveno ubranostjo. Podobno doživetje je navdajalo tudi mene, ko sem se oktobra bližal Vrbi, čeprav je bila povsod megla in otožnost.

Hiša z visokim stopniščem, ki vodi h glavnemu vhodu s kamnitim obodom, že na zu-

naj razodeva precej trdno in značilno slovensko domačijo. Na sprednji strani je vzdana spominska plošča iz leta 1872. Tudi v veži pritegne obiskovalčeve pozornost črna, marmornata tabla, na kateri je izpisan rodovnik Prešernov. Slovesno pa ga uvaža globok izrek, ki ga je posebej za to zložil pesnik Oton Župančič: IZ VEKA V VEK, IZ RODA V ROD KRVİ GRE TEK, DUH IŠČE POT.

To hišo je 1939. leta odkupila šolska mladina s pomočjo kulturnih Slovencev v last slovenskega naroda, je še podnapis. Skrbno urejeni prostori so štirje: veža, črna kuhinja, hiša (tu je mišljena glavna soba) in kamra. Vseposod, iz slehernega prostora veje duh

V juniju 1978. leta bo že četrto srečanje mladih iz pobratenih občin z imenom »bratstvo in enotnost«. Domačin tega srečanja, kot verjetno že veste, je naša občina.

V naslednjih šestih številkah Mladega fužinarja vam bomo predstavili vse pobratene občine, udeleženske srečanja, obenem pa vas sproti obveščali o poteku priprav.

»... Mogoče nikoli po vojni ni bilo tako važno, kot je to sedaj, da naša mladina utrjuje bratstvo in enotnost. Mladina na delovnih akcijah tekmuje med sabo in obenem se medsebojno spoznava. To pa je zelo važno za zatrtje vseh elementov, ki bi hoteli spremeniti pravilen tok našega razvoja...«

TITO

V četrtek, 13. oktobra, se je prvič sestala komisija za pripravo srečanja. Omenjeno komisijo je imenovalo skupno predsedstvo OK ZSMS. Le-ta je izdelala idejni predlog programa.

Srečanje bo potekalo predvidoma od 16. junija do 18. junija 1978. Kolikor bo obveljala ta zasnova srečanja, bo program bistveno drugačen v odnosu na dosedanja srečanja. Pobudo za takšno odločitev so dale nekatere občine udeleženske. Na srečanju bo predvidoma sodelovalo okrog štiristo mladincev iz teh občin.

Osnovna naloga priprav je zagotoviti vsem udeležencem iz bratskih občin prenočišča. V primeru, da to ne bi bilo izvedljivo, bi srečanje vsekakor izgubilo pomen. Zato je pred nami odgovorna naloga. Iz izkušenj dosedanjih srečanj smo lahko videli, da je odraz akcije ravno v neizmerni gostoljubnosti domačinov — gostiteljev.

nekdanje slovenske kmečke hiše, le da je tu še nekaj posebnega.

Obiskovalci domačije in častilci pesnikovega spomina so zelo številni, največ je seveda učencev in dijakov, ki pridejo sem na izlet. Tako potem še rajši posežejo po Prešernovih Poezijah in v njihove mogočne in pretresljive izpovedi.

Dan se je nagibal k zatonu, ko sem odhajal. Skozi sivo kopreno se je prebilo sonce in prej tako pusta in turobna pokrajina je mahoma oživela. Nedaleč od mene se je zasvetila podružnična cerkva svetega Marka in za njim še pesnikov dom. Ne nazadnje je svetloba segla tudi vame.

Silvo Jaš

BRATSTVO — ENOTNOST

CAZIN

Mesto CAZIN leži v zahodnem delu Bosne. Je občina s pretežno kmetijskim prebivalstvom. Za ilustracijo naj navedem, da kar 62 odst. celotnega prebivalstva živi na deželi. Vsa občina Cazin šteje 45.410 prebivalcev, kar niti ni tako malo.

Imajo razvito lesno-predelovalno industrijo ter tekstilno. Meri 381 km². Sam kraj CAZIN je majhno mesto z nekaj več kot tisoč prebivalci in je obenem središče občine. Leži med Bihačem (25 km), Veliko Kladušo ter Karlovcem.

ČAČAK

Čačak je ena izmed večjih občin SR Srbije. Razprostira se ob desni strani Zahodne Morave in meri 636 km². Precej dobro ima razvito kmetijstvo in vinogradništvo, saj so dani izvrstni pogoji za razvoj tovrstnih gospodarskih panog. Občina Čačak šteje okrog sto tisoč prebivalcev. Kmetijskega prebivalstva je 39 odst.

Mesto ČAČAK, ki leži v podnožju planine Jelice, šteje 27.350 prebivalcev. Je industrijsko in prometno središče tega območja. Prevladuje kovinsko-predelovalna industrija, elektroindustrija ter industrija papirja.

V srednjem veku se je imenoval Čačak Gradac, ki je pred združenjem Srbije pod Nemanjem (l. 1186) bil sedež župana Raške. Brat Nemanjin Stracimir je zgradil cerkev sv. Bogorodice.

V NOB je dal ta predel mnogo sinov, ki so stopili v prve borbene čete NOV. Kar pa je posebno pomembno, je to, da so naši izseljenci uživali pri tem prebivalstvu neizmerno gostoljubnost. Precej izseljencev s Koroške je bilo izseljenih prav v te kraje in tudi v Čačak.

Jože Pačnik

MISEL

Mladina naj veruje mladosti in upanju, saj edino upanje oživlja, mladost osrečuje. Kar dar človeku prerano vcepimo nezaupanje, ga napravimo neobčutljivega za vse, kar je lepo in dobro. Jemljemo mu vero, ki ga navdušuje, zatemnimo mu luč, ki ga oživlja; skratka — zastrupimo mu življenje.

P. Pakova

Uredniški odbor sestavljajo Jože Pačnik, Marjana Volmajer, Rudi Mlinar, Franjo Miklavc, Silvo Jaš ter Vida Gregor, ki je odgovorna tudi za vsebino Mladega fužinarja.

Vse sodelavce »Mladega fužinarja« prosimo, da v bodoče oddajajo svoje prispevke v mladinski sobi do vsakega prvega v mesecu.

MNMENJA DELAVCEV:

Naš prosti čas

V zadnjih sto letih se prosti čas neposredno veča. Če so v prejšnjem stoletju delavci še marsikje delali po 100 ur na teden, delamo zdaj le še po 42 ur.

O funkciji in pomenu prostega časa je več različnih mnenj. Tako se enim kaže v tesni zvezi z delom, pa mu zato pripisujejo samo vlogo počitka in obnavljanja moči za delo, medtem ko mu drugi priznavajo popolnoma samostojno funkcijo.

Bolj ko je delovni proces avtomatiziran, manj daje delavcu možnosti, da z delom sprostijo svojo ustvarjalnost, bolj se torej ta ustvarjalnost sprošča v prostem času.

Ali pomeni prosti čas tiste ure, s katerimi razpolagajo popolnoma svobodno, ali menijo, da mora biti prosti čas tudi organiziran, kako ga preživljajo, kako bi ga radi preživljali in kako sploh gledajo na pomen prostega časa, smo vprašali nekatere naše delavce.

Takole so odgovorili:

Marijan Gerdej, arhivar:

»Psiholog dr. A. Trstenjak se je o prostem času duhovito izrazil. M. T. Cicero je imenoval prosti čas: otium cum dignitate (brezdelje z dostojanstvom), danes pa, po devetnajstih stoletjih civilizacije in razvoja, velja, da je prosti čas: otium cum activitate — brezdelje z dejavnostjo.

Marijan Gerdej

Tehnološki razvoj in sodobni utrip življenja silita človeka po eni strani v strojno opravljanje dela, kjer ni treba drugega kot streči, pa tudi v prostem času stroji in aparati nadomeščajo človekovo aktivnost. Televizor, računalnik in drugi pripomočki strežejo človeku tudi v prostem času. Morda se tega procesa niti ne zavedamo dovolj. Prejnjše generacije so na primer, še izšolane v starih časih, znale računati na pamet, sedanje in bodoče bodo kontrolirale račune pri nakupih z žepnim računalnikom, da ne govorimo o »picture minded man« — slikovno mislečem člo-

veku, ki namesto misli in pojmov uporablja slike in simbole. Nekateri vidijo zlo spremembo pri sodobnem človeku, ki mu v prihodnosti ne bo treba več misliti, ker mu bo stroj (kibernetika) dal vse odgovore, televizor ga bo zabaval, razmahnila pa naj bi se potovanja, tako da bo v prihodnosti za vikend nastalo pravo preseljevanje narodov in bo ravno zaradi skrajnosti delovnega časa (šihita) imel človek še več prostega časa, ki ga bo uporabljal za potovanja.

Ne gre za to, ali so takšne napovedi pesimistične ali optimistične, marveč postaja prosti čas ali »brezdelje« sodoben problem predvsem meščanskega in delavskega okolja. Na kmetih tega še ni tako čutili. Kmet dela od zore do mraka, poleti in pozimi ter pozna le nočni počitek, ki pa je nedvomno kratek. Nedelje in prazniki so še deloma njegovi, vendar pa tudi takrat ne počiva, ker je odvisen od vremena itn. »Šihtarju« je dosti lažje. Po osmih urah dela naj bi osem ur počival in imel prosti čas, osem ur pa uporabil za spanje, ki je tudi počivanje.

Toda prav tu se znajdemo v začaranem krogu, kako porabiti prosti čas. Še mnogo bolj zanimivo pa je dejstvo, da navadno v prostem času več delamo kot v delovnem! Tako je nastal že skoraj pregovor: če bi toliko delali na šihitu, kot delamo v prostem času doma, bi se nam bolje godilo. Tukaj nastane protislovje: prosti čas bi morali uporabljati za svoj kulturni razvoj, za duhovno rast, spočiti bi se morali fizično, delamo pa prav nasprotno. Še bolj se pehamo in ženemo, da bi čim več imeli. V lovu za materialnimi dobrinami žrtvujemo svoj kulturni in osebnostni razvoj pa fizično sposobnost (poklicne bolezni) za stvari, s katerimi bi naj bili nekoč zadovoljni. Gre torej za pravilno uporabo prostega časa, za naložbo in investicije v duhovne sile in poglabitve tako lastne kulture kot osebnosti in znanja (izobraževanja). Sicer se nam lahko zgodi, da bomo kljub komfortu in udobju (standardu) revni in bolni. Osebnost mi prosti čas ne pomeni »brezdelja z dejavnostjo«, temveč mi pomeni delo razvedrilo in obratno, za brezdelje pa nimam časa.

Alojz Nabernik, delovodja pomnožnih dejavnosti:

»Prav davno se še spominjam, da smo kmalu po drugi svetovni vojni v železarni delali po osem ur na dan. Vendar se je potreba po čimprejšnji obnovitvi porušene domovine kmalu pokazala, saj smo morali potem delati tudi ves dan. V tistih časih nismo poznali toliko prostega časa kot danes. Pa vendar smo bili z vsem zadovoljni in v vsej pripravljeni delati. Danes pa je tudi res, da nekateri svojega prostega časa ne znajo porabiti zase. Niti ga ne dajo za napredek kraja in železarne. Tako je iz dneva v dan vse več tistih, ki nočejo delovati v raznih družbenopolitičnih organizacijah in društvih. Jaz svoj prosti čas,

Alojz Nabernik

kolikor ga že imam, izkoristim za svoj hobi. Tako najraje grem v gozd kot strasten gobar. Doma pa precej prostega časa posvetim urejanju vrta in okolice hiše.

Me pa danes pri vsem tem nekaj le moti. Ne morem razumeti svojih mlajših sodelavcev, ki so komaj pričeli delati v železarni, pa jim je že težko, če morajo potegniti kakšno urico. Poglejte, precej nas je še takšnih v železarni, ki smo morali biti v obratu tudi neprestano po več dni. Takrat se nismo smeli vprašati: »Kaj pa naš prosti čas?« Dobro smo vedeli, da smo s tem pripomogli k uspehom, ki so danes na vseh koncih vidni.

Stanko Hromc, samostojni referent v nabavi:

»O prostem času nisem nikoli mnogo razmišljal, in to predvsem iz razloga, ker sem bil do rojstva hčerke preveč angažiran na raznih področjih. Od takrat naprej pa se posvečam skoraj popolnoma družini in delu na delovnem mestu. O tem, kako kdo, kdaj, na katerem področju in na kakšen način izkorišča svoj prosti čas,

Stanko Hromc

menim, da je to zadeva vsakega posameznika. Te pravice pa mu v naši družbi ne moremo in ne smemo odvzeti.

Mirko Krančan, šofer:

»Ze sedem let sem šofer poslovnega avtomobila v železarni.

Smo v času, v katerem se iz leta v leto veča število voženj, poleg tega pa je tudi vedno gostejši promet na naših ne preveč urejenih cestah. Prav zaradi tega smo šoferji neprestano izpostavljeni vsak dan večjim nevarnostim. Glede svojega prostega časa bi dejal, da včasih po ves teden nimam pravega počitka oziroma prostega časa, katerega bi lahko izkoristil zase. Časa, ko moram kje čakati na poslovne goste ali pa na uslužbenca naše železarne, ne morem šteti kot svoj prosti čas, saj ga ne morem izkoristiti tako, kot bi ga lahko doma. Ker je pač moje delo takšno, da nikoli ne vem ali bom ob dveh zaključil svoj delovni dan ali ne oziroma ali bom moral čez nekaj ur spet na vožnjo, svojega prostega časa ne morem organizirano izkoristiti. Kadar pa le utegnem, se najraje ukvarjam s športom — rekreacijo, predvsem s tekom na smučeh, preberem kakšno dobro knjigo ali pa s prijatelji odigram

Mirko Krančan

partijo šaha. To mi je edino razvedrilo v prostem času, v katerem se lahko po dolgih urah vožnje vsaj malo sprostim.

Roman Kogelnik, vodja službe za LO in družbeno samozaščito:

»Po hitri in bežni oceni bi res lahko menil, da s prostim časom popolnoma svobodno razpolagam in da naj bi le-ta služil za nabiranje novih moči za naslednji delovni dan. Toda v veliki večini primerov v krajih, kjer bivamo, predvsem pa razvejanost našega demokratičnega samoupravnega sistema v TOZD, kjer smo zaposleni, tega enostavno ne dovoljuje. Res je, da je bil do nedavnega v to vsestransko družbeno življenje vključen le več ali manj določen krog prebivalstva, medtem ko se je z razstjo delegatskega sistema po TOZD in SIS ta dejavnost še povečala in razširila na še večji krog občanov. Pri tej družbeni dejavnosti izven delovnega časa skoraj nihče ni izvzet — tako mladina kot starejši. Prav gotovo ima pri tem določeno prednost mladina, ki poleg druge vse večje aktivnosti na političnem in samoupravnem področju kaže veliko in masovno vključevanje pri športu, ki ga v primerjavi z drugimi dejavnostmi lahko smatramo za obliko sproščenega, svobodnega in zdravega razvedrila.

Roman Kogelnik

Imam občutek, da smo glede tega vprašanja v slepi ulici, v katero smo usmerjeni vsi, ne glede na spol in starost. Bolj ko z leti službovanja trošimo svoje moči in se vse bolj izčrpavamo, bolj bi nam bil potreben res nemoten, svoboden in organiziran prosti čas. Pri taki uspešni družbeni razgibanosti in aktivnosti bi nam vsem skupaj bil še bolj potreben organiziran prosti čas, da bi vsaj tiste minimalne proste ure lahko s pridom izkoristili ter na ta način imeli možnost obnoviti svoje življenjske sile, ki so nam pri tako razgibanem družbenem delovanju potrebne.

Ivan Mlačnik, rezkalec:

»Res je, da nam delavcem, ki delamo v neposredni proizvodnji, prosti čas veliko pomeni, vendar smatram, da ga marsikdo ne izkoristi smotrno, nekateri pa za to sploh nimajo možnosti. Mene razvedri vse, kar je povezano s športom in to tudi koristno prenašam na naš mladi rod. Že pred leti sem opravil vadniški tečaj smučanja in pri SK Fužinar vadiš naše mlajše cicibane smučanja in priprav zanj. Zato svoj prosti čas preživim dvakrat tedensko na treningih, ki so en teden dopoldne, ker sem vezan tudi na popoldansko delo. Ti treningi mi odvzemajo precej prostega časa, vendar mi za te ure ni nikoli žal, saj se prav dobro zavedam, da s tem delom sproščam svojo

ustvarjalnost družbi koristno. Ker sem bil pred leti aktiven odbojkar, še danes spremljam vse odbojkarske tekme v občini, bodisi kot gledalec ali sodnik. Nasploh se zelo rad ukvarjam z vsemi športi. Zato vedno, kadar je le možno, izkoristim prosti čas za rekreacijo v telovadnici, bazenu, na igrišču, poleti pa največ v naravi.

Sicer pa opažam, da vse preveč naših delavcev svoj prosti čas prebije v zakajenih gostilnah, namesto da bi se napotili v naravo nabirati novih moči za naslednje dni napornega dela na delovnem mestu. Verjetno se bo večina stri-

njala s tem, da precej prostega časa prebijejo zlekneni na kavčih ob strupu cigarete in skodelici kave ter gledanju televizije. Danes nam življenje nudi veliko možnosti, da lahko sleherni delavec-občan svoj prosti čas izkoristi za rekreacijo v naravi. Velikokrat mi je kak sodelavec dejal, da ima »telovadbe« že na delovnem mestu preveč. Ti delavci se gotovo ne zavedajo, kako velika je razlika gibati se na delovnem mestu v železarni, kjer je polno nečistega zraka, ali pa teči po gozdnih poteh in vdihavati čist zrak.«

F. Rotar

Kaj in zakaj kupujemo v Avstriji

S tem naslovom je letošnjo jesen potekala akcija konference mladih delavcev pri OK ZSMS Ravne, ki jo je uspešno vodila začasna komisija za DEO pri omenjeni organizaciji. Razveseljivo je predvsem, da so svojo dejavnost v akciji predvsem poudarili mladi delavci iz železarne Ravne, ki je akcijo v celoti podprla.

Namen akcije ima daljnosežne posledice, saj je komisija z anketiranjem potnikov, ki so se na mejnem prehodu Holmec vračali v Jugoslavijo, prišla do zanimivih zaključkov in ugotovitev, ki jih je v obliki gradiva za razpravo posredovala občinski konferenci SZDL na Ravnah. Ena bistvenih ugotovitev komisije je, da približno 25% denarja v občini odteka drugam — v močnejša trgovska središča in predvsem prek meje v sosednjo Avstrijo.

OK SZDL je hitro ukrepala, saj je v nekaj dneh sklicala izvršni odbor, ki je gradivo pozitivno ocenil ter mu pripisal uporabno vrednost. Člani odbora so na tem posvetu tudi zapisali sklep, da se mora po želji komisije za DEO gradivo obravnavati v širšem krogu in v ta namen je tudi potekala razprava, ki bi ji moralo prisostvovati petintrideset vabljenih udeležencev, pa se ji je odzvalo le štirinajst.

Zanimivo je, da se razprave niso udeležili predstavniki družbenopolitičnih in drugih občinskih organizacij, ki bi jih morala ta problematika prav gotovo zelo zainteresirati, saj je končno bila vsa razprava namenjena iskanju rešitev, ki bodo le krajanom — potrošnikom v prid.

Prav tako je najbrž bila razprava prenaporno opravilo za predstavnike TP Koloniale in Name, ki že tako in tako počasi izgublja svojo pompozno veljavo v konkurenčnem smislu. Tako je razprava potekala v okrnjenem sestavu, pa vendar je prinesla še nekatere nove ugotovitve in tudi razveseljive zaključke.

Potrošniški sveti, ki so bili formirani po krajevnih skupnostih, so se pred razpravo komaj enkrat sestali, in to na letošnjo pomlad, pa še takrat niso imeli o čem razpravljati, saj jim ni bilo jasno kakšna je njihova vloga in kaj naj počnejo. Od dela PS torej ni bilo nič. Na razpravi so celo ugotovili, da še niso v celoti konstituirani, da manjka še občinski PS, ki bi moral izdelati smernice

za koordinirano delovanje svetov po krajevnih skupnostih.

Razprava o teh nič kaj pohvalnih zadevah je tudi prinesla prvi zaključek:

— PS morajo čimprej pričeti z organiziranim delom. Odigrati mora vlogo dejanskega koordiniratorja med potrošniki in trgovino ter skrbeti za hitrejši razvoj kvalitetnejše prodajne mreže v občini, pri čemer mora več pozornosti posvetiti možnostim specializacije trgovine.

— Trgovinske delovne organizacije morajo skupno z ostalimi DO vzpostaviti tesnejše stike in se skupno dogovarjati o težavah, izboljšavah in investicijah, saj je urejena trgovina koristna predvsem potrošnikom.

Pri realizaciji te naloge morajo tudi potrošniki kreativno vplivati

na hitrejši razvoj z novimi smiselnimi predlogi o izboljšavah.

S takšnim stanjem, ki trenutno vlada v občini, se ne morejo zadovoljiti niti potrošniki niti prodajalci. Prvi zato, ker se morajo za skoraj sleherno servisno uslugo, ali cenejši in boljši nakup prevažati drugam, ali pa, ker se ukvarjajo s prevelikimi zalogami nekurantnega blaga, z majhnim prometom in s tem tudi s šibkim dohodkom. Za odpravo tega stanja je bil na razpravi zapisan zaključek, da se mora v trgovini spodbujati inventivna dejavnost, s čimer bodo tudi na zunaj vidni napori delavcev v trgovini, da resnično želijo spremeniti situacijo.

Seveda morajo iskati nove možnosti tudi v hitrejšem razvoju socialistične propagande, ki bo uspela konkurirati ekonomski propagandi v sosednji Avstriji, saj je znano, da propaganda avstrijskih trgovcev na razne načine psihično zelo močno vpliva na goste iz Slovenije.

Prav tu pa se odpirajo nove možnosti za konkretno akcijo, ki bo razumljivo nase vezala tudi predvsem nova investicijska vlaganja. Vse niti skratka vodijo v naš skupni samoupravni, socialistični odnos do vsega, kar nas obdaja, in prav je, da je mladina v tem trenutku spodbudila konkretno vprašanje, zaradi katerega bodo morali pričeti z delom potrošniški sveti pa še marsikdo.

Ce torej lahko vsaj malo upamo na uresničevanje sprejetih dogovorov, bomo čez čas lahko v domačih prodajalnah izbirali med kvalitetnim in manj kvalitetnim blagom, kupovali z manj napora in od prijaznih prodajalcev, ki se bodo zavedali svojega položaja in se trudili, da bi bilo vse tako, kot si vsi želimo.

Stane Bodner

IZ NAŠIH KRAJEVNIH SKUPNOSTI:

KS Ravne — naloge so izpolnjene

Pri 25-tonski elektro obločni peči v stari jeklarni smo srečali mojstra Ivana Žunka, predsednika KS Ravne. Poprosili smo ga za kratek klepet, kateremu se je rade volje odzval.

»V tem času v naši krajevni skupnosti pripravljamo rušitev Samčeve hiše poleg postaje milice. Z odstranitvijo te hiše, ki dokaj kazi videz starega mesta, bomo končno tudi razširili ozko cesto. Sicer pa nameravamo na tem kraju zgraditi novo poslovno zgradbo, v kateri bodo prostori za knjigarno, loto, urarstvo, frizerstvo in celjsko zlatarno.

Verjetno se bo kdo vprašal, zakaj zidu in hiše nismo že prej porušili. Predvsem zato, ker nismo vedeli, kam s stanovanjci iz te hiše. Končno smo s samoupravnimi organi v železarni Ravne rešili še ta problem, vendar ne v celoti, saj bomo morali eno družino preseliti v staro stanovanje, ki pa se mora prej temeljito popraviti in obnoviti. To popravilo lahko traja tudi dalj časa.«

»Torej še lep čas ne bo kaj z rušitvijo Samčeve hiše. Kako daleč pa ste s pripravami za odstranitev ubožne hiše pri avtobusni postaji?«

»Mislim, da bomo lahko Samčovo hišo pričeli rušiti v prvih mesecih prihodnjega leta. Glede rušitve ubožne hiše pa smo na Ravnah imeli pred kratkim skupni posvet z vsemi predstavniki OZD, katerih delavci stanujejo v njej. Domenili smo se s prevajalnikom Stavnbenikom, Viatorjem in železarno Ravne, da naj samoupravna stanovanjska skupnost Ravne najame pri banki kredit, da bi potem lahko izselili teh nekaj stanovalcev. Mislim, da bomo uspeli že v decembru dobiti nova stanovanja zanje, saj bomo le tako lahko spomladi 1978 pričeli z rušitvijo te hiše. S tem pa bomo tudi omogočili razširitev banke in postavitev nove pošte na Ravnah.«

»Tovariš predsednik, ali bi nam lahko že zdaj nakazali nekaj pomembnejših akcij KS za prihodnje leto?«

»Vse akcije, ki so zasnovane po načrtu krajevnega samoprispevka, bodo morale teči po določenem terminu. Sicer pa bo na Ravnah ena največjih pridobitev v letu 1978 v avgustu svedčana otvoritev nove osnovne šole na Javorniku. Pred dnevi nas je nadzorni organ, ki spremlja gradnjo šole, obvestil, da so vsi predvideni termini pri-

Ivan Mlačnik

gradnji doseženi pred rokom. Prav to nam zagotavlja, da bo Gradis zgradil šolo pravi čas.

Naj navedem še nekaj podatkov o reorganizaciji naše krajevne skupnosti. Z ustanovitvijo novega komunalnega podjetja v občini Ravne se bo s tem dosežena vloga krajevnih skupnosti bistveno spremenila. Tako naj bi se potem KS bavile le s krajevno samoupravo in z delovanjem delegatske baze. Naša krajevna skupnost bo v prvih mesecih leta 1978 izdala svoj informator, s katerim bomo vse kraje obvestili o akcijah in nalogah KS Ravne za leto 1978. Prav tako bomo zelo natančno napisali, kakšno vlogo bo imela KS po ustanovitvi novega komunalnega podjetja. Predvsem si želimo, da bodo kraji seznanjeni, na koga se bodo v bodoče obračali za morebitno pomoč pri okvarah.

»Za konec morda samo še to: kako ste realizirali letošnji plan

izgradnje s sredstvi krajevnega samoprispevka?»

»V tem letu smo že postavili nekaj čakalnic na lokalnih avtobusnih postajah. Tako smo jim namestili v Dobrihah, Kotljah in v Reka grabnu. Prav tako smo že v začetku tega leta vplačali pri PTT Maribor postavitev dveh telefonskih govorilnic na Ravnah. Ena naj bi stala na avtobusni postaji, druga pa na Čečovu. Zagotovljen je že tudi projekt za adaptacijo magistrata na Trgu svobode. Ob tem času je že tudi znana predračunska vrednost obnovitve, ki znaša 500 milijonov dinarjev. Da bomo sploh pričeli z adaptacijo, potrebujemo še okrog 300 milijonov din. Ves ostali denar je že namensko zbran od vsote krajevnega samoprispevka. Skratka, lahko rečem, da so vse letošnje akcije in naloge naše krajevne skupnosti v celoti realizirane.

F. Rotar

NAŠ INTERVJU:

Številne naloge svetov potrošnikov

Kmalu po sprejetju zakona o združenem delu je na Ravnah v okviru krajevne skupnosti pričel delovati prvi svet potrošnikov v koroški regiji. Kakšne uspehe pri izboljšanju dokaj slabe preskrbe na Ravnah je zabeležil, je ob obisku povedal Ivan Steharnik, predsednik sveta potrošnikov.

Ivan Steharnik

»V začetku letošnjega leta smo na Ravnah ustanovili 14-članski svet potrošnikov, v katerem so skoraj vsi predstavniki trgovskih hiš na Ravnah, KS, družbenopolitičnih organizacij in potrošnikov. Svet je imel doslej samo tri sestance, na katerih smo vse člane seznanili z namenom in vlogo svetov potrošnikov, predvsem pa, da morajo vse svoje moči vložiti za čim hitrejšo izboljšanje dokaj slabe preskrbe, ki jo že nekaj časa imamo na Ravnah. Med drugim smo tudi sprejeli nekaj sklepov, ki pa žal še vse do danes niso bili realizirani. Takrat smo tudi zapisali, da svet potrošnikov kot eden izmed dejavnikov v okviru krajevnega skupnosti mora aktivno sodelovati pri pripravih srednjeročnih načrtov razvoja trgovske mreže in sektorja storitev, zlasti še v novih soseskah. Ustvarjalno

se je treba vključiti tudi v razprave o razrešitvi ali obnovi dotrajanih ali celo zanemarnjenih trgovskih lokalov ter o obnovi in graditvi komunalnih objektov, ki jih potem običajno vnesejo v občinske in krajevne razvojne načrte.

»Zakon o združenem delu pri naša nekaj novitet o urejanju preskrbe nasploh. Ali se po vašem v praksi ta zakon tudi izvaja, predvsem pa, ali so pri tem prisotni potrošniki?»

»Do danes na Ravnah nismo zabeležili vidnih rezultatov uresničevanja zakona o združenem delu pri trgovskih hišah kakor tudi ne pri svetih potrošnikov. Morda je krivda samo v tem, da se nismo lotili dela s pravim elanom. Sicer pa se je nekaj le premaknilo. Naši člani so že pričeli samostojno opozarjati trgovce na nepravilnosti. Seveda pa naloge svetov potrošnikov niso samo v tem, da bodo bedeli nad preskrbo. Mi na Ravnah smo si med drugim tudi zadali nalogo, da se mora svet intenzivno lotiti tudi varstva okolja. Svet potrošnikov naj bi prek trgovine ali pa kar direktno opozarjal proizvajalce tistih izdelkov, ki zelo onesnažujejo okolje oziroma če ti izdelujejo neokusne ali pa nekvadratne izdelke. Prav tako morajo potrošniki imeti določen vpliv na oblikovanje in politiko cen izdelkov, kar pa bo mogoče šele ob večjem sodelovanju.

»Svet potrošnikov na Ravnah je že pred časom opravil nekaj konkretnih akcij za izboljšanje preskrbe. So bile akcije uspešne?»

»Med prvimi našimi akcijami smo vsem trgovskim hišam in obrtnikom poslali pismo sporočilo, da smo na Ravnah ustanovili svet potrošnikov. To smo storili zato, da ne bi potem kdo rekel, da ni vedel za naše delovanje. Sicer pa smo jih predvsem hoteli seznaniti z nekaterimi osnovnimi napakami, za katere verjetno vse doslej niso vedeli. Tudi odziv k sodelovanju je bil dokaj številan. Trgovci so nas seznanili

tudi s svojimi težavami, ki jih imajo vsakodnevno pri nabavljanju prehrabnenih artiklov. S krajevno skupnostjo pa smo se domenili za namestitev treh omari, v katere bodo naši potrošniki — kraji metali pritožbe in sporočila za svet potrošnikov, ki bo potem te pripombe tudi obravnaval. Zavedamo se, da bo naše delo le takrat imelo uspehe, če bodo k sodelovanju pristopili tudi kraji — potrošniki in seveda tudi tisti, ki nam vsak dan nudijo svoje storitve. Zato pričakujemo tovrstnih pobud in predlogov čim več.

»Pred nedavnim je OK SZDL sklicala razširjen sestanek, na katerem ste obravnavali dosežanje delovanje svetov potrošnikov. Kaj konkretnega ste se domenili?»

»Domenili smo se, da se mora čimprej realizirati sklep, ki je bil sprejet že na prvem podobnem posvetu. Takrat smo se namreč domenili, da se mora ustanoviti občinski svet potrošnikov. V tem svetu naj bi delovali načelnik za gospodarstvo, inšpektorji, pravnik, člani OK SZDL Ravne in predstavniki vseh svetov potrošnikov iz Mežiške doline. Tudi na zadnjem posvetu smo bili enotnega mnenja, da bo le tak sestav sveta potrošnikov lahko uspešno deloval za čimprejšnjo izboljšanje preskrbe v Mežiški dolini. Predvsem se bo ta moral lotiti nekaterih ostrejših akcij o zapostavljanju naše občine pri preskrbi naših trgovin s prehrabnenimi artikli.

F. Rotar

Krajevni praznik Kotelj

Hotuljci praznujemo vsako leto na zadnje oktobrsko nedeljo naš krajevni praznik, to je spomin na zadnje nedeljo v oktobru leta 1943, ko so bile Kotleje en dan svobodne. Letos smo praznik popestrili in ga razširili na cel teden. Neuradno se je praznovanje začelo že v soboto. Kulturna skupnost Ravne je povabila dramskega igralca Jožeta Zupana, ki je zvečer nastopil v prosvetni dvorani s monodramo Janeza Svetokriškega. Za vse prisotne je bil ta večer enkratno doživetje, od smeha do solz in obilo zabave. Prisotni ženski svet je sicer gledal malo postrani, ker so pač slišale svoje napake, vendar so z dobro voljo kmalu pozabile na to. Škoda je bilo, da kulturna skupnost o tem nastopu ni obvestila s plakati in je zato bil obveščen le ozek krog ljudi.

V nedeljo 23. oktobra je bil uradni začetek praznovanja krajevnega praznika. Proslava je bila v prosvetni dvorani, kar je bila hkrati tudi slavnostna otvoritev dvorane. Prosvetno društvo je pripravilo zabaven skeč iz vojnih dni, ki je popestril program in spravil v smeh prisotne. V dvorani smo tudi pripravili razstavo del slikarja Stanislava Brimana in je bila odprta vsak dan. Kot vsako leto smo tudi letos povabili jubilate, ki v letošnjem letu praznujejo

60, 70 ali 80-letnico. Žal se jih je vabilu malo odzvalo. V ponedeljek je bila na programu najprej odbojarska tekma med ekipo OO ZSMS Kotleje in gasilci. Škoda, da tekma ni bila končana in je postala temna, saj bi drugače gasilci gotovo doživeli poraz, čeprav so v ekipi OO nastopili le mlajši mladinci in večinoma dekleta, ki so z enotno igro dale dosti dela gasilcem. Zvečer pa je Koroški kinoklub s Prevalj pripravil večer amaterskih filmov. Zbrala se je polna dvorana ljudi, ki so z zanimanjem opazovali dogajanje na platnu in morda tudi videli sebe.

Tako so se prireditve nadaljevale ves teden. V torek je bil namiznoteniški turnir. Ker ekipa OO ZSMS Čečovje ni nastopila, so se naši mladinci pomerili med seboj in najboljši je odnesel pokal. V sredo smo si lahko ogledali film »Bombaši« iz NOB. V četrtek je OK ZSMS Ravne organizirala kviz oddajo »Mladost v pesmi, besedi in spretnosti«. To je bila prva oddaja iz serije teh kvizov. Nastopile so ekipe iz KS ZSMS železarne Ravne, OO ZSMS Tekstilna Prevalje in OO ZSMS Kotleje. Tu so nas pustili na cedilu vojaki, ki se kviza niso udeležili in tako nas je zastopala nepopolna ekipa. Čeprav so se naši trije tekmovalci hrabro borili, ni šlo vse gladko. Ker pač

V spomin Andreju Stajnerju

nekdo mora biti zadnji, smo se tolažili s tem, da je važno so-delovati in ne zmagati.

V petek je še bila na programu nogometna tekma med suhimi in debelimi. Na tekmo so vabili posebej veliki plakati, saj zabave tu ne manjka. Čeprav je treba debelim dati priznanje za njihovo borbeno igro, so vseeno izgubili in rezultat je bil 3:0 v korist suhih. Je pač tako, da se velik trehuh le težko podi za žogo.

Veliko slavlje pa so v soboto pripravili lovci, saj so praznovali 30-letnico obstoja LD Prežihovo. Dopoldne so na proslavi prikazali delovanje lovske družine, pripravili bogat kulturni program in prikazali lepote naših gor v filmu. Veliko lovcev je prejelo odlikovanja lovske zveze Slovenije za požrtvovalno delo, lovci, ki so že 10, 20 ali 30 let zvesti zeleni bratovščini, pa so prejeli lepe plakete. Prav tako pa je plaketo prejelo društvo potrpežljivih lovske žene, za razumevanje in pomoč lovcom. Izdelali so tudi posebno brošuro o svojem delu in kroniko lovske družine. Zvečer pa so pripravili v prosvetni dvorani lovske veselice. Kmalu je zmanjkalo prostora za vse, ki so se želeli tu povesečiti in gotovo ni bilo nobenemu žal, da je bil na veselici, ko se je v jutranjih urah vračal domov.

V soboto je bilo tudi odkritje spominske plošče Andreju Stajnerju — Rigu nad Ošvenom. Škoda, da je bilo slabo vreme in tako nismo mogli imeti načrtovanega pohoda po spominskih obeležjih NOB.

Zaključni del prireditve in osrednja proslava pa je bila v nedeljo dopoldne pod lipo. Po mračnem jutru se je prikazalo sonce in osvetlilo vas, nad katero je v ozadju vsa v soncu žarela Gora. Zbralo se je veliko ljudi, ki so tako počastili spomin na dan, ko so bile Kotle en dan svobodne. Slavnostni govor je imel dr. Anton Skobir, ki je prikazal dogajanje v Kottljah pred 34 leti. Sledil je kulturni program pevcev, godbe in recitatorjev. Po proslavi so gasilci prikazali spretnost v gašenju, lovci pa v streljanju na glinaste golobe. Čeprav se jim je po prečuti noči meglil pogled in so se tresle roke, so kar dobro streljali.

Tako je minil uradni del praznovanja krajevnega praznika, ki pa ga je vsak po svoje nadaljeval še popoldne. Veseli smo bili, da smo uspeli uresničiti to, kar smo si zamislili in organizirali. Posebej nas je veselilo, da so bile vse prireditve zelo dobro obiskane, saj so s tem Hotuljci pokazali, da se zanimajo zanje. Priznati pa moramo, da smo bili malo razočarani nad novo priseljenimi Hotuljci, saj se razen redkih izjem niso udeleževali prireditve. Ob tem pa je treba pohvaliti mladince, saj so se našemu vabilu takoj odzvali in se vključili v delo mladinske organizacije. Upamo pa, da se bo stanje izboljšalo in se bodo še vključili v vaško družbeno življenje in bomo drugo leto skupaj praznovali 35-letnico našega praznika, kar bo posebej slovesno.

Janez Gorenšek

ŠEF IN TAJNICA

(Iz Poslovnega bontona)

Menda je v mnogih knjigah popisano, kakšna naj bo dobra tajnica, zelo malo pa o tem, kakšen naj bo dostojen šef. Na račun tajnice in šefa je bilo že toliko slišati, da sta besedi dobili slab prizvok. A če pogledamo stvar z več platí, potem taka oznaka odpade, kajti oba imata odgovornosti, kakršnih tisti, ki radi ogovarjajo, običajno nimajo.

KAJ DELA TAJNICA

Tajnica razporeja pošto, zbira podatke za šefa, ureja dokumen-

tacijo, sklicuje poslovne sestanke, tipka po šefovem nareku, če pa je šef odsoten, skrbi, da vse deluje, kot bi bil tu.

Najbolje je, če šef v prvih dneh skupnega dela vpraša, kako želi, da jo ogovarja. Dogovora se morata dosledno držati. Najpogostejše ogovarja šef tajnico po imenu, ona pa njega po priimku.

Zelo neumesno je, če tajnica pripoveduje šefu o svojih zasebnih problemih in obratno. Zelo primerno je namreč, da ohranita razdaljo.

BRATI IN POSLUŠATI

Med najpomembnejšimi dolžnostmi tajnice je branje vseh uradnih pisem, zabeležk, ponudb in druge pošte, ki jo dobiva šef, zato skrbno preberite vso pošto in vmes razmišljajte, kako bo reagiral šef, kako boste odgovorili na morebitna vprašanja. Morda se vam bo to zdelo dolgočasno, toda v resnici je to koristno opravilo, saj vam krepí občutek zanesljivosti pri delu.

Znati poslušati pri delu ni samo dokaz dobre vzgoje, temveč je tudi lastnost, ki jo dobra tajnica s časom pridobi. Vendar pa to ni namenjeno le šefu, tudi do vseh drugih bodite pozorni in ljubeznivi.

Zelo neumesno je, če tajnica reče šefu »ne znam« tega ali onega samo zato, da bi se znebila dela. Prav tako ne sme reči: »Nimam kaj delati!« Dela je zmeraj dovolj.

Kadar se nabere preveč dela naenkrat, je pametno ne izgubiti glave in zganjati panike, pač pa se mirno lotiti dela, za katerega sodite, da je najvažnejše.

ŠEF

Mnogi šefi mislijo, da žive v prejšnjem stoletju in se zato obnašajo, kot da so jim tajnice služkinje. Zahtevajo, da jim tajnica kupuje cigarete, malico, da njihovim ženam opravi razne zadeve ipd. Šef, ki tajnico spoštuje, ne bo nikoli zahteval česa takega.

Tajnice imajo rade, če je šef reden, tako da si pripravi vse potrebno za narek. Prav trapasto je, če jo pokliče vsakih nekaj minut in ji narekuje nekaj stavkov. Zelo nedostojno je, če šef puha cigaretni dim v tajnico ali pa odloži cigareto na pepelnik tik pred njenim nosom.

Ko šef odhaja na potovanje, naj da natančna navodila za delo, ki ga je treba opraviti v njegovi odsotnosti. V vsakem primeru pa mora biti šef do svoje tajnice spoštljiv in dostojen, ne pa da jo nadira, če ga razjezi kdo tretji, kajti edino tako bosta lahko dobro vozila skupaj, njuno delo pa bo uspešno.

ZMERAJ BEREMO ŽE ODBRANO

Včasih človeka preseneti, koliko jeznih pa dobronamernih in vse sorte drugih besed beremo in slišimo npr. o surovih filmih, ki nam kvirajo mladino, o pornografski pa šund literaturi ter spet o preveč modernistični, širokim krogom bralcev odtujeni literaturi itn. Ker bi bilo preobširno spuščati se na področja filma, TV ter raznih vrst literature, se omejujem le na knjige, v bistvu pa veljajo naslednje ugotovitve z manj pomembnimi prilagoditvami tudi za druge zvrsti.

Poprečno skrbni starši otrokom ne dajejo v roke stvari, ki bi jim lahko škodovala, vseeno, ali gre za nože in pištole ali za knjige, ki jim nezelja pamet ni kos. V prenesenem pomenu pa tudi država ne ravna s svojimi državljani čisto nič drugače, se pravi, da nikoli ne dobimo v roke slovenskih ali srbohrvaških knjig, ki jih ne bi bil že kdo predtem prebral, ocenil, ovrednotil ter jim dovolil izid. Kako to približno gre, citiram iz zbornika »Literatur«.

»osebno sprejemanje literarne dela je vselej tudi družbeni proces. Preden namreč pridejo v bralčeve roke, imajo ta dela zmeraj za seboj že oblike družbene prisvojitve. Družbene ustanove so jih prebrale, jih naredile dostopne in jih v večini primerov tudi že ovrednotile. Posredovalci literarnih del so založbe, knjigarne, knjižnice, enako kot literarna kritika, reklama za knjige, pouk književnosti po šolah, literarna veda ter vse druge ustanove, ki posredujejo med knjigo in bralcem bodisi materialno ali idejno. Niso torej literarna dela »sama po sebi« tista, do katerih bralec s branjem vzpostavi neki odnos, pač pa so to dela, ki jih družbene ustanove iz množice napisanih del izberejo, jih propagirajo, ovrednotijo po ideoloških, estetskih ekonomskih in drugih vidikih in ki jim z različnimi ukrepi (npr. oprema, reklama, recenzije, komentarji,

bralni večeri, nagrade avtorjem, populariziranje pisateljev) še dodatno utirajo pota k bralcu. Z odločitvijo vsakega posameznika, kaj iz na ta način že odbranega, izbrati zase, bralec hkrati vzpostavlja družbeno razmerje...

Posplošeno smemo reči, da so dela, preden postanejo predmet osebnega sprejemanja, glede na to, koliko je čas njihovega nastanka odmaknjen, že prešla različno število in načine družbenih ovrednotenij oziroma sprejetij. Seveda pa se na ta način lahko sprejem določenih del pa tudi celih literarnih obdobij bodisi onemogoči ali s komentarji in priredbami usmeri tako, da izdaje nasprotujejo njihovemu kvalitativnemu ustroju.« (Po: Literatur I, Frankfurt a. M., Fischer Taschenbuch Verlag 1976).

Tako je torej to preprosto in jasno: če mi knjiga ni všeč iz takih ali drugačnih razlogov, pa je nihče ni zaplenil kot družbeno škodljivo, je treba pač pogledati, pri kateri založbi in kdaj je izšla. Najprej pa je treba vedeti, da ni tiska pri nas, katerega en izvod ne bi dobil javni tožilec. Od tod naprej je kreganje piscev precej enostranska zadeva, saj je vendar cela vrsta organov, ki jim je stvar že morala ugajati, da je lahko prišla na svetlo. Enako je s prevodi, nič drugače s kupom slabih filmov: nobena stvar ne more v javnost brez ustreznih odobritev.

Če pa nasprotno vnaprej že desetletja vemo, da je naprimer Tarzan šund, prevajamo in tiskamo pa ga vseeno skoraj kompletnega, ker je pač roba, ki gre v denar, v denar pa gre seveda tudi vse drugo podobne kvalitete, moramo verjetno spet reči bobu bob in hočeš-nočeš priznati, da nam je torej na vseh teh področjih denar pač ljubši od čistejših in kvalitetnejših robe. Samo — jeziti se in moralizirati pa potem res ne smemo več.

Marjan Kolar

Včasih tudi tako

Koroški knjižničarji ob mesecu knjige

Iz zapisnika delovnega posvetovanja

Teško je brez knjig!

V. I. Lenin

Tudi zelo široko zasnovane akcije včasih skoraj nevidno, brez sledu zdrsnejo mimo nas, sploh še, če jim je začela graditi temelje ožja, bolj strokovno zasnovana organizacija. Koroški knjižničarji, združeni v Društvu koroških knjižničarjev Ravne na Koroškem, ki zaobjema vso koroško krajino (občine Ravne, Dravograd, Slovenj Gradec in Radlje ob Dravi), že dalj časa ugotavljajo, da so pri svojem vzgojnoizobraževalnem delu nepovezani, neenotni — in zato pre-

malo učinkoviti. Mesec knjige je bil dobrodošla prilika za so- očenje s temi problemi, zato so 29. oktobra 1977 v marksistični bralnici študijske knjižnice na Ravnah imeli delovni posvet z naslovom »vloga šolskih in splošnoizobraževalnih knjižnic«. Na razgovor so bili vabljeni poleg knjižničarjev splošnoizobraževalnih in šolskih knjižnic še ravnatelj vseh osnovnih in srednjih šol, kulturna skupnost Ravne, občinska izobraževalna skupnost Ravne, Zavod za šolstvo SRS — organizacijska enota Dravograd,

občinska zveza kulturnoprosvetnih organizacij Ravne na Koroškem in aktiv ZK delavcev v kulturi Ravne na Koroškem.

Sklepi in stališča, ki so jih knjižničarji na posvetu zavzeli, so trdni in jasni, zato je primerno, da jih vsaj v skopi obliki dajo v vednost delovnim ljudem — samoupravljalcem.

Vsem, ki so se bodisi profesionalno bodisi volontersko posvetili knjižničarskemu delu, je jasno, da se v knjižničarstvu nasploh, posebej pa še v šolskem knjižničarstvu, ni od leta 1973 sistemsko nič premaknilo na bolje. Financiranje šolskih knjižnic na ravni republike ostaja problem, od katerega smo danes dlje, kot smo bili leta 1973. Tudi naša regija ni v tem nobena svetla, srečna izjema! V občinskih središčih je stanje knjižne zaloge in nakupov knjig zelo klavarno. Taka je razpredelnica:

	Leto 1972	Faktor	Leto 1976	Faktor
DRAVOGRAD				
— knjižna zaloge	3.100	4,5	4.840	6,5
— nakup knjig	—	—	401	0,5
RADLJE				
— knjižna zaloge	—	—	5.025	8,4
— nakup knjig	—	—	603	1
RAVNE NA KOROŠKEM				
— knjižna zaloge	8.991	7,2	16.286	11
— nakup knjig	417	0,3	1.208	0,8
SLOVENJ GRADEC				
— knjižna zaloge	2.941	2,7	4.817	4,4
— nakup knjig	156	0,1	345	0,3

(Znak — pomeni: podatek ni znan!)

Podobno je stanje na osnovnih šolah v ravenski občini. Na prvi pogled morda skoraj razveseli podatek, ki odseva nekoliko več knjižnega fonda, toda videz vara! Statistika pač zaobjema tudi že zelo stare, že davno odpisa potrebne knjige:

	Leto 1972	Faktor	Leto 1976	Faktor
Osnovna šola Prevalje				
— knjižna zaloge	6.056	8,8	8.350	11,4
— nakup knjig	232	0,3	195	0,2
Osnovna šola Mežica				
— knjižna zaloge	3.495	6,6	7.216	14,4
— nakup knjig	180	0,3	487	0,9
Osnovna šola Črna				
— knjižna zaloge	4.032	8,8	4.914	11
— nakup knjig	178	0,3	89	0,2

(Za osnovno šolo Ravne so podatki napisani že v občinskem merilu!)

Faktorji v prejšnjih tabelah vpijejo, če navedemo standarde: Osemletka s 500 ali več učenci naj bi imela knjižno zalogo 8 do 10 knjig na učenca in naj bi potem, ko je zgornja norma izpolnjena, nabavljala po 1 knjigo na učenca! Standardi torej, ki so v današnjih razmerah neuresničljivi...

S kadri so osnovne in srednje šole še na slabšem. Spet standardi predvidevajo za take šole 1 (beri: enega!) polno zaposlenega knjižničarja. Stanje poznamo: le osnovna šola Ravne in Ribnica na Pohorju imata knjižničarja s polnim delovnim časom, drugod je stanje brezizhodno!

Na drugi strani pa knjiga pridobiva vse bolj odločilno vlogo

v našem vzgojnoizobraževalnem sistemu; vse bolj nepogrešljiva bo postala ob uvedbi celodnevne šole; knjiga dobiva vse širšo družbenopolitično podporo... in prav gotovo tudi ni meni, tebi in njemu vseeno, kdo in kakšno knjigo bo posredoval mlademu človeku s še ne povsem izoblikovano osebnostjo!

Nasploh se v knjižničarstvu kaže dvojnost:

— na eni strani imamo v splošnoizobraževalnih knjižnicah usposobljen kader, ki pa ni pedagoško verificiran,

— na drugi strani pa imamo na šolah pedagoško usposobljene ljudi, le redkokdo med njimi pa je iz knjižničarske stroke!

Knjižničarstvo pa ni, ne more in ne sme biti dejavnost, ki jo enostavno »obesiš nekomu«, ampak je vzgojnoizobraževalna dejavnost, ki prav tako kot vse druge podobne in sorodne dejavnosti zahteva čelga človeka!

Drage knjige, problem bralnih značk, večje priznanje knjižničarskemu delu nasploh in enotna nabavna politika so bile druge teme, ki so dvigale prah v knjižničarskih krogih to soboto; prahu s knjig, ki jih v velikem številu nakupimo, da zadostimo potrebi za bralne značke — pa so potem le dva bora meseca v rokah mladih, dolgih deset mesecev pa spet obtemni same na policah — pa le nismo mogli povsem obrisati!

Morda bodo koga zanimali sklepi, ki bodo tvorili osnovo prizadevanj Društva koroških knjižničarjev v prihodnjih mesecih:

1. Društvo koroških knjižničarjev mora dati pobudo, da občinske izobraževalne in kulturne skupnosti sklenejo samoupravne sporazume o nabavi mladinske literature v mreži šolskih in splošnoizobraževalnih knjižnic.

2. Društvo bo organiziralo seminar za delavce v šolskih knjižnicah, ki nimajo knjižničarske izobrazbe.

3. Društvo bo v ta namen pripravilo anketo o stanju strokovnih kadrov v šolskih knjižnicah.

4. Društvo bo zagotovilo katalog opravi delavcev v šolskih knjižnicah, da bi na podlagi tega vrednotenja lahko vsi pridobili status pedagoškega delavca.

5. Osnovne in srednje šole morajo v bodoče v svojih programih dela predvideti tudi delavca s profilom knjižničarja, zaposlenega s polnim delovnim časom.

6. Nabavna politika v splošnoizobraževalnih in šolskih knjižnicah mora biti usklajena. Povezati se morajo občinske matične knjižnice in šolske knjižnice.

7. Šole v odročnih predelih (npr. Strojna, Koprivna, Lokovica) morajo postati središča kulturnega življenja. Poleg šolskih knjižnic naj bodo v njih tudi splošnoizobraževalne knjižnice. O tem naj se dogovorijo občinske izobraževalne in kulturne skupnosti.

8. Društvo koroških knjižničarjev se mora dosledno zavzemati za pravilno vrednotenje dela šolskih knjižničarjev.

Te vrstice so bile zapisane z namenom, da jih prebere vsaj ta ali oni občan-samoupravljalca, in z željo, da bi mu zazvonile pod kožo! Da bi tudi jaz, ti ali on spoznal, kako knjiga in knjižničarstvo nasploh nista toga, zaspala in nedejavna elementa, ki stojita družbi in dogajanju v svetu ob strani. Nasprotno: skušata, želita in hočeta, da s svojo specifično voljo in dano močjo sežeta v srž človeške narave, v punčico oči naše samoupravne socialistične vzgoje, v zdravi stržen naše sodobne družbe, ki ne prenese nobene odtujitve! Da bi dokončno in neminljivo »KNJIGA NAŠLA BRALCA — IN BRALEC KNJIGO!«

Ali je sploh mogoče želeti kaj več!?

Miroslav Osojnik

KAKO POCENI DO KNJIG

Bliža se čas praznikov in s tem medsebojnega obdarovanja. Med najbolj obstojna darila spadajo knjige. Vemo pa, da so knjige iz leta v leto dražje. Kako torej najti se v mesecu, ki prinaša kup izdatkov tudi in vseh drugih področjih?

Na Ravnah seveda pri knjigah nimamo dosti iskati. Treba je v Slovenj Gradec, Velenje, Maribor, Ljubljano. Gotovo ne samo zaradi knjig, a če nas pot še zanese tja zaradi drugih namenov, izkoristimo jo tudi po tej plati.

Na dva načina dobimo knjigo ceneje kot običajno: antikvarno in z znižanjem cen. Naj ne straši preveč beseda »starine«, kar antikvariat v svojem bistvu je, torej prodajalna starih knjig in tiskov sploh. Na eni strani so starine tudi tu iskane in cenjene (npr. prve izdaje znamenitih del), na drugi pa knjige, izšle v zadnjih letih, na policah antikvariata niso zamazane, mastne ali kako drugače »grde«. (V Ljubljani je antikvariat na Mestnem trgu, pa tudi marsikatera knjigarna ima vsaj nekaj antikvarnih polic).

V decembru pa so cene knjigam marsikje tudi znižane; ne nujno slabim, dolgočasnim knjigam. Tu je treba dobro poznati okus tistega, ki mu želimo s knjigo napraviti veselje. Pa malo »nosu« je treba imeti, da se znajdemo.

Se zmeraj se namreč pojavljajo knjige iz zbirke, ki bodisi ne izhajajo več ali pa se je založba ob njihovi izdaji enostavno ustela pri nakladi, pa so ji knjige obležale.

Pri nakupu na obroke seveda ničesar ne prihranimo, preden pa se včlanimo v knjižni klub Svet knjige, moramo dobro premisliti, ali želimo sistematično dopolnjevati svojo zasebno knjižno zbirko ali ne. Samo v tem primeru ima namreč članstvo smisel, sicer pa komaj.

Razmeroma poceni so tudi nekatere knjižne zbirke za šolarje in dijake (npr. Moja knjižnica, Kondor), niso pa posebno reprezentativne kot noveletna darila. Torej pač — dobro roko pri izbiri!

n. r.

S KNJIŽNE POLICE

DOMAČA DELA

Leopold Suhodolčan, Stopinje po zraku, Lj., MK, 200 str. 68 din.

V delu nastopata že dobro znana detektiva Naočnik in Očalnik. Bralci se bodo seznanili s krasnim planetom Minon, kjer prebivalci ne delajo vojne, njihovo okolje je blesteče čisto. Na tem planetu tudi najbolj cenijo človekovo delo, resnicoljubnost in poštenost, pač vse, o čemer na zemlji sanjamo.

Dragan Božič, Deček je vrgel kamen, mladinski roman. Lj., MK, 160 str. 68 din.

Junak te pretresljive knjige je 10-letni fant, ki je v njegovo otroštvo surovo posegla vojna. Bil je sirota brez staršev, toda vojni vihor je preživel in ta mu ni le ukradla otroštva, naredila ga je tudi trdega, zrejšega.

Jože Snoj, Lila akvareli, pesmi Lj., MK, 72 str.

Gre za tankočutno in prečiščeno lirsko poezijo, ki si prizadeva dvigniti v razvidnost in samostojno in stopnjevano likovno ter literarno vrednost skoraj sleherne posamezne besede, zapisane v njej vseskozi tako, da so na oči njeni obsežni notranje dinamični razponi — vsa njena nedopovedljiva povednost, krhkost in ranljivost, izjemna estetska moč.

Srečko Kosovel, Zbrano delo, Lj., DZS, 1322 str. 420 din.

S tretjo knjigo se končuje izdaja Zbranih del Kosovela. V nasprotju z obema prejšnjima knjigama se tretja ne omejuje na Kosovelovo umetništvo, zato pa prinaša v glavnem delu najprej njegovo publicistično prozo s članki, eseji, za njo pa pisma in dnevnike.

Zakon o kazenskem postopku, zakonsko besedilo, Lj., Ur. list SRS, 320 str. 70 din.

V knjižici je objavljeno besedilo novega zakona o kazenskem

postopku, ki je pričel veljati 1. 7. 1977, in obsežen uvod o njegovih značilnostih.

PREVODI

Gerhard Prause: Genij v šoli, Lj., DZS, 316 str. 220 din.

Avtorja je spodbudila k pisanju trditev, ki jo slišimo danes pogosteje kot kadarkoli prej: da slabi učenci dosežejo v življenju več kakor dobri, pridni in marljivi. Da bi našli odgovor na to vprašanje, nam avtor pokaže več kakor sto slavnih osebnosti iz preteklosti in sedanjosti.

Henry Markiewicz Glavni problemi literarne vede, Lj., DZS, 344 str. 190 din.

Knjiga prinaša zaokroženo obdelavo osrednjih vprašanj sodobne znanosti o literaturi, je zelo orientativna, široko uporabna in ima mednarodni sloves.

Agata Christie, Sloni si zapomnijo. Kriminalka, Lj., DZS, 234 str. Gre za odlično zasnovan detektivski roman z ljubzenskim ozadjem. Dogodki so vezani tudi na Indijo, uganko pa po dolgih sumničenjih in zapletih razreši kajpak Poirot.

George Gordon Byron, Pesmi in pesnitve, Lj., DZS, 268 str. 150 din. Knjiga je izšla ob 150-letnici smrti velikega angleškega romantičnega pesnika Byrona. Zaokroženi izbor iz obsežnega pesnikovega opusa je delo J. Menarta, ki je napisal tudi izčrpno študijo.

Mihail Jurjevič Lermontov, Izbrano delo, Lj., DZS, 472 str. 185 din.

Ruski pesnik in pripovednik velja za Puškinovega naslednika in nadaljevalca. Pričujoča antologija prinaša 56 izbranih pesmi in tri pesnitve. Temu izboru — skupaj nad 4300 verzov — sledi še njegov edini dokončani roman Junak našega časa.

(PO KNJIGI 77 IN KNJIŽNI PANORAMI)

ličnih slikarskih tehnikah. — Zanimiv in originalen pristop. O vzrokih takšnega iskanja zmeraj novih poti likovnega ustvarjanja pa kdaj drugič. n. r.

GLASBA

Po vseh krajih od Raven do Črne so bile v novembru organizirane glasbene prireditve za cibicane, prav tako pa tudi za šolarje, le da so bile zanje pripravljene zahtevnejše glasbene zvrsti.

MESEC KNJIGE

Osrednja prireditve ob mesecu knjige je bila v Mežici. Domači kulturni delavci so pripravili literarni večer s pesnikom iz slovenske in jugoslovanske narodne umetne pesmi. a. r.

Naučimo se brati

»Kaj, da ne znamo brati!« se boste morda razjezili. »Saj to smo se naučili že v 1. razredu osnovne šole!« Pa vendar ponavljam: **Naučimo se brati!** Beseda je o knjigi M. J. Adlerja **Kako beremo knjigo**, ki jo je izdala Dopsna delavska univerza Univerzum v Ljubljani 1977, v zbirki Osebnostno izpopolnjevanje.

Mnogo je knjig, ki bralca v hipu, pritegnejo, a malo jih je, ki ga tudi obdrže do konca. Ta je taka: pritegne te in potem te vleče iz poglavja v poglavje, do konca. In potem si rečeš: to poglavje pa to poglavje moram podrobneje še enkrat predelati. Skratka, vleče. Zakaj? Ker je razumljiva, duhovito napisana, ker ima jasno zgradbo, ker je praktična.

Škoda bi bilo, če bi knjiga šla mimo nas, zato se mi zdi potrebno, da jo s kratkimi povzetki predstavim širšemu krogu bralcev. Tudi zato, ker nas navsezadnje ne uči samo brati, ampak nas uči tudi govoriti in komunicirati. Da večkrat govorimo drug mimo drugega, je pa tako znano.

Golota

Nekaj splošnih ugotovitev:

1. Vselej moramo brati s svinčnikom v roki!

Če je knjiga naša, si stvari izpisujemo kar vanje (podčrtavanje, opazke itd.), če pa ni, si izpisujemo recimo v blok.

2. Avtor pozna dve vrsti branja:

a) branje, s katerim se učimo,

b) branje za uživanje v umetniških stvaritvah — in temu ustrezno seveda dve osnovni grupi knjig: znanstvene (poučne) in leposlovne knjige. V širšem smislu je seveda tudi leposlovje poučno.

Vsa pravila, ki jih avtor navaja, so pravila za branje, s katerim se učimo. O leposlovju avtor ne govori.

3. Prvo grupo knjig (poučne, znanstvene knjige) avtor še naprej razdeli v:

teoretične knjige, ki jih opredeli kot knjige, ki učijo, da vemo, in

praktične knjige, ki učijo, da znamo nekaj izvesti. To so knjige z napotki, kako kaj storiti.

Teoretične knjige so recimo zgodovinske, naravoslovne, filozofske. Praktično so vse, ki nekaj razlagajo, priročniki, razprave, ki so življenjsko podučne, politični govori, moralne pridige.

»Knjigo, ki je vredna branja, je treba vsaj trikrat prebrati!«

V svojem delu avtor govori o trojem branju:

1. strukturalno ali analitično (celota — posameznost),

2. sintetično ali interpretativno (posameznost — celota),

3. kritično ali ocenjevalno.

Prva dva načina branja potekata hkrati. Tretji pa vselej ločeno.

Pravila za branje, s katerim se učimo, so:

Prvo branje — prvo pravilo: klasificirajmo knjigo po zvrsti in vsebini!

Vedeti moramo, v katero zvrst spada strokovna knjiga, ki jo beremo, po možnosti še preden jo začnemo brati.

Kako to ugotovimo? Iz naslova, podnaslova ali podnaslovov, iz vsebinskega kazala, iz predgovora ali uvoda. Pred vsakim branjem bi torej morali upoštevati te elemente.

Prvo branje — drugo pravilo: izrazimo z enim stavkom ali največ z nekaj stavki (kratkim odstavkom) jedro celotne knjige!

To pravilo se zdi avtorju zelo pomembno, utegne pa nam priti prav tudi pri branju sploh: recimo krajših leposlovnih sestavkov, pesmi, dram itd.

Prvo branje — tretje pravilo: določimo glavne dele knjige in analizirajmo, kako so organizirani v celoto, glede na to, kako so razporejeni glede na jedro celote.

»Knjiga, ki se dobro bere, je za avtorja arhitektonski dosežek. Najboljše knjige imajo najbolj razumljivo strukturo, ki je, lahko rečem, najlažje razvidna.«

Prvo branje — četrto pravilo: odkriti moramo, katere probleme je pisec načel.

KULTURNE VESTI

LIKOVNA DEJAVNOST SLOVENSKE IMPRESIONISTI

Od 4. do 14. novembra je bila v ravnem Likovnem salonu razstava s tem imenom. Na njej so obiskovalci videli 36 del naših mojstrov — klasikov: Groharja, Jakopiča, Sternena in Jame. Razstava spada v izobraževalni cikel, ki ga organizira vodstvo Likovnega salona z ljubeznim sodelovanjem Narodne galerije v Ljubljani. Je logično nadaljevanje razstave »od baroka do impresionizma«, sledile pa bodo prihodnje leto še druge.

Obisk je bil izreden, predvsem šole so prišle v velikem številu. So pa te razstave res namenjene najbolj likovni vzgoji šolarjev in mladine.

SLIKARSKA KOLONIJA RAVNE 77

25. novembra je bila otvoritev razstav del udeležencev letošnje slikarske kolonije — že osme po vrsti. Ker bomo kaj več o raz-

stavi priobčili v naslednji številki, omenimo tokrat le osnovne podatke.

Razstavljalcev je šest. Razen našega rojaka prof. Filipa Večka so vsi mlajši. Večko je ujel našo pokrajino v risbo.

Pavel Florjančič, Štefan Galič, Marjan Jelenc in Herman Gvardjančič predajajo mlajši slikarski generaciji, rojeni v štiridesetih letih. Prvi trije so se udeležili letošnje razstave »likovni trenutek DSLU 77«. Zmago Jeraj je sicer štiridesetletnik, zrel umetnik, ki pa zmeraj znova išče nove možnosti likovnega izražanja.

Kakor je seveda vsak umetnik osebnost zase in jih ne gre siliti na skupni imenovalec, je zelo površen splošni vtis ta, da jih družijo fotografski pristop do realnosti. Torej: nič več tekanja po terenu s platnom, stojalom in barvami, ampak sprehod s fotografskim aparatom, potem pa ateljejska obdelava zabeleženega v raz-

Na prosto

Ugotoviti moramo, kateri je glavni problem oziroma katere probleme skuša knjiga razrešiti. Vedeti moramo, katera vprašanja so primarna, katera sekundarna itd.

Drugo branje — prvo pravilo: Poiščimo pomembne besede in preberimo jih skupaj s skupnim jezikom z avtorjem!

Pomembno je, da pisatelj in bralec uporabljata iste besede v istem pomenu. Drugače ne more biti komunikacije.

To pravilo si je dobro zapomniti tudi sicer. V našem sistemu samoupravnega dogovarjanja je še kako pomembno, da govornik in poslušalec najdeta skupni jezik. Govornik in poslušalec pa sta v istem odnosu kot knjiga in bralec. Naučiti se moramo torej poslušati, ker le takrat, ko smo stvari pravilno in do konca dojele, imamo pravico, da postanemo govornik (ocenjevalec)!

Kako pa najdemo najpomembnejše besede? Več je znakov, ki razkrivajo, katere besede so najpomembnejše:

- a) pomembne besede niso navadne, običajne
- b) avtor besedo grafično poudari (debeli tisk)
- c) avtor lahko poda več pomenov besede
- d) avtor opiše tisto, kar taka beseda izraža.

Drugo branje — drugo pravilo: Označimo najpomembnejše stavke v knjigi in ugotovimo, katere osnovne trditve vsebujejo!

Ti stavki so navadno najbolj težki za interpretacijo in torej že po tem vemo, da gre za pomembne stavke. Nekateri avtorji take stavke že sami podčrtajo, prav gotovo pa nam razložijo stališča. Avtor svoje sodbe, ki jih vsebujejo najpomembnejši stavki, zagovarja.

Drugo branje — tretje pravilo: Poiščimo v knjigi odstavke, v katerih so postavljeni glavni dokazi (ali pa jih moramo sami skonstruirati in izpisati)!

V dobri knjigi avtor navadno sam povzame tisto, kar je povedal. Če avtor povzame svoje dokaze na koncu poglavij ali na koncu zaključnega dela knjige, bi moral vsak bralec biti sposoben pregledati prejšnje strani in najti snov, ki jo je avtor združil v povzetku.

Drugo branje — četrto pravilo: Ugotoviti moramo, katere probleme je avtorju uspelo rešiti in katerih ne!

Prvo in drugo branje potekata torej vzporedno, seveda potem, ko je bralec že dovolj izurjen. Za tretje branje, ki pa vselej poteka ločeno od prvih dveh, pa avtor ugotavlja:

— bralec ne bi smel kritizirati knjige, iz katerih se lahko veliko nauči, vsaj dokler je ni popolnoma razumel!

— za tretje branje moramo obvladati retoriko, za prvi dve pa slovnicno in logiko.

Tretje branje — prvo pravilo: ne smemo začeti oporekati, če nismo pravilno brali (poslušali) in dokler nismo popolnoma gotovi, da smo vse razumeli!

Ko torej prvi dve branji temeljito opravimo, imamo ne le vso pravico, ampak tudi dolžnost, da smo do avtorja kritični, kajti: »če se z avtorjem strinjamo, ne da bi razumeli, kaj hoče povedati, je neumno, če pa njegove misli zavračamo, ne da bi jih razumeli, je to nesramno.«

Tretje branje — drugo pravilo: brez vsakega haska je, če v diskusiji zmagamo kljub temu, da vemo ali slutimo, da nimamo prav.

»Bralec bi moral biti enako pripravljen strinjati se z avtorjem kot nasprotovati mu. Odločitev za eno ali drugo bi morala biti odvisna samo od premisleka, od dejstev in resnice o njih.«

Tretje branje — tretje pravilo: nesoglasja v zadevah, ki se tičejo znanja, je mogoče odpraviti...

»Kdor vidi v nesporazumu priložnost, da druge poskuša učiti, ne sme pozabiti, da je obenem tudi zanj priložnost, da se sam kaj nauči!«

Predvsem ta pravila bi si morali vsi, ki se pogovarjamo, dogovarjamo, prepričujemo ipd., dobro zapomniti in prepričan sem, da bi prenekateri problem hitreje in uspešneje rešili.

Na koncu avtor na kratko govori še o posebnostih pri branju različnih vrst knjig, za vsako branje pa velja, da mu lahko zelo koristi **dopolnilno** branje. Torej uporaba priročnikov, sekundarne literature, komentarjev ali pa uporaba drugih temeljnih knjig s podobno snovjo.

Pričujoči zapis ima le namen vzbuditi v bralcih zanimanje za to knjigo, zato poudarjam, da osvojitve pravil v tako skrajšani obliki ne zadostuje za pravilno branje, in vsem, ki se učijo ali ki učijo, priporočam to zanimivo in praktično knjigo.

Alojz Pikalo

posebnega družbenega pomena, popestrili, jo napravili čim bolj privlačno, živo in aktualno. Velikokrat smo zaskrbljeni, ko kak dan bralnice in saloni samevajo, saj so namenjeni živim ljudem, njihovu ogledu knjižnih novosti, prigradnih razstav, tiheemu, zbranemu študiju, pa splošnemu izobraževanju in tudi razvedrilu.

Tokrat se je zgodilo drugače! V štirinajstih dneh je obiskalo razstavo okoli 2800 ljudi, okrog 200 torej na dan! Lepše nagrade za vložen trud si pač ne more želeli nihče!

Pa vseeno vprašujemo: Ali bodo vsi ti številni obiski ostali tudi naprej ali pa šele postali naši stalni obiskovalci, bralci in uporabniki našega gradiva? Ali smo jih res uspeli privabiti, ali pa so bili ti obiski naključni ali pa zgolj redna šolska obveznost?

Čas bo odgovoril tudi na ta vprašanja. Upamo: pozitivno! Da bi knjigo še bolj približal delovnemu človeku — samoupravljalcu in njegovi družini! Da bi dobra knjiga postala neodtujljiva last široke družbe in last vsakega posameznika v njej!

Miroslav Osojnik

ZAHVALA

Zahvaljujem se vsem sodelavcem in organizatorjem montaže stiskalnic za lepa spominska darila in za prijeten poslovljni večer ob mojem odhodu v pokoj. Želim vsem še nadaljnje uspešno delo.

Ferdo Kotnik

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega očeta Martina Pšeničnika se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, znancom in prijateljem za darovano cvetje in vence. Prav tako iskrena hvala vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti, kakor tudi pevskega zboru, godbi in g. župniku.

Žalujoči žena, sin in hčerka z družinama

KOROŠKI TISK IN USTVARJALCI

V krvi nam je že, da skoraj brez izjeme segamo po tujih ali domačih klasikih — torej že nesporno in dolgo priznanih ustvarjalcih — kadar hočemo pripraviti reprezentativen izbor del za razstavo s tako ali drugačo tematiko. Ob letošnjem mesecu knjige (od 15. 10. do 15. 11. 1977) nas je vodila druga misel:

— Dajmo, pokažimo občanom, kaj so napisali domačini in kaj je bilo zapisanega o Koroški krajini!

Šestnajst imen koroških književnikov, sedemintrideset imen znanstvenikov in drugih ustvarjalcev, številne diplomske naloge, magistrske in doktorske disertacije, mnogo koroških glasil in drugih tiskov z vseh področij snovanja in nehanja naše krajine je bilo deset dni razgrnjenih v treh salonih študijske knjižnice. Na razstavi smo opozorili in vabili na že običajen način: s tiskanimi letaki, z objavo iz železarniške informacijske službe in z velikim panojem pred vhodom v knjižnico. Ni nam bilo žal truda in skrbnih, dolgih priprav. Deset dni so si od jutra do večera obiskovalci podajali kljuko pri velikih vhodnih vratih v naš »hram učenosti«. Številni obiski (tako skupinski kot obiski posameznikov!) nas je skoraj malce presenetil. Še več: šol so prihajali telefonski klici: — Ali je mogoče, da bi razstavo podaljšali; toliko in toliko razredov bi si jo še želelo ogledati!? Pa smo jo podaljšali za teden dni. Spet številni obiski. In mnogi vpisi razredov, podpisi posameznikov in pohvalne misli v knjigi obiskov:

»Takšna razstava bi morala biti stalna! Naj ljudje vidijo, da tudi domačini nekaj pomenijo!«

Taki in podobni hvaležni zapisi in vzpodbudne misli so okrasili v usnje vezan dokument obiskov.

In mnenje vsem znanega novinarja v našem večernem dnevniku: »Letošnja razstava v prostorih ravske študijske knjižnice je prva tovrstna razstava v tako velikem obsegu...« (Večer, 28. 10. 1977).

Knjižnične delavce venomer priganja čas. Ob našem navidezno tihiem delu moramo biti nenehno v tesnem stiku z družbo, v koraku z dogodki, snovanji in značilnostmi, ki jih odseva prostor in čas, v katerem živimo. Zivo se zavedamo pomembne vloge, ki jo ima in ki jo dobiva dobra, prava knjiga v naši družbi in v našem vzgojnoizobraževalnem sistemu, zato si pač na vse načine prizadevamo, da bi našo dejavnost, ki je

Nevarna lepota

Mirno teče voda

TITO V FILATELIJI — NAŠA NAJLEPŠA TEMA

Lik predsednika Tita se v celotnem 32 — letnem razmaku našega družbenopolitičnega in gospodarskega razvoja neprestano ponavlja na mnogih znamkah. V različnih fazah našega političnega

razvoja je njegov lik v različnih filatelističnih oblikah imel vedno svoj osnovni cilj — da ohrani in nas spomni na vložene napore, da nas poveže v ustvarjanju naših notranjih ciljev, da afirmira naš socializem in našo opredelitev za neuvrščenoost in mir.

Tito — revolucija, samoupravljanje, neuvrščenoost, to je postala ne samo najljubša tema v jugoslovanski filateliji, temveč se v sklopu splošne teme »zgodovina in politika« zadnja leta prebija na vrh svetovnih filatelističnih tem. Izpopolnjuje in razsvetljuje različne zgodovinske dimenzije predsednika Tita v formiranju in razvoju socialistične Jugoslavije.

Njegov lik tako na domačih kot tudi tujih filatelističnih izdajah potrjuje zgodovinsko dejstvo, da je skupaj s predsednikom Naserjem in Nehrujem tvorec današnjega širokega in močnega gibanja neuvrščenoost. Vsebinska in osnovna razdelitev tega materiala so domače in tuje izdaje.

Domače izdaje obsegajo:

1. Znamke in kuverte prvega dne — standardna filatelistična sistematizacija.
2. Celote — to so poštni dopisnice in pisma za sodobni poštni promet.
3. Priložnostne izdaje, priložnostni žigi in kuverte v počastitev rojstnega dne predsednika Tita, dneva mladosti, Titove štafete in drugih družbenopolitičnih dogodkov.
4. Titovo delo — partijski kongresi, ustvarjanje in življenje,

JNA, začetek in razvoj samoupravljanja, gibanje neuvrščenoost od beograjske konference 1961 naprej, Titove poti miru in drugi mednarodni obiski.

Tuje izdaje

1. Znamke in kuverte prvega dne — standardna filatelistična sistematizacija.

2. Priložnostne izdaje — priložnostni žigi v različnih državah ob obiskih predsednika Tita, priložnostne kuverte ob jubilejih in obiskih predsednika Tita itd.

f. u.

FRANC HERCEG

Leta 1930 se je rodil v bajtici na visokem hribu revnemu hrvaškemu kmetiču. Samo kakih deset metrov je imel do hrvaško-slovenske meje. Štiri razrede osnovne šole je dokončal v Višnjici; več jih tam ni bilo. Vmes je bil pastir, potem dninar. Težko in borno je bilo življenje na kmetih. Ogledovali so se fantje po boljšem, stalnejšem kruhu.

Prijatelj Prašnicki je mladega Franca zvabil na Ravne, v železarno, kjer je že sam delal leto dni. Se v istem obratu — v čistilnici — sta bila. Hitro se je vživel Franc v novem kraju, se po odsluženju vojaščini vrnil na Ravne in se poročil. Bil je dober mož in

in vestno opravljal dobesedno do zadnjega dne pred smrtjo.

Bil je deset- in dvajsetletni jubilar delu. Tovariškega in dobrega sodelavca bomo ohranili v trajnem spominu, ženi in otrokom pa izrekamo iskreno sožalje.

MILAN DOŠEN

Dragi Milan!

V tistem kraju, kjer si se rodil, živel in delal v prvih letih svojega kratkega, a vendar bogatega in ustvarjalnega življenja, bo tvoj zadnji dom. Tukaj, sredi ko-

roških hribov in lesov stojimo tvoji prijatelji in sodelavci, še vedno ne zavedajoč se, da te je kruta usoda odtrgala od nas in tvojih dragih.

Poslavljam se od tebe, spomin nate, na dni, ko smo bili skupaj, pa bo ostal vedno med nami. To bo spomin na človeka, ki je del svojega bogatega življenja oddal tudi nam, svojim sodelavcem.

Dragi Milan, dobro srce si imel za nas, pomagal si, da je bilo delo, ki smo ga skupaj opravljali, povezano tudi z medsebojnim spoštovanjem.

Dolgo, vse predolgo bi bilo naštevane tvojih vrlin in odlik, ki so krasile tvoje kratko, veliko prekratko življenje. Kjerkoli si se vključeval v življenje širše družbe, katero koli področje je bilo povezano s tvojim imenom, povsod bo ostalo s svetlimi črkami zapisano in s častjo ter spoštovanjem omenjeno ime Došenovega Milana.

Cepprav te ne bo nikoli več na tvojem delovnem mestu — odšel od nas, tvojih sodelavcev, ne boš nikoli.

Milan, imeli smo te radi!

V imenu tvojih sodelavcev in v lastnem imenu izrekam družini in vsemu sorodstvu iskreno sožalje!

Franc Breg

skrben oče sinu Branku in hčerki Jožici. Tudi ni hotel ostati zmeraj le pomožni delavec. Obiskoval je tečaje za plamensko varjenje in rezanje ter si tako pridobil kvalifikacijo. V prostem času je rad ribaril in igral pri tamburaškem zboru, dokler je ta obstajal.

Pa ni imel sreče s čistilnico. Zbolel je in bil premeščen najprej v jeklovlek, kmalu nato pa kot avtogeni rezalec v skladišče profilov. Tam ga je stisnil infarkt. Po dolgotrajni bolezni in priznani invalidnosti je pred petimi leti postal vratar. To službo je dobro

PRIPOROČILO LASTNIKOM MOTORNIH VOZIL

Ker se bliža zimsko obdobje, je treba misliti tudi na pripravo svojega vozila nanj. V ta namen nam je Slovenija avto, TOZD Avtomotor, servis in prodajalna na Ravnah, poslal obvestilo, v katerem priporoča naslednji zimski paket storitev:

Vozilo je treba predvsem primerno »obuti«. V ta namen imajo na zalogi vse potrebne dimenzije zimskih, radialnih in diagonalnih avto plaščev znamke sava in tiger. V tej prodajalni kupljene gume montirajo brezplačno v času do 31. 12. 1977. Na zalogi imajo tudi najnovejši dosežek zimskih verig znamke rival, katere odlikuje izredno hitra montaža in dobro prijemanje v snegu.

V servisu so začeli opravljati tudi kvalitetno zaščito podvozja in notranjih delov karoserije po ALU-RIEHEM metodi, z imenom »srebrni trehuh«. To vrsto zaščite uporabljajo v Avstriji, ZRN in Švici, kjer imajo za zaščito tudi atest. Lahko pa vam zaščitijo vozilo po isti metodi s sredstvom lobakon ML, ki ga je atestirala in ga priporoča Zastava.

S posebno napravo tudi prekontrolirajo gostoto (odpornost) hladilne tekočine proti zmrzovanju.

Važno opozorilo lastnikom vozil Zastava, ki so bila kupljena po 1. 4. 1977! Po dopisu servisne službe Zastava imajo ta vozila v hladilnem sistemu vodo in jo je obvezno treba pred zimo zamenjati s sredstvom proti zmrzovanju, da ne pride do večjih poškodb motorja in hladilnega sistema.

Nekatere cene uslug:

kompletna zaščita vozila po ALU-RIEHEM METODI:

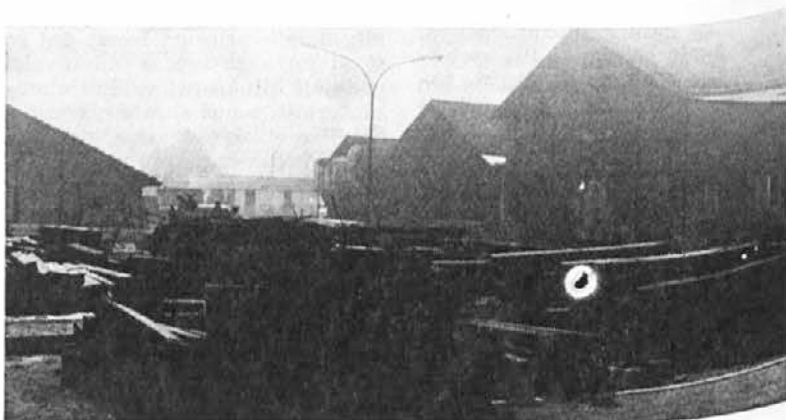
— malo vozilo (750, diana...)	1350 din
— srednje vozilo (101, škoda)	1500 din
— veliko vozilo (125 P, lada)	1700—2000 din

Kompletna zaščita z lobakonom ML

— malo vozilo (750, diana)	800 din
— srednje vozilo (101, škoda)	1100 din
— veliko vozilo (125 P, lada)	1300—1500 din

Merjenje gostote hladilne tekočine je brezplačno, če ga opravijo skupaj z drugimi deli, drugače pa stane 15 din.

Delovni čas servisa je od 6. do 14. ure in vsako prvo soboto v mesecu. Za večja popravila oziroma usluge priporočajo prednaročilo 4—5 dni.

Črnina

REKREACIJA IN ŠPORT

Ekipno prvenstvo železarne v namiznem tenisu

Izvedba letošnjega prvenstva je organizirana v dveh delih. V predtekmovanju so lahko tekmovali vse ekipe posameznih TOZD in so bile razdeljene v štiri skupine. Prvi del prvenstva je bil izveden po turnirskem sistemu vsak z vsakim.

V prvi skupini sta zmagala Rotič in Sudar (strojno gradbeno vzdrževanje) pred ekipo Godec — Maklin, v drugi skupini sta bila najboljša Ačko in Skitek (družbeni standard) pred Plešejem in Krenkerjem, v tretji skupini sta zmagala Pšeničnik in Mirko Baučec pred ekipo Orešnik — Filip,

Korotan z enakim številom točk in slabšo razliko v golih. Radlje ima 5 točk, Ojstrica 4, Akumulator in Peca pa po 3 točke.

Na občinskem prvenstvu osnovnih šol so tekmovali štiri pionirske ekipe.

Prvak je postala osnovna šola s Prevalj, ki je v finalnem srečanju premagala vrstnike z Raven s 4:1.

ODBOJKA

V drugem in tretjem kolu druge zvezne lige so bili doseženi naslednji rezultati:

Koroška ekipa Fužinarja je na Reki premagala Bulevard s 3:2 in na domačem terenu Metalca iz

garjeva je peta, Ačkova šesta, Horvatova osma, Šavčeva enajsta in Trbižanova dvanajsta.

V Ljubljani so tekmovali najboljši mladinci. Prvo mesto je osvojil Varga iz Murske Sobote, naš Pavič pa je med 14 udeleženci osvojil visoko tretje mesto.

V drugem dvojnem kolu republiške lige so mladi člani koroške selekcije premagali Kajuh iz Ljubljane s 5:2 in izgubili z enakim rezultatom proti Zasavju. Članice Fužinarja so bile dvakrat uspešne: premagale so Soboto s 6:0 in Petovijo s 6:1.

ROKOMET

Rokometna društva koroške območne tekmovalne skupnosti se združujejo v koroško rokometno zvezo, katere nosilec je RK Slovenj Gradec. Ker lahko v višjem tekmovalnem nastopu le selekcija, predstavlja moške v republiški ligi Slovenj Gradec. Za igralce, ki ne pridejo v poštev za selekcijo, je organizirano rekreacijsko tekmovalanje v okviru občine, v članski konkurenci pa v okviru regije.

V regionalni konkurenci nastopa pet ekip po dvokrožnem sistemu jeseni in spomladi. Po zdaj končanih petih kolih sledita novembra in decembra dva turnirja namesto sedanjih kol. Po petih kolih vodijo veterani iz Slovenj Gradca pred Vuzenico. Fužinar je na zadnjem, petem mestu.

Mladinska slovenska liga je razdeljena na štiri skupine. Mladinci Fužinarja nastopajo v vzhodni, v konkurenci devetih ekip. V jesenskem delu so odigrali pet tekem v gosteh in le tri doma. Po končanem jesenskem delu tekmovalja je na prvem mestu ekipa ZRK Celje s 16 točkami, drugi je Fužinar s 14. Naši mladinci so premagali vse nasprotnike in izgubili samo v Celju.

Lani je v tej skupini zmagalo Celje, Fužinar pa je bil četrti. Ker je bila ekipa mlada, je bil to lep uspeh. Gorazd Haber je bil najboljši strellec te lige z 91 zadetki.

Pred pričetkom jesenskega dela tekmovalje so Slovenjgradčani želeli da bi štiri naše mlade igralce po konceptu odstopili njim. RK Fužinar pa zagovarja stališče, da bi glede na kvaliteto ekipe mla-

dinsko selekcijo predstavljal RK Fužinar. Članska ekipa pa naj bi se izpopolnjevala pri RK Fužinar po potrebi. Če Fužinar odstopi štiri ključne igralce, bi bil v mladinski ligi verjetno zadnji in bi bilo treba resno razmisliti, če ima potem nastop še sploh kakšen smisel. To pa bi lahko tudi resno ogrozilo obstoj kluba.

Lani se je na Ravnah prek 50 pionirjev vpisalo v rokometno šolo. Danes jo obiskuje še 41 pionirjev. Letos je osnovana rokometna šola tudi na Prevaljah, medtem ko na osnovnih šolah Mežice in Črne še ni odziva.

V koroški regiji je bila organizirana tudi pionirska rokometna liga. Jesenski del je potekal na treh turnirjih v Vuzenici, Slovenj Gradcu in na Ravnah. Tekmovalja se je udeležilo 8 ekip. Vrstni red: 1. OŠ Dravograd, 2. OŠ Vuzenica, 3. OŠ Slovenj Gradec A, 4. OŠ Radlje, 5. OŠ Prevalje, 7. OŠ Ravne B in 8. OŠ Slovenj Gradec B.

Tekmovalje se bo nadaljevalo spomladi.

Od 60 slovenskih občin je v 38 rokometni prioriteten šport. V naši regiji ima prioriteto samo v Slovenj Gradcu in Radljah, v občinah Dravograd in Ravne pa ne.

u. f.

SZDL O TELESNI KULTURI

Predsedstvo občinske konference SZDL Ravne je konec oktobra ocenilo uresničevanje stališč predsedstva in izvršnega odbora SZDL o telesni kulturi v naši občini ter sprejelo naslednji zaključek:

Predsedstvo OK SZDL ugotavlja, da so telesnokulturni delavci občine z vso odgovornostjo sprejeli idejnopolične usmeritve organov SZDL in ZKS kot tudi praktično uresničitev teh usmeritev, ki so jo sprejeli organi republiške in občinske SIS in ZTKO. Očitno je, da so ustrezni organi in organizacije vložili ogromno truda za uresničitev teh konceptov in da danes ugotavljamo izjemne uspehe. Ravno zaradi doseženih rezultatov je za telesnokulturne delavce občine nesporemljiva vsaka razprava o tem, ali bomo šli po načrtani poti naprej ali pa bomo od te poti odstopili in telesno kulturo ponovno potisnili v neorganizirano

Dom na Uršlji gori dobi novo obleko

v zadnji skupini je zmagala ekipa priprave proizvodnje v postavi Pandev, Tasič in Ludvik Baučec pred Mlakarjem in Petričem. V zaključnem delu prvenstva bodo najboljši ekipe tekmovali po dvojnem turnirskem sistemu.

Prvenstvo ETS v streljanju za posameznike

Na prvenstvu elektrotehničnih storitev je sodelovalo 49 posameznikov, ki so bili razdeljeni v dve starostni skupini. Pri mlajših je zmagal Ivan Krajnc (šibki tok) s 164 krogi, drugi je bil Ivan Hočevar 149, tretji pa Karel Štruc s 141 krogi. Pri starejših je osvojil prvo mesto Rudi Košuta (delavnica mehanskih obratov) 146 krogov, drugo mesto je osvojil Jože Vrhovnik 132 in tretje Mirko Lečnik 131 krogov.

NOGOMET

V zadnjem, sedmem kolu, članske nogometne lige koroške regije so bili doseženi naslednji rezultati: Korotan — Leše 2:1, Fužinar — Radlje 5:0, Holmec — Ojstrica 1:1, Peca — Akumulator 2:1.

Jesenski prvak je postala ekipa Akumulatorja, ki je zbrala 12 točk. Sledijo: Peca 10, Fužinar in Holmec 9, Radlje 8, Ojstrica 4, Korotan 3 in Leše 1 točka.

V mladinski nogometni ligi je tekmovalo šest ekip. Zmagovalec jesenskega dela je ekipa Fužinarja, ki je zbrala 8 točk. Drugi je

Siska prav tako s 3:2. Mežičani so gostovali na Reki in izgubili z Rijeko s 3:0, na Ravnah pa so premagali Bulevard s 3:0.

Fužinar se je z zmago nad direktnim tekmečem za naslov prvaka utrdil na vrhu in ima skupno z Rijeko 6 točk. Ekipa Mežice pa je osvojila prvi par točk, ki bodo odločale o obstanku v zvezni ligi.

Zenska ekipa Fužinarja ne pozna ovir in je po treh kolih edina neporažena v drugi zvezni ligi. Naša dekleta so z lahkoto premagala ljubljansko enotnost in Turniš iz Reke s 3:0.

V članski republiški ligi sta ekipi Zerjava in Mislinje dosegli polovičen uspeh. Zerjav je premagal celjski Ingrad s 3:0 in izgubil v Bovecu s 3:1. Mislinja je doma premagala Bovec s 3:2 in nesrečno izgubila proti Železarju s 3:2, potem, ko je v petem setu že vodila z 10:2.

V ženski republiški ligi so igralke Mežice premagale Koper s 3:2 in izgubile dvoboj v Novi Gorici proti Merkurju, prav tako s 3:2.

NAMIZNI TENIS

V Ptujju je bil drugi republiški selekcijski turnir za mladinke, ki se ga je udeležilo 14 najboljših mladink, med katerimi je bilo kar 6 predstavnic Koroške. Zmagala je Čadeževa iz Ljubljane, Černovškova si deli drugo mesto, Lo-

Pohod po partizanskih poteh — stalna taboriška naloga

Po beograjskem vzorcu preneseno k nam. Če bomo s takimi zavetišči zadovoljni, jih bomo dobili po vseh Ravnah. Predlog za preizkus: 10 ljudi naj v dežju pod njim 10 minut čaka na avtobus

nost, anonimnost, nenačrtnost, privatizacijo itd.

Tako za občino kot za republiko pa velja, da smo ponekod prehitro popustili osamljenim odporom, da tam, kjer smo nalteli na odpore, nismo bili dovolj dosledni, s tem pa smo dopustili dvom v naše sposobnosti, da tudi na tem področju uresničujemo načrtano politiko družbenopolitičnih organizacij.

Predsedstvo meni, da se morajo v bodoče tudi OO DPO v TOZD in KS bolj aktivno vključiti v ustvarjanje pogojev za celovito uresničitev, usmeritev in v premagovanje posameznih odporov. DPO v bazi se morajo bolj zavdati družbene vsebine telesne kulture, dejstva, da je telesna kultura eden najpomembnejših členov v vzgoji mladine, da bistveno prispeva k zdravemu fizičnemu in umskemu razvoju mladine, da je predpostavka za uresničitev koncepta splošnega ljudskega odpora itd. Takšen pogled na družbeno vlogo telesne kulture zahteva predvsem aktivnejši odnos komunistov do telesne kulture, saj je poleg že omenjenega to tudi sredina, kjer komunisti najlažje in najmanj vsiljeno vršijo svoj idejni vpliv.

Predsedstvo občinske konference SZDL podpira vse sprejete sklepe in stališča predsedstva in izvršnega odbora republiške konference SZDL o nadaljnjem razvoju telesne kulture v Sloveniji in odločno podpira vsa prizadevanja in dajo vso podporo občinskim telesnokulturnim dejavnostim pri uveljavljanju teh sklepov v naši občini. Ko sprejema podano oceno kot svoja stališča, opozarja na dosledno izvajanje stališč in se še posebej zavzema za čimprejšnjo uveljavitev koroških selekcij v vseh kategorijah, zlasti pri republiških in občinskih prednostnih panogah.

DELO NAŠIH TABORNIKOV

Taborniški odred Koroških jeklarjev ima za seboj plodno leto. Vse akcije je izvedel v počastitev Titovih jubilejev.

V januarju so izvedli taborniki spominski pohod »7 talcev«, v semestralnih počitnicah pa zimovanje na Obretanovi domačiji pod Uršljo. Ob obletnici smrti so priredili pohod na Prežihovo do-

mačijo s krajšim kulturnim programom. Ob dnevu žena so obiskali partizanske matere, svojim pa priredili kulturni program ter jim zavrteli film o lastnem delu.

Udeležili so se vrste tekmovalnj ter tradicionalnega pohoda Prežihovo 77, ki je bil letos še posebno množičen in svečan. Na pohodu po poteh tovarštva in spominov so že tretjič prejeli trak partizanskega taborniškega odreda za uspešno delo.

V počastitev dneva mladosti je po vsej občini potekala akcija »ilegalec«, ki naj bi pokazala uspešen odpor proti morebitnemu napadalcu. Taborniki so jo izvedli skupaj z gasilci, radioamaterji in odsekom za narodno obrambo. Kasnejša analiza akcije je pokazala, da tabornikom primanjkuje sodobnejša oprema oziroma denar zanjo.

Poleti so naši taborniki na različnih tekmovalnih dosegli solidne rezultate. Namesto letnega odredovega tabora v Bohinju so začeli s prostovoljnim delom pri obnovi Obretanove domačije pod Uršljo, ki so jo dobili za več let v najem od črnjanskih gozdarjev. Pri tem so jim pomagali tudi mladinci Četovja ter nekatere druge organizacije. Čeprav bo dela še zelo veliko, bodo taborniki končno le prišli do svojega doma v naravi, kjer bodo opravljali svoje delo ter se urili v raznih veščinah, imeli pa bodo tudi kje hraniti svoj inventar.

Oktobra so taborniki izvedli tradicionalni pohod »po koroških partizanskih poteh«, ki so ga zaključili z udeležbo na proslavi ravskega krajevnega praznika na Navrškem vrhu.

Med pripravami na občinski zbor so ugotovili kroničen problem odreda — pomanjkanje kadrov. Taborniki, ki se gredo šolat zunaj Raven, se po vrnitvi v domači kraj zaradi dela, družine, drugih obveznosti ali tudi le zaradi lagodnosti običajno ne vključijo več v delo odreda. Potrošniški čas ima svoje zakonitosti. V pehanju za materialne dobrine, pozabljam nekdanji idealizem, prijatelje iz otroštva, pa tudi lastno taborniško dejavnost, ki živi in dela na podlagi prostovoljnosti.

Morali se bomo spoprijeti s kadrovskimi težavami in najti res prave rešitve, ki bodo porok za razširitev taborniške organizacije, da bo ponos našemu železarskemu kraju. Usposobila bo mlade ljudi, da bodo znali ceniti pridobitve

NOB in naše socialistične izgradnje, da bodo znali braniti našo socialistično domovino pred slehernim sovražnikom ter ohraniti prirodne lepote dežele našim potomcem.

Karlo Krevh

O ZAKONU

Vse na svetu ima tudi svojo drugo stran. Če bi večina zakonov bila skladnih, prodajalci porcelana ne bi imeli od česa živeti.

Jean-Claude Patou

Zakon je nastal zato, da bi se lažje ustvarjale skupne navade.

Tilla Durieux

Zakon je dolgo kosilo, ki se začne s slaščico.

N. O. Scarpi

Ljubezen v zakonu je kot vžigalica: brez trenja se ne vžge.

Willy Reichter

O KRITIKIH

Umetnik nima časa brati kritike. Recenzije berejo samo nadobudni pisatelji.

William Faulkner

Kritik je človek, ki se najbolj jezi, kadar je občinstvu všeč, kar njemu ni.

Erich Segal

Kritiki so me mnogokrat raztrgali, občinstvo pa me je vedno znova zakrpalo.

Jacques Tati

Kritiki so narejeni iz odpadkov, ki nastanejo v proizvodnji umetnikov.

Oliver Wendell Holmes

O DOBREM GLASU

Dobri glas sestoji iz tega, česar drugi o nas ne vedo.

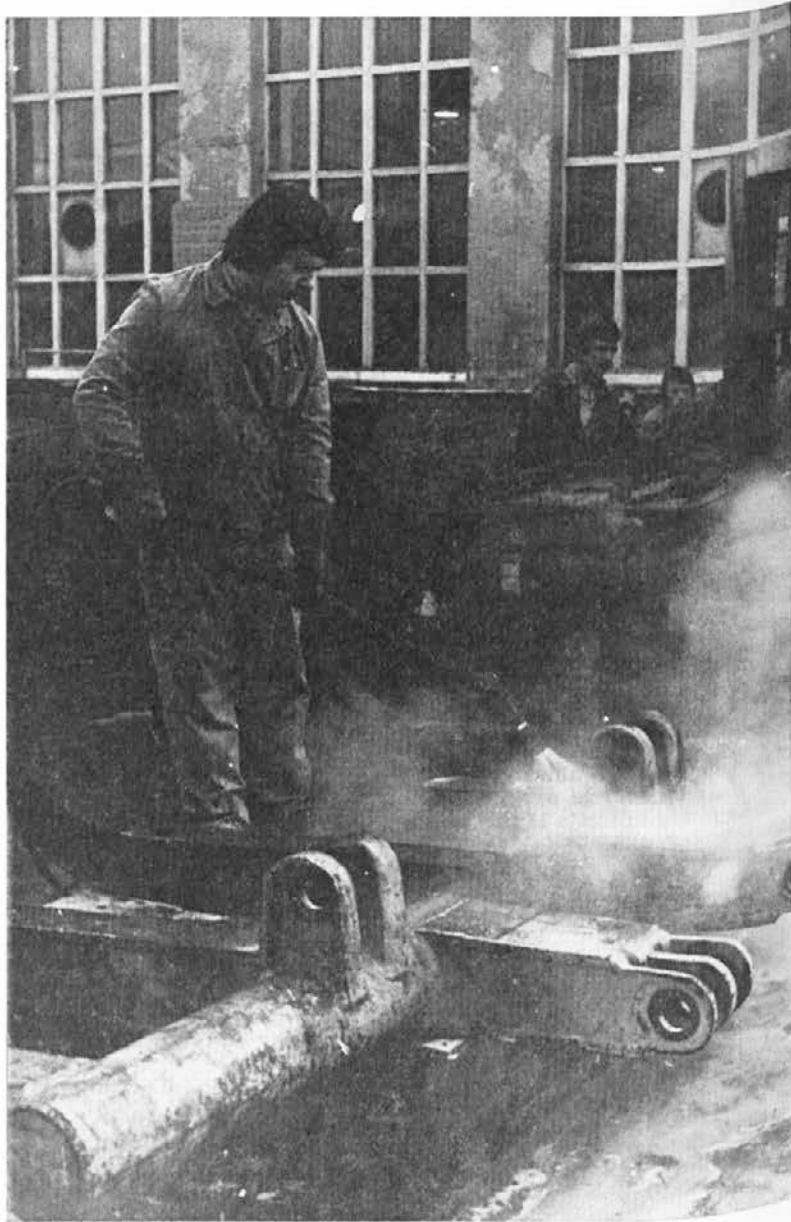
Ralph Boller

Dobri glas ščiti žensko bolj kot njena lastna trdnost.

Sacha Guitry

Ljubite svoje sovražnike. Mogoče bo to škodilo njihovemu dobremu glasu.

S. J. Lec

Delo na prostem